

BIBLIOTECA NAZ.

Vittorio Emanuele II

XXIII*

B

58

NAPOLI

7

#

Քերականութիւն Լատինական Հայկէն Շարագրեցեալ ՚ի
Տոհմանիս Կարգապետ Կոստանդնուպօլսեցւոյ
՚ի Սուլթանութիւն Հայկազունեայ :

GRAMMATICA LATINA

ARMENICE EXPLICATA:

A IOANNE AGOP SACERDOTE ARME-
NO CONSTANTINOPOLITANO.

*Et vocem meam audient, & fiet unum ovile &
unus Pastor. Ioannis. c. 10. n. 16.*

Եւ ձայնի իմում լսեցին, Եւ եղիցի մի փարախ, և մի
հովիւ. Տոհմանու, իդուին 10. և թիւն 16.

ROMÆ, Typis Sacræ Congregationis de Propaganda Fide,
Anno M DC LXXV.

SVPERIORVM PERMISSV.

GRATIA
LATA
ARMINE

Imprimatur,
Si videbitur Reuerendissimo Patri Magistro Sacri Palatii
Apostolici.

7. de Angelis Archiep. Urb. Vicefg.

Imprimatur,
Fr. Raymundus Capisuccus Ord. Præd. Sac. Pal. Apost.
Magister,

Քերականութի լաթնական.

Հայերէն Շարագրեցեալ.

Մասն Առաջին

Տաղապս Եղերաց.

Գլուխ Առաջին.

Տաղապս Գրից Եւ արտաբերութեց նոցին :

Քիբբ որովք զարն լաթնացիք են այսորիկ :

Գրիք. Անուանք. Եշանականութիք :

A. a.

ա,

ա,

B. b.

պէ՛,

պ,

C. c.

չէ՛,

չ, է,

D. d.

տէ՛,

տ,

E. e.

է՛,

է,

F. f.

էֆ,

ֆ,

G. g.

քէ՛,

ք, Կ.

H. h.

հաբբա,

հ,

I. i.

ի՛,

ի,

K. k.

քա՛,

ք,

L. l.

լէ՛,

լ,

M. m.

մէ՛,

մ,

N. n.

նէ՛,

ն,

Ա-ի բերք.	Աշտուանք.	Նշանահոռութիւնք:
O. o.	օ,	օ,
P. p.	փէ',	փ,
Q. q.	քու,	ք,
R. r.	էռ,	ռ, ր,
S. s.	էս,	ս,
T. t.	թէ,	թ, տ,
V. v.	ու,	ու, վ,
X. x.	քս,	քս,
Y. y.	իփսիլծն,	ի,
Z. z.	շէթա,	շ:

Իտաղական ձայնաւորք ևն հինկ. իմ.

A E I O V.

Տաղապս աշտաբերութեւ Ամառից:

A. արտաբերեմիշտ երբև ըզ աշ. ճրգոն, Aqua. արգուա,
 իմ ջուր: Terra. Թէգուա. իմ Լոկեր: Panis. փոսնիս, իմ հաց,

A և E մինչ բաղադրին հմտաւն և գրին այսպէս, Aei ար
 տաբերին երբև ըզ է', ճրգոն. Prædicatio. փրկութեացիս,
 իմ բարոգութի: Ablas. Էսթաս, իմ ամառն: Carcus. չէքուս,
 իմ կոր:

A. և E. և կամ այլք ի ձայնաւորաց մինչ ոչ բաղադրին հմտ
 սին, այլ գրին ուրոյն հուպ միմեանց արտաբերին երբև զբա
 ղուսն ձայնաւորս, ճրգոն. Aër. աէր, իմ օդ: Aio. աիօ, իմ
 ոգեմ: Eia. էիա, իմ հապա: Ieiunium. իէիունիուս, իմ ծոմ:

B. արտաբերի միշտ երբև ըզ Դ. ճրգոն. Barba. ալառապա,
 իմ մորուս: Beatus. պէթաթուս, իմ Երանեցեալ: Bipes. պիփէս,
 իմ Երկոտանի:

C. մինչ ունի անմիջապէս զկնի ինքեան ըզ E. և կամ ըզ I. ար
 տաբերի

տաբերի եբրև. ըզ Չ. Որդոն, Cera. չերա, իմ մոմ: Cerasus : չերառու, իմ հեռառու : Cinis. չնիս, իմ մոխիր : Circum. չնաբում, իմ շրջաբով :

Ըսուկ մինչ ունի զկնի ինքեան անմիջապէս ըզ A. կամ ըզ O. կամ ըզ V. և կամ զմինն ի բաղաձայնից արտաբերի եբրև. ըզ Բ. Որդոն, Caput. բափութ, իմ գլուխ : Corpus. բորփութ, իմ մարմին : Cultus. բուլբութ, իմ պաշտօն : Cribrum. բրիպրութ, իմ մաղ : Cteniatius. բլեւեկութ, իմ ձիաբութ :

D. արտաբերի միշտ եբրև. ըզ ԼԼ, Որդոն, Damnatio. մամ նաջիս, իմ դատապարտութիւն : Deus. ԼԼԼԼԼԼ, իմ աստուծ : Discipulus. տիսցիփութ, իմ աշակերտ :

E. արտաբերի միշտ եբրև. ըզ Է. Որդոն, Ebrietas. էպրեթութ, իմ արբեցութիւն : Ecclesia. Էքքլէզիա, իմ եկեղեցի : Epistola. էփիսթօլա, իմ արտակ :

F. արտաբերի միշտ եբրև. ըզ Ֆ. Որդոն, Facies. ֆաչիէս, իմ երես : Fames. ֆամէս, իմ սով :

G. մինչ ունի անմիջապէս զկնի ինքեան ըզ E. և կամ ըզ I. արտաբերի եբրև. ըզ Ը. Որդոն, Gena. ճէնա, իմ այտ : Gigas. ճիգաս, իմ հսկայ :

Ըսուկ մինչ ունի զկնի ինքեան անմիջապէս ըզ A. կամ ըզ O. կամ ըզ V. և կամ զմինն ի բաղաձայնից, արտաբերի եբրև. ըզ ԼԳ. Որդոն, Gallus. կալլութ, իմ աքաղաղ : Gobio. կօպիօ, իմ կռիւն ձուկն : Gummi. կումմի, իմ խիթ : Gratia. կրացիա, իմ շնորհ : Glans. կլանս, իմ կողմն :

H. արտաբերի միշտ եբրև. ըզ Է. Որդոն, Hamus. համութ, իմ կարծ : Hebes. հէպէս, իմ բութ : Hircus. հիրքութ, իմ նոխաղ :

I. արտաբերի միշտ եբրև. ըզ Ի. Որդոն, Ibis. իպիս, իմ օձաճաղատ : Ignis. իկնիս, իմ հր : Iniago. ինագօ, իմ պատակեր :

K. արտաբերի միշտ իբրև ըզ Բ. որդոն, Kalendæ: բաշէտե, իմ հաղանաբ: Kalendarium. բաշէտարիւնւմ, իմ հաղանտարոն: Kebeccensis. բէպէչէսիս, իմ բիբայեցի: Բայց գիրս այն գոյով յունական, հաղիւ երբէք իկիր. արկանի իխօսուլա Բիսականս, այլ փոխանակ սորին գրե Ը. հայարակապէս:

L. արտաբերի միշտ իբրև ըզ Լ. որդոն, Lauatio. լաւացիօ: իմ լուացուան: Leo. Լէօ, իմ առիւծ: Lux. լուքս, իմ լոյս:

M. արտաբերի միշտ իբրև ըզ ԼՄ. որդոն, Macer. մաչեր, իմ վախտ: Macula. մաբուլա, իմ բիծ: Medicus. մետիքոս, իմ բժիշկ:

N. արտաբերի միշտ իբրև ըզ Ն. որդոն, Nafas. նասուս, իմ բիւ: Nebula. նեպուլա, իմ մեգ: Nox. նօքս, իմ գիշեր: Nudus. նուտուս, իմ մերկ:

O. արտաբերի միշտ իբրև ըզ Օ. որդոն, Oculus. օբուլուս, Oleum. օլեուս իմ ձեւ: Oraculum. օրաբուլում, իմ պատգամ: Os: օս, իմ բերան:

Բայց շարազուգի ընդ որոյն E. և շարահորի այսպէս, æ. արտաբերի իբրև. ըզ պարզ Է. որդոն, Fædus. ֆեւուս, իմ գաշ: Fœmina. ֆեմինա, իմ էգ: Mœror. մերօր, իմ տխրութիւն: Pœna. փէնա, իմ պատիժ:

P. արտաբերի երբեմն իբրև ըզ Փ. որդոն, Palatium. փալատիւմ, իմ պալատ: Panis, փանիս, իմ հաց: Pes. փէս, իմ ոտն, Pons. փօնս, իմ կամուրջ:

Իսկ երբեմն մինչ ունի զիսի բերան անմիջապէս զ H. արտաբերի իբրև ըզ Ֆ. որդոն Phy. ֆի, իմ բաբէ: Phlegma. ֆլէկմա, իմ մաղաս: Phoca. ֆօքա, իմ ծովեղն:

Q. արտաբերի միշտ իբրև ըզ Բ. բայց ոչ երբէք շարագրի ընդ այլոց տառից Բէ ձայնաւորաց և Բէ բաղաձայնից ԵՅ:

նշուհիք զկնի ինքեան անմիջապէս ըզ V: որդոն, Qualitas.
բուայիԹառ, իմ որակութի: Quies, բզկես, իմ հանգիստ:
Quo. բուռ, իմ յո:

R. արտաբերի երբեմն եբրեւ ըզ Դ: մինչ նախադասի բա
ռից, և չնաւանդ մինչ գոյով իմել բառից կրկնի, որդոն,
Racemus. աւելմուս, իմ ողկոյղ: Terra. Թեռաւ, իմ երկիր:
Currus. բուռառուս, իմ կառ: Proles. սիրօլես, իմ զաւակ:

Իսկ երբեմն արտաբերի եբրեւ ըզ Ը մինչ վերջադասի բա
ռից, մերթ ևս մինչ գտանի առանձին իմել բառից, որդոն,
Acer. աչեր, իմ ԹԹու: Culter. բուլԹեր, իմ գանակ: Ceruus.
չերվուս, իմ եղջրու:

S. արտաբերի միշտ եբրեւ ըզ Լ որդոն, Gustus. հուսԹուս,
իմ հաշուի: Cassus. բասԹուս, իմ ողջակոհ: Crassus. բրաթ
ուս, իմ գեր:

T. արտաբերի երբեմն եբրեւ ըզ Դ: որդոն, Tabula. Թա
պուլա, իմ տախտակ: Tempus. Թէմփուս, իմ ժամանակ:
Timor. Թիմօր, իմ երկեւղ:

Իսկ երբեմն արտաբերի եբրեւ ըզ Յ. մինչ ունի զկնի ին
քեան անմիջապէս ըզ Լ. և յետոյս զայլ սին ինչոյաւորաց,
որդոն, Gratia. կրացիա, իմ շնորհ: Oratio. օրացիօ, իմ աղօթ:
Patientia. փացիկնցիա, իմ համբերութի:

V. արտաբերի երբեմն եբրեւ ըզ Դ: մինչ ունի զկնի ին
քեան անմիջապէս զմինն իբաղաձայնից, որդոն, Vber. ուպեր,
իմ ստին: Vmbra. տմպրա, իմ սոււեր: Vinctio. ունքցիօ,
իմ օծումն:

Իսկ երբեմն արտաբերի եբրեւ ըզ Լ: մինչ ունի զկնի ին
քեան անմիջապէս զմինն ինչոյաւորաց, որդոն, Vadum. վա
պում, իմ ոնց: Vena. վէսա, իմ երակ: Victor. վիքթօր, իմ
յողԹօղ: Vomer. վօմեր, իմ խոփ: Fung. քն բաղբումն քնզիս

Թէ և ունիցի զկնի ինքեան զձայնաւորս, վարի եբել ըզ ձայնաւոր օրդոն, Arduus. արտուու, իմ խիւտ: Vidua. զի առուա, իմ այրի:

X արտաբերի եբել ըզ քս. օրդոն, Lux. լուքս, իմ լոյս: Nox. նօքս, իմ գիշեր: Pax. փաքս, իմ խաղաղութի: Felix. ֆելիքս, իմ երջանիկ:

Y. արտաբերի միշտ եբել ըզ լտ. օրդոն, Syllaba. սիլլա, իմ վանկ: Mysterium. միսթէրիում, իմ խորհուրդ: Nympha. նիմֆա, իմ հարսն:

Բայց բանգի գիրս այս է յունական, և ունի զօրոյս հստութի ընդ գիրոյս Լ. զն որոյ ոչեգաբ զսա՛նկարգս այլոց ձայնաւորաց:

Z. արտաբերի միշտ եբել ըզ ջ. օրդոն Zelus. զէլուս, իմ նախանձ: Zizania. շիզանիա, իմ որոմն: Oriza. օրիզա, իմ բրինձ:

Տաղադս Յօդից:

ՕՏԻ ոչ այլինչ են, էթէ ոչ մասնկուսիք ոմանք, որք շարայարին ընդ ածուանց, իշարադրութիս հարով մանց սոցին, առի որոշել զսեւս, զԹիւս, և զհոլովս սոցին: Եւ են այսորիկ: Hic, Hæc, Hoc. իմ այս: Որոց առաջինս գորով սեւել արական, շարայարի միշտ ընդ ածուանց արականաց, Թէ գոյականաց, և Թէ ածականաց, օրդոն Hic Vir. իմ այս այր: Hic Pater. իմ այս հայր: Hic Frater. իմ այս եղբայր: Երկրորդն գորով սեւել իգական շարայարի միշտ ընդ ածուանց իգականաց Թէ գոյականաց, և Թէ ածականաց, օրդոն, Hæc Mulier. իմ այս կին: Hæc Mater. իմ այս մայր: Hæc Soror. իմ այս բայր: Իսկ երրորդն գորով սեւել չէղորական, շարայարի միշտ ընդ ածուանց չէղորականաց, Թէ գոյականաց և Թէ ածականաց, օրդոն, Hoc lignum. իմ այս փայտ:

հայտ : Hoc Ferrum . Ծր այս երկաթ : Hoc Vinum . Ծր այս
դինն :

Էւ զի երեք յօդք այսոցն են մի և նոյն ըստ իրեն . Է՛րն հո-
լովս ոմանս մասնակցին միմեանց , զմ որոյ և հոլովին իմի առին ,
այսպէս :

Էզականապէս :

Էջնականան , Hic , Hæc , Hoc . այս :
Էւնական , Huius , Huius , Huius . այսոցն :

Էրական , Huic , Huic , Huic . այսմի :

Հայցական , Hunc , Hanc , Hoc . զայս :

Կոչական հոլով ոչ գոյսոցա :
Բացառական , Ab hoc , Ab hæc , Ab hoc . յայսմանէ :

Տոգնականապէս .

Ան : Hi , Hæ , Hæc . այսոցն :

Լե : Horum , Harum , Horum . այսոցն :

Լոր : His , His , His . առ այսոսն :

Հայ : Hos , Has , Hæc . զայսոսն :

Բաց : Ab his , Ab his , Ab his . յայսոսանէ :

Չայսոսնի դռնն պարտէ նախ իմի առնուլ :

առ ի դռնն պարտէ նախ զսեռս անուանց .

Ի իշարագրութիս հոլովմանց նոցին : Էանդի առ այս :

զախճան միայն շարայարին ընդ նոսա :

Գլուխ Երկրորդ.

Տաղապս Հնուն:

Հնունաց լաթինականաց ոմանք են գոյականք, և ոմանք ածականք:

Էդոյականք են որք ըստ ինքեանց կարեն կայանալ իբանի, որդոն, Caelum. քի երկին: Terra. քի երկիր: Deus. քի ան: Angelus. քի հրեշտակ: Homo. քի մարդ: Petrus. քի պետրոս: և այլք:

Իսկ ածականք են որք ոչ կարեն կայանալ իբնոյի Թարց գոյականաց, որդոն, Magnus. քի մեծ: Paruus. քի փոքր: Breuis. քի կարճ: Fœlix. քի երջանիկ: և այլք:

ՀՀծականաց անունաց երեք են տեսակք, զի ոմանք իսոցանէ ունին զերին զերջաւորութիւն, որդոն.

Hic bonus. Hæc bona. Hoc bonum. քի բարի:

Hic malus. Hæc mala. Hoc malum. քի չար:

Hic altus. Hæc alta. Hoc altum. քի բարձր:

Ոմանք ունին զերկուս զերջաւորութիւն, որդոն.

Hic կամ Hæc dulcis. և Hoc dulce. քի բաղդ:

Hic կամ Hæc difficilis. և Hoc difficile. քի դժուար:

Hic կամ Hæc utilis. և Hoc utile. քի օգտակար:

Իսկ ոմանք ունին զմի զերջաւորութիւն, որդոն, Hic. կամ Hæc. կամ Hoc Ferox. քի բազ: Hic. կամ Hæc. կամ Hoc Velox. քի արագ: Hic. կամ Hæc. կամ Hoc Recens. քի Թարմ: Hic. կամ Hæc. կամ Hoc Ingens, քի անճոռնի. և այլք:

Էդոյականաց անունաց ոմանք են յատուկք, և ոմանք հաւարակք, իսկ ոմանք հաւաքականք:

Տատուկք են որք զիրս յատուկս և զհաւաստիս նշանակեն,

Ս. Յ.

Ճ

որդոն

ժողովրդէն Petrus. քի Պետրոս : Paulus. քի Փողոս : Maria. քի Մարիամ : Roma. քի Հռոմ :

Հասարակեք են որք զիրս ընդհանուրս և զանհաւաստիս նը շանակեն , իրգոն , Rex. քի արքայ : Ciuitas. քի քաղաք : Homo. քի մարդ . և այլք :

Իսկ հաւաքականք են որք թւով եղականաւ զբաղմուծի ինչ ժողովապէս նշանակեն , իրգոն , Populus. քի ժողովուրդ : Gens. քի ազն : Turba. քի ամբոխ : և այլք :

Անուանց անականաց ոմանք են գրականք , ոմանք բաղդատականք , իսկայլք գերագորականք :

Իրականք են որք զիրենչ ընդարձակապէս և պարզապէս նշանակեն , իրգոն . Iustus. քի արդար : Fortis. քի ուժեղ : Velox. քի արագ : Sapiens. քի իմաստուն :

Բաղդատականք են որք զիր ինչ կամ ինչապիսիքսն են , կամ նոյնապիսիքսն են , իրգոն . Iustior. քի արդարագոյն : Fortior. քի ուժեղագոյն : Velocior. քի արագագոյն : Sapientior. քի իմաստնագոյն :

Իսկ գերադրականք են որք զիր ինչ կամ ինչհազուսնի , կամ իստորնազուսնի աստիճանի խմբ զեւեղեն , իրգոն . Iustissimus. քի արդարագունեղ : Fortissimus. քի ուժեղագունեղ : Velocissimus. քի արագագունեղ : Sapientissimus. քի իմաստնագունեղ :

Բայց դիտելի է նախ զի գրականք այսորեկ . Bonus. քի բարի : Malus. քի չար : Magnus. քի մեծ : Paruus. քի փոքր : Multum. քի շատ : ոչ հետեւին վերոգրեցելոցն շաւղաց : քան զի սոցա բաղդատականքն լինին . Melior. քի բարեգոյն : Peior. քի չարագոյն : Maior. քի մեծագոյն : Minor. քի փոքրագոյն : Plus. քի շատագոյն : Իսկ գերադրականքն լինին : Optimus. քի բարեգունեղ : Pessimus. քի չարագունեղ : Maximus. քի մեծագունեղ :

Ծագունել : *Minimus* . իմ փոքրագունել : *Plurimum* . իմ շատագունել :

Գլխուկի է երկրորդ , զի անուանք որք եղերին 'ե *Es* . արտահաստեն իշադղէն հասարակէ , որդոն . *Celeber* . իմ հաշակաւոր . *Celebrior* . իմ հաշակաւորագոյն , *Celeberrimus* . իմ հաշակաւորագունել : *Tener* . իմ կակուղ : *Tenrior* . իմ կակուղագոյն : *Tenerrimus* . իմ կակուղագունել : *Saluber* . իմ ողջաբեր : *Salubrior* . իմ ողջաբերագոյն : *Saluberrimus* . իմ ողջաբերագունել : *Prosper* . իմ աջող : *Prosperior* . իմ աջողագոյն , *Prosperimus* . իմ աջողագունել : Եւայլք ոմանք

Գլխուկի է երրորդ , զի անուանք ոմանք որք եղերին 'ե *Lis* . արտահաստեն իշադղէն հասարակէ , որդոն . *Humilis* . իմ անարհ , *Humilior* . իմ անարհագոյն , *Humillimus* . իմ անարհագունել : *Similis* . իմ նման : *Similior* . իմ նմանագոյն : *Simillimus* . իմ նմանագունել : *Facilis* . իմ դեւերն : *Facilior* . իմ դեւերագոյն : *Facillimus* . իմ դեւերագունել : Եւայլք

Բացառցի սակայն իսոցունց , *Vtilis* . իմ օգտակար : որոյ գերադրականն չին *Vtilissimus* . իմ օգտակարագունել :

Գլխուկի է չորրորդ , զի ինասագրուածեց ոմանց ծնանին՝ անուանք բաղդատականք և գերադրականք , որք ոչ հետեւն շաւղին հասարակի , որդոն . *Cis* . իմ այս , *Citior* . իմ այսրագոյն : *Citimus* . իմ այսրագունել : *Ultra* . իմ անդր : *Uterior* . իմ անդրագոյն : *Ultimus* . իմ անդրագունել : *Post* , իմ յետոյ , *Posterior* . իմ յետնագոյն : *Postremus* . իմ յետնագունել : *Prope* . իմ մերձ : *Prorior* . իմ մերձագոյն : *Proximus* . իմ մերձաւորագունել :

Գլխուկի է հինկերորդ , զի բնաւ բաղդատականք զերոյ գրեցեալք որք եղերին 'ե *Or* . Եւ միայն արականի և իգականի սեռի , այլ ոչ չէզոքականի , բան զի չէզոքականն նոցին եղերի 'ե

Ius . որդոն Hic . կամ Hæc Iustior . և Hoc Iustius . քի արդւա
բարոյն : Hic կամ Hæc Fortior . և Hoc Fortius . քի ուժեղա
գոյն : Hic . կամ Hæc Velocior . և Hoc Velocius . քի արագ
բարոյն : և այլք :

Նմանապէս բնաւ գերադրականք վերորեցեալք , որք և
դերն 'ի Vs . եւ միայն արականի սեռի , այլ ոչ իգականի և չէզո
քականի , բայց իգականքսոցն միշտ եղերն 'ի A . և չէզոքա
կանքսոցն 'ի Vm որդոն . Hic Iustissimus , Hæc Iustissima ,
Hoc Iustissimum . քի արդարագունեղ : Hic Fortissimus , Hæc
Fortissima , Hod Fortissimum . քի ուժեղագունեղ : այսպէս
և զայլն իմա :

Էփեսոսի վեց երորդ , զի դրականք , որք յառաջագային 'ի
բայեց . այսոցն , Facio . քի առնա : Dico . քի ասեմ , Volo . քի
կամիմ , ուցն բաղդատական և գերադրական հետքն 'ի շաւ
ղէ , սիգոն , Magnificus . քի մեծաշէն : Magnificentior . քի մե
ծաշնապոյն : Magnificentissimus . քի մեծաշնապունեղ : Ma
ledicus . քի անիծաբան , Maledicentior . քի անիծաբանագոյն :
Maledicentissimus . քի անիծաբանագունեղ : Beneuolus . քի
բարեկամ , Beneuolentior . քի բարեկամագոյն : Beneuolen
tissimus . քի բարեկամագունեղ : և այլք :

Էփեսոսի և եօթն երորդ , իջնանդանք գոյականք , հայե
նականք , ցեղականք , և նիւթականք որպիսիք են . Lapis . քի քար
Parisinus . քի փարիզեցի : Romanus . քի հռոմայեցի : Barba
rinus . քի պառարառուն : Aureus . քի ոսկեղէն , Argenteus .
քի արծաթեղէն , ոչ ունին զբաղդատական և զգերադրա
կանս :

Լատինադադափարք , և շնորհակաճարք :

Լուսանց սմանք են Լատինադադափարք , և սմանք ածանցականք : Լատինադադափարացն զերջաւորութիւն այնքանք են որքանք են զերջաւորութիւն անուանց լատինականաց :

Էսկ ածանցականացն զերջաւորութիւն բաղումբ են և զանազանք , որոց զսմանս աստ գրեցցուք առ Խորհրդութիւն ուսումնասիրաց մանկանց , որք և են այսորեկ . Anus, Enus, Inus, Icus, Ellis, Ellter, Alis, Iuus, Itius, Eus, Arius, Orius, Ista, Ensis, Ofus, Etum, Ia, Bilis, Bundus, Culus, Etas, Itas, Itia, Itium, Atus, Tio, Arium, Erium, Cinium, Tor, Vnus, Mentum, Amen .
 Եւ այլ բաղումբ : որդոս , Homo . իմ մարդ : Humanus . իմ մարդկային : Terra . իմ երկիր : Terrenus . իմ երկրային : Deus . իմ աստ : Diuinus . իմ աստային : Angelus : իմ հրեշտակ : Angelicus . իմ հրեշտակային : Cœlum . իմ երկին : Cœlestis . իմ երկնային : Sylua . իմ մորի : Syluelter . իմ մորենի : Mos . իմ վար , Moralis . իմ վարդական : Definitio . իմ սահման : Diffinitiuus . իմ սահմանական : Emptus . իմ զնեցեալ , Emptitius . իմ գնուածու : Lapis . իմ բար : Lapideus , իմ բարեայ : Liber . իմ գիրք : Librarius . իմ գրեածախ : Meritum . իմ արդիւն : Meritorius . իմ արդիւնաւոր : Lex . իմ օրէն : Legisla . իմ օրհնարէտ : Liburnum . իմ Լիկուռնա , Liburnensis , իմ Լիկուռնացի : Periculunr . իմ վտանգ : Periculosus . իմ վտանգաւոր : Oleum . իմ ձէլ : Oliuetum . իմ ձիւնէնուտ : Armenus . իմ հայ : Armenia . իմ հայաստուն : Laus . իմ գովութիւն : Laudabilis . իմ գովելի : Mors . իմ մահ : Moribundus . իմ մահացու : Canis . իմ շուն : Caniculus . իմ շնիկ : Pius . իմ աւագելի : Pietas .

tas. յի առաքինութիւն : Bonus. յի բարի, Bonitas. յի բարութիւն : Iustus. յի արդար, Iustitia. յի արդարութիւն : Sacerdos. որ է՝ քահանայ : Sacerdotium. յի քահանայութիւն : Episcopus. որ է՝ եպիսկոպոս : Episcopatus. յի եպիսկոպոսութիւն : Vnctus. որ է՝ օծեցեալ : Vnctio. յի օծումն : Brevis. յի համառոտ : Breuiarium. յի համառոտարան : Baptismus. յի մկրտութիւն : Baptisterium. որ է՝ մկրտարան : Latro. յի աւաղակ : Latrocinium. որ է՝ աւաղակութիւն : Lectio. որ է՝ ընթերցումն : Lector. յի ընթերցիչ : Nox. որ է՝ գիշեր, Nocturnus. որ է՝ գիշերային : Experimentus. որ է՝ հմուտ : Experimentum. որ է՝ հմտացումն : Lewis. յի Թեթև, Leuamen. որ է՝ Թեթևութիւն : և այլք :

Բայց գիտելի է. զի՝ յածանցականաց ապոսոցիկ, որք ածականքն են, ունին զայլս վերջաւորութիւն : Բայց զի որք եղբերին՝ us. լինին, a. և um. որդոն, Lapideus. Lapidea. Lapidum. որ է՝ բարեայ, իսկ որք եղբերին՝ is. լինին, e. որդոն, Hic համա Hæc Amabilis : և Hoc Amabile : որ է՝ սիրելի : այսպէս և զայլոն իման :

Հետևանց ոմանք են եղականք, և ոմանք՝ յորդականք : Եղականք որդոն : Aqua. որ է՝ ջուր : Seruus. որ է՝ ծառայ : Sermo. որ է՝ խօս, Rîsus. որ է՝ ծիծաղ : Quies. որ է՝ հանգիստ : Cornu. որ է՝ եղջիւր :

Իսկ յորդականք որդոն. Aqua. որ է՝ ջուրք : Servi. որ է՝ ծառայք : Sermones. որ է՝ խօսք : Rîsus. որ է՝ ծիծաղք : Quietes. որ է՝ հանգիստք : Cornua. որ է՝ եղջիւրք :

Եղականքն ոչ անկանին ինքեոյ կանոնի իմիք : Բայց զի առաւել զի կարեն վերջանայ : Բայց յորդականքն կարեն իմանել այսպէս :

Հետևանք համայնք որք ստորանկին առաջնոյ հորովմանն, նոցին յորդականն վերջանայ, է ա. որդոն, Hæc Natura. յի բնութիւն :

Բնութիւն : hæ Naturæ . իմ Բնութիւնք : hic Propheta . իմ մարտիրոս : hi Prophetae . իմ մարտիրոսք :
 Բնութեանք : համայնք որք ստորանկին երկրորդի հոլովմանն ,
 Եթէ են արականք կամ իգականք , նոցին յոգնականն վերջանայ
 'ի I . : որդոն Hic Seruus . իմ ծառայ : hi Serui . իմ ծառայք :
 hæc Pyrus . իմ տանձենի : hæ Pyri . իմ տանձենիք : իսկ Եթէ
 են չէզոքականք վերջանան 'ի a , որդոն . hoc Lignum . իմ
 վայր : hæ Ligna . իմ վայրք :
 Բնութեանք : համայնք որք ստորանկին երկրորդի հոլովմանն
 Եթէ են արականք կամ իգականք , նոցին յոգնականն վերջա
 նայ 'ի es . որդոն . hic Pater . իմ հայր : hi Patres . իմ հարբ :
 hæc Mater . իմ մայր : hæ Matres . իմ մայրք : իսկ Եթէ են չէ
 զոքականք վերջանան 'ի a . որդոն , hoc Pecus . իմ երէ : hæc Pe
 cora . իմ երէք :
 Բնութեանք : համայնք չորրորդի լծորդութեան ալ և հինկ
 և որդի : ունին զնոյն վերջաւորութիւն զականն և յոգնականն ,
 որդոն . hic Visus . իմ տեսութիւն : hi Visus . իմ տեսութիւնք : hæc
 ficus . իմ Բզնի : hæ ficus . իմ Բզնիք : hæc fides . իմ հաւատ :
 hæ fides . իմ հաւատք : Բացառոցին սակայն չէզոքականք , որք
 վիշտ եզերին 'ի a , որդոն . hoc Cornu . իմ եղջիւր : hæc Cornua .
 իմ եղջիւրք : այսպէս և այլք :

Գլուխ Երրորդ:

Տաղաթս Լեռից Լ՛նուանց:

Եւ որ անուանց մատամբ իւրի ճանաչին 'ի նշանակու
ԹԷ, և մատամբ իւրի 'ի վերջաւորութեանցին :
Էջորդ խօսեցողքն ան զայնցանէ անւանց, որոց սեռն
ճանաչի 'ի յերայն նշանակեցելոց, և ապա զայնցա
նէ.

նէ որք անապին ի զերջաւորացն տառից :

Էրեանի է Եւրեան տառ, զի համայնք անուանք յատուկք որք
կան զարուս, և կամ զիրս արականաւ ձևակերպութիւն կարող
որեցեալսն շտանկեն, են արականք, որքոն . Aneas. քի Էնէաս :
Catilina. քի Բաթիլինա : Masinissa. քի Մասինսիսա : Clinia.
քի Բլինիա : Michael. քի Միքայէլ : Daemon. քի Դէմոն : Pan.
քի Գան : Aquilo. քի Վերջիկո : Boreas. քի Պորէաս : և այլք, անու-
անք, Թէ հրէշտակաց, Թէ դիւտց, Թէ աստուծոց, և Թէ հողմոց :

Ըստ այսոցիկ են անուանք հասարակք, որք արանց միայն
պատկանին, որքոն Scriba. քի գրագիր : Lanista. քի սրագար
ժու : Scurra. քի կատարկերգու : Nauta. քի նաւապետ : Bi-
bliopola. քի գրքածախ : Latro. քի աւազակ Piraata. քի ծո-
ղազուկ : Praeful. քի պարոնտեր : Caupo. քի պանդոկապետ :
Hospes. քի օթապետ : և պանդուխտ : Tubicen. քի փողա-
հար : Vas. քի Երաշխաւոր :

Էրեանի է Երկրորդ, զի համայնք անուանք յատուկք որք
զէզս կամ զիրս իգականաւ ձևակերպութիւն կարողորեցեալս
նշանակեն, են իգականք, որքոն . Mysis. քի Միսիս : Glyce-
rium. քի Լիզիէրիոն : Dido. քի Դիդոն : և յլև Pallas. քի
Փալլաս : Clio. քի Բլինոն : Xanthio. քի Քսանթիոն : Parthe-
nope. քի Գարթէնօփէ : Alecto. քի Վլէքթոն : Caeleno. քի
Չէլէնոն : և այլք անուանք Թէ անձուհեաց, Թէ մուսայից, Թէ
աւետարանից, Թէ Լիբրէնէից : և Թէ բաղէից :

Ըստ այսոցիկ են անուանք հասարակք, որք իցաց միայն պատ-
կանին, որքոն . Mulier. քի կին : Equa. քի սարակ : Obstetrix.
քի մանկաբան : Nutrix. քի դայեակ : և այլք :

Երրորդ գիտելի է, զի համայնք անուանք, որոց առարկն
ածականք չէ զորականք, ևն չէ զսրականք : որքոն . Animal.
Providum. քի կենդանի նախատեսու . Lignum siccum. քի

ժայտ չոր : Bonum certamen . իմ բարւոք մարտ : Եւայլք :

Դիւանելի է չորրորդ , զի համայնք անուանք , որք Թէ արւաց Եւ Թէ իդաց պատկանին , Են հասարակի սեռի , որդան :

Bos . իմ պատրէ : Parens . իմ ծնող : Coniux . իմ ամուսին : Cu-

stos . իմ պահապան : Praefes . իմ նախարար : Obses . իմ պա-

տանդ : Affinis . իմ խնամի : Vates . իմ գուշակ : Municeps ,

իմ ապահարկ : Foris . իմ ուժեղ : Hostis . իմ Դէմու : Antistes ,

իմ առաջնորդ : Iuuenis . իմ տղայ : Patruelis . իմ հորեղբայր ,

Եւ հորաբոյր : Infans . իմ երախտայ : Miles . իմ զինուոր : Cives .

իմ բարդբոյն : Clien . իմ ապաստան : Sacerdos . իմ բահա-

նայ : Comes . իմ ընկեր : Canis . իմ շուն : Dux . իմ գլուխ : Sub-

իմ խող , Եւ խիչ : Auctor . իմ հեղինակ : Եւայլք :

Դիւանելի է հինկերորդ , զի համայնք անուանք , որք արուաց ,

Եւ զի զորաց պատկանին , Են ամենայնի սեռի : որդան :

Fœlix . իմ երջանիկ : Discolor . իմ խայտ : Hebes . իմ գուշ : Ne-

quam . իմ վատաշուէր : Decem . իմ տասն : Եւայլք բնորակ ,

որնեւ ի յեղականութեամբ որք Եւ Թեն ամի պեռի , Զի ի յորդան

կանութ չեղբահանք , նոցին , ոչ արկանին ի կիտ : զոր օրինակ :

Degener . իմ յուի : Defes . իմ պղերդ : Memor . իմ յիշու : Ales .

իմ Թէ անոր : Praepes , իմ բարձրաթուիչ : Teres . իմ Լորիկ :

Par . որ է զոյգ : Եւայլք :

Դիւանելի է վեցերորդ , զի անուանք Էմսոց , լերանց , Եւ

գետոց արականք Են , որդան , Ianuarius . իմ յուանար : Aprilis .

իմ ապրիլ : September . իմ սեպտեմբեր , Եւայլք :

Alpes . իմ Էլփէս : Albanus . իմ Էլփան : Helicon . իմ

Հէլիքոն : Athos . իմ Էթոս : Եւայլք :

Euphrates . իմ Էփրատ : Nilus . իմ Նեկոն : Tyberis . իմ

Էփրէր : Rhodanus . իմ Էրոտան : Եւայլք :

Դիւանելի է եօթներորդ , զի անուանք յատուկ կողմաց ,

հնաւոց, քաղաքաց, Եւսուուց, Իգակուք են, հորոն, Rhodus. քի Բուսնէն: Cyprus. քի Լիպրոս: Melita. քի Աֆէլէ
ուկո: Creta. քի Լիբանոս, Լայլէ: Ethiopia. քի Էթովպիա: Syria. քի ասորեստան: Armenia. քի Հայաստան: India. քի Հնդստան, Լայլէ: Roina. որ է՝
Հռոմ: Saguntus. քի ԼիակունԹոս: Լայլէ: Argo. որ է՝ Էշ
կոն: Centaurus. քի Չենթաւորոս: Pilsris. որ է՝ փիսԹրիս: Լ
այլէ: Ըստ այսոցիկեն Եւսուուք բանաստեղծութեց, որդոն,
Æneis. որ է՝ Էնէիս: Illias. որ է՝ Իլլիաս: Eunuchus. որ է՝ Էւնու
չոս: Լայլէ:

Էթիոպիէ եւ Թերսի, զի անուանք Եւսուուք են Իգակուք,
որդոն, Ficus. որ է՝ Քլենի: Malus. որ է՝ Խնձորենի: Pyrus. որ է՝
ԱլանԷնի: Amygdalus. որ է՝ Նշենի: Լայլէ: Բացառոցն սո
ղոսն՝ Խոցոռաց Էւսուուք ոմանք, որպեսիկեն, Oleaster. որ է՝
Վայրի ձիԹենի: Pinaster. որ է՝ Վայրի բեղենի, Լայլէ ոմանք:
Էթիոպիէ եւ Խնձորի, զի անուանք որք յորդականապէս
սխալ հարկեն, Եթէ Եզերեցեն Է. են չէզոքակուք, որդոն
Arma. որ է՝ զնք: Biblia. որ է՝ անձաշուք, Լայլէ:
Բիսի Եթէ Եզերեցեն Է. են արակուք, որդոն, Liberi. որ է՝
աղաւթ, որէ որդիք, Լայլէ:

Էւսուուստ հաւաքեն զանուանս ոմանս, զարտահնարոյս.
Իբնաւից վերոգրեցելոցն, բանզի անուանք այսոցիկ շաղաբաց.
Ecbatania. որ է՝ Տեքրաթան: Susa. որ է՝ Լուսնա: Bactra. որ է՝
ՊակԹրան: Են չէզոքակուք:

Համանապէս անուանք այսոցիկ յատուիք բանաստեղծու
Թէց, Bucolica. որ է՝ Պուքոլիքա: Georgica. որ է՝ Ծորմիքա, են
չէզոքակուք:

Իսկ անուանք այսոցիկ շաղաբաց, Philippi. որ է՝ փիլիպպէ:
Puteoli. որ է՝ փուալիզի: Trewiri. որ է՝ Թրեվիրի, են արա
կանք:

Դիտեա՛ւ և զայս, զի անուանք տառից լաթինականաց են չէզոքականք, որքոն, hoc A. hoc B. hoc D. և այլն :

Այլ և դիտելի է այս, զի մինչ մասունք բառին առնանին ըստ նախին և ոչ ըստ նշանակութեն ևն չէզոքականք, որքոն, Lux est monosyllabum. քի լոյսն է՝ միավանկ. և այլն :

Յաղագս Անուանք անուանք, որք
Քանակն ՚ի վախճանականաց տառից :

A.

Անուանք եզերեցեալք ՚ի A. և թէ պատկանին առ առաջին հոլովումն, ըստ մեծի մասին են իգականք, որքոն, Doctrina. քի վարդապետութիւն. Scientia. քի գիտութիւն. Anima. քի հոգի, Persona. քի անձն և այլք բազումք : և սակաւք քոմանք են արականք որքոն, Cometa. քի գիսաւոր : Planeta. քի մոլորակ : Mamma. քի մանոսայ : Adria. քի աշտրեական ծով, և այլք : Իսկ և թէ պատկանեցին առ երրորդ հոլովումն են չէզոքականք, որքոն, Stigma. քի սպի : Toreuma. քի քախաղործ : Pascha. քի զոստիկ : Բայց յետինս այս երբեմն պատկանի առ առաջին հոլովումն :

E.

Անուանք եզերեցեալք ՚ի E. և թէ են լաթինականք, ևն չէզոքականք, որքոն Mare. քի ծով : Cubile. քի մահիթ : Sedile. քի աթոռ : Alueare. քի փեթուկ, և այլք : Իսկ և թէ են յունականք, ևն իգականք, որքոն, Physicè. քի բնաբանութիւն : Grammaticè. քի քերականութիւն, և այլք : Բացմանցին սակայն Cate. քի կէտ : Tempe. քի զբոսանաւ, որք չէզոքականք են, զի են Բւղղ յոգնականք, ըստ այսոցիկ է

և ու Mille. քի հազար, որոյ յոգնականն լինի Millia. քի հազարքս
Millium. քի հազարաց, Millibus. քի առ. հազարս : Բայց Թէ
Mille. առնանիցի անականապէս, յայնժամէ ինքն յոգնականն,
և ամի սեռի :

I. և O.

Անուանք որք եղբերն 'ի I. ևն չէզոքականք, որոցն. Gum-
mi. քի խիտ : Sinapi. քի մանանեխ, և այլք :

Իսկ որք եղբերն 'ի O. արականք են, որոցն. Tyro. քի համ
բակ : Myoparo. քի Լիոփորոն : Vnio. քի մարգարտահատ :
Stellio. քի մորմ : Ligo. քի բրիչ :

Անուանք բայածականք եղբերեցեալք 'ի Io. ևն իգականք,
որոցն. Oratio. քի բան : Lectio. քի ընթերցում, ըստ այսո
ցիկ է և ու Talio. քի պատմայն, և այլք :

Բացառոցին սակայն իկանոնէ արականացն, անուանք
այսոցիկ, Dulcedo. քի բաղդրութի : Propago. քի սերունդ :
Teltudo. քի կերեայ, և այլք ոմանք որք իգականք են :

Բայց Harpago. քի բաշտի, Vdo. քի ոտին : Cudo. քի Թա
սակ, Cardo. քի ձիւնի, և այլք ոմանք արականք են :

Անուանք որք եղբերն 'ի V. չէզոքականք են, որոցն. Veru.
քի շամբուր, Tonitru. քի որոտ : որև. երբեմն ասի. hic Toni-
trus, huius Tonitrus. և երբեմն, hoc Tonitruum, huius
Tonitruui.

C. D. L. T.

Անուանք որք եղբերն 'ի C. D. L. T. չէզոքականք են
որոցն. Lac. քի կաթն : Id. քի այն, Tribunal. քի ատենս :
Caput. քի գլուխ, Sinciput. քի գաղտ, Occiput. քի կատար :
Բացառոցին սակայն իկանոնէ յայսմանէ, Mugil. քի գլխան,
Sal.

Sal . ցմ աղ , Sol . ցմ արեգակն , որք արականք են : Բայց Sal .
երբեմն իկեր արկանի երբե . զլէզորական : Այսպէս ևս Ha-
lec . ցմ սարուէ , է՛ չէզորական : Բայ Alex . ցմ աղամուր , է՛
իգական :

Vm . .

Այսուանոթ որք եկերին ի Vm ևն չէզորականք , որդոն , Cœ-
lum . ցմ երկին , Trophæum . ցմ խրախուսակ , Solium . ցմ
գահ : Ընդ այսու կանոնիւ գոն անունք ոմանք արուաց և ի
գաց հասարակք , որք չէզորականք են , որդոն . Mancipium .
ցմ սարուի : lumentum . ցմ գրաստ , ևայլք :

Դոն ևս անունք բաղաբաց , որպիսիք են . Byrrhachium .
ցմ Պիրհաբ , Byzantium . ցմ Բուչանդիա , Saguntum . ցմ
Ասկուդա , ևայլ բազումք , որք չէզորականք են :

Այլև գոն անունք գետոց , որպիսիք են Rhenum . ցմ
Ռէհէն , Metaurum . ցմ Մէթաւրոն : ևայլք , որք չէզորա-
կանք են , եթէ ենթանայի ընդ սոսա և Flumen . ապա թէ ոչ
բարե որ է՛ ասել , Rhenus . և Metaurus :

Թուեա՛ ևս ընդ սոսա զանունս այս ծառոց գլուրք , Bu-
xum . ցմ սոսախ , որք չէզորական :

Բացառոցին սակայն անունք յատուկք արանց , որդոն ,
Dinacium . ցմ տինաք . Pæmium . ցմ փենիմն , որք են արականք

Այսպէս ևս անունք յատուկք կանանց , որդոն Phaniumi
ցմ Fani . Eustochium . ցմ Էւսթաք , Glycerium . ցմ Լիկի-
չերոն , ևայլք որք իգականք են :

An . In . On .

Այսուանոթ եղերեցեալք ի An . In . On . արականք են ,
որդոն . Pæan . ցմ ներբող , Delphin . ցմ գլխի , Agon . ցմ
ցմ

յի՛. Ալկոն: Բացառոցին սակայն՝ իկանոնէ՛ յայտմանէ՛ անուանք
այսորեկի, Sindon. յի՛ պատան, Aëdon. յի՛ լուսինեակ հաւն,
և Alcyon. յի՛ ծոված հաւն, որք են իգականք:

Բացառոցին իս՝ իկանոնէ՛ յայտմանէ՛, Ilion. յի՛ Բլիոն բա-
ղաք, Pelion. յի՛ փէլիոն լեառն, որք են չէզոքականք, քան զի
առ լաթենացիս եզերին՝ ի um, որդոն. Ilium. Pelium. և են
երկրորդի հոլովման: Ընստի Բացառոցին ևս՝ իշաւղէ անու-
անք լինանք և բաղնաբաց:

En.

Անուանք որք եզերին՝ ի En. չէզոքականք են, որդոն. Car-
men. յի՛ աաղ, Lumen. յի՛ լյոս, German. յի՛ բեր, Vimen.
յի՛ ուռ: Բացառոցին սակայն՝ իսոցունք, Atagen. յի՛ Աթա-
կէն հաւն: Pecten. յի՛ սանտր, զի են արականք, ըստ այսորեկ
են ևս Ren. յի՛ երկիւս, Splen. կամ Lien. յի՛ փայծ աղ, որք են
արականք: այլև Hymen. յի՛ Հիմէնիկ, որէ ամ հարսանեաց:

Ar.

Անուանք որք եզերին՝ ի Ar. չէզոքականք են, որդոն. Cal-
car. յի՛ մտրակ, Iubar. յի՛ ճաճանչ, Pulvinar. յի՛ երեսբարձ,
Par. յի՛ զոյգ, Nectar. յի՛ նեքթար, որէ գինի գիւցաղնական,
Far. յի՛ փառինձ, կամ ձաւունք: Բայց Par, մինչ ամականա-
պէս առնանի, է՛ ամփսնեռի, ոպ և բաղադրու թիքսորին, որդոն.
Compar. յի՛ համազոյգ, Dispar. յի՛ տարազոյգ:

Er.

Անուանք որք եզերին՝ ի Er. են արականք, որդոն. Carcer.
յի՛ բանտ, Imber. յի՛ անձրև, Agger. յի՛ դէղ, Vesper. յի՛
երեկոյ, Cucumer. կամ Cucumis. յի՛ զարուն, Later. յի՛ ա-
ղիւս,

զիւս, Affer. որ է՝ տախտակ : Բացառոցին սակայն իսոցունց,
Cicer. իմ սիսեռն, Ver. որ է՝ դարուն, Cadauer. իմ դի, Vber.
իմ ծիծ, Verber. իմ ձաղան, Tuber. որ է՝ գետնախոց, Piper.
որ է՝ ֆլգուլ, Papauer. իմ բաբեր ծաղիկն, որք են չէզոքականի
սեռի :

Or.

Աշուտանք որք եղերին ի Or. արականք են, որդան . Honor.
իմ պատեւ, Decor. իմ վայելչութի, Labor. որ է՝ աշխատ .
Mæror. որ է՝ տխրութի : Բացառոցին սակայն իսոցունց, Cor.
իմ սիրտ, Ador. որ է՝ զանկ, Æquor. իմ հանդայտ, որք չէ
չոքականք են : Իսկ Arbor. որ է՝ ծառ, է՝ իգական :

Vr.

Աշուտանք որք եղերին ի Vr. են չէզոքականք, որդան, Ful-
gur. իմ կայծակ, Murmur. իմ տրտունջ, Sulphur. իմ ծծումբ,
Guttur. իմ որկոր և այլք : Բացառոցին սակայն իսոցանէ եր
եք, իմ Furfur. իմ թեփ, Vultur իմ ցին, Turtur, իմ տատրակ,
որք արականք են :

As.

Աշուտանք եղերեցեալք ի As. են իգականք, որդան Lampas.
իմ զամբար, Tempestas. իմ ալէկոծութի, Caritas. իմ սով :
Բացառոցին սակայն իսոցունց երեք, որդան . Vas. իմ անոթ,
Fas. որ է՝ պատեհ, Nefas. իմ անպատեհ, որք չէզոքականք են :
Բացառոցին ևս, Elephas, իմ փիղ, Adamas. որ է՝ աշխատ :
As. իմ ստակ, Vas, Vadis որ է՝ երանելի, որք արականք են :
Աշխատեալ իմ ևս զբաւաւ անուանս առաջնոյ հոլովմանս, որք
եղերին ի As. զի են արականք :

Es.

Անուանք որք եղբերն է Es. Եւ իգականք , իրգոն . Compes. իմ քանակաւ : Moles իմ զանաւ , Proles . իմ զաւակ , Vulpes . իմ աղջէս , Rupes , իմ ապառաժ , Sedes . իմ աթոռ , Se- ges . իմ հասկ : Բացառոցին սակայն իստցունց , Limes . իմ սահրատ , Fomes . իմ աբէթ , Trames . իմ շաւիշ , կամ հետի : Termes . մերկոստ , կամ ցախ : Gurges . իմ պտոյտ : Poples . իմ կրաջիւ , Cespes , իմ ձիւմ , Vepres . իմ տաւտակ , Stirpes . իմ բուն : Meridies . իմ միջօրէ , Paries . իմ սրատ , կամ սրժն : Pes . իմ ոտն , որք ամենեւեան Եւ արականք :

Ըստ այսոցիկ Եւ Լս արականք անուանք առաջնոյ կամ եր- րորդի չառնմանն , իրգոն . Sophistes . իմ իմաստակ , Psaltes . իմ սաղմոսեթիւ , Labes . իմ խորափոյտ , Tapes . իմ խալի : Magnes . իմ անդամանդ : Բայց Hippomanes , Panaces . Եւ Cacoethes . չէ զորականք Եւ :

Is.

Անուանք Եղբրեցեալք է Is. Եւ իգականք , իրգոն . Callis . իմ սաղաղարտ : Clavis . իմ բանալի , Basis . իմ խորիւս , Cra- tis . իմ սալար , կամ տափան , Restis . իմ սրարան , Եւ այլք :

Բացառոցին սակայն Postis . իմ սեւաժն : Aqualis . իմ ջրա- ման , Anguis իմ օձ , Vectis . իմ նիգ , Callis . իմ ուղի , Ensis . իմ Թուր , Glis . իմ առնետ , Lapis . իմ բար , Follis . իմ փուշ , Vnguis . իմ եղունկն , Axis . իմ սոնակ , Amnis . իմ գետ , Mugilis . իմ գլխան ձուկն , որք ամենեւեան Եւ արականք :

Ըստ այսոցիկ Եւ Լս , Orbis . իմ ոլորտ , Fustis . իմ բեր , Torris . իմ խանձուր , Vomis . իմ խոփ , Fascis . իմ խուրձ , Cenchris , Գլխարէս օձն , որք ամենեւեան արականք Եւ : Բայց

Թէ Cenchris . նշանակէ զդէնդրէս Թռչունն , է իգական :

Արականք են ևս եղերեցեալք ՚ի Nis . Որդոն . Cinis . իմ մա-
խիթ . Panis . իմ հաց , Funis . իմ շուան , Finis . իմ վախճան ,
ևայլք :

Արականք են ևս բաղադրեցեալքն ՚ի յանուանէն As . իմ
ստակ , Որդոն . Decussis . իմ տասնոց , Viceffis . իմ քսաննոց ,
Tricessis . իմ երեսնոց , Centussis . իմ հարիւրանոց :

Os .

Անուանք եղերեցեալք ՚ի Os . են արականք , Որդոն , Ros .
իմ ցօղ , Flos . իմ ծաղիկ , ևայլք : Բացառոցին սական ՚իտո-
ցունք , Dos . իմ օսիտ , Cos . իմ լեսան , Arbos . իմ ծառ , որք
են իգականք : Խոկ Melos . իմ մեղեդի , Os . իմ բերան : Os իմ
սուր , Chaos իմ վերով , այլև Argos , իմ աշխարհ բաղաբ :
Epos . իմ յեպպոս , որ է բանաստեղծութի հակայական , են
չէզորականք :

Vs .

Անուանք եղերեցեալք ՚ի Vs . է Թէ իցեն երկրորդի , կամ
չորրորդի հոլովման , են արականք , Որդոն . Triumphus . իմ
խրախոյս : Gladius . իմ սուր , Visus . իմ տեսութի , Aspectus
իմ հայեցուած , Specus . իմ յայտ , Vultus . իմ դեմ , Dumus . իմ
փուշ : Pampinus . իմ ընձեւ , Intubus . իմ զջարութի աշիւա
Intubum . Բայց է չէզորականի սեռ ի բացառոցին սական ՚իտո-
ցունք , Porticus . իմ որահ : Vannus . իմ խաբաղ , Aluus . իմ
որովայն : Colus . իմ բոգն : Carbasus . իմ կերպաս , Ficus . իմ
Թզենի : Ficus . իմ Թուղ , որք ամենեքեան են իգականք : Բայց
Ficus . մինչ նշանակէ զԹզակցան , է արական :

Ըստ պարոյնիկ են ևս Humus . իմ հող : Manus . իմ ձեռն ,
Idus .

Idus. քիմի Ինգոս : Tribus . քիմի Զեզ : Domus . քիմի տուն, որ ամեն
նեքեան են իգականք :

Իսկ որ Կոնսուլ քաղաքաբէն Os . ժողովարկեցեալք են
ի Vs . մասամբ իւր արականք . են , որդոն . Prologus . քիմի
կանխաւաց : Paradisus . քիմի քրախտ : Isthmus . քիմի անջրպետ :
Smaragdus . քիմի զմրուխտ : Dialogus . քիմի տրամախոս : Stilus .
քիմի ռճ, կամ լեզակ : Իսկ մասամբ իւր Իգականք են , որդոն
Synodus . քիմի Աիւստոն : Diphthongus . քիմի երկբարբառ :
Eremus . քիմի անապատ : Periodus . քիմի պարբերութի : Papy-
rus . քիմի Թուղթ : Pharus . քարու , քիմի աշտարակն աշղեքան
Թրեյ : Crystallus . քիմի բիւրեղ : Nardus . քիմի նարգոս : Iecy-
thu . քիմի ձիւթանան : Abyssus . քիմի անդունդ : Էրոն Լուսերկու
անունք չէ զորականք , որդոն . Virus . քիմի Թոյն : Pelagus .
քիմի բերձան , որ Լուսերկու գոլ արական :

Բայց Եթէ իցին երբորդի Դոլմանն , են չէ զորականք , որ
դոն . Pecus . քիմի էրէ : Nemus . քիմի անառ : Vulcanus . քիմի զէր :
Vleus . քիմի խոց : Funus . քիմի սուգ , Լայլք : Բացառոցին սակոս
Իկանանէ յայտմանէ , Lepus . քիմի նուագատակ : Mus . քիմի մուկ :
Tripus . քիմի եռաբեկ , որ արականք են :

Բացառոցին Լուս , Pecus , pecudis . քիմի անասուն , կամ խոջն :
Subscus . քիմի սեւ : Incus . քիմի սալ : Salus . քիմի կեցութի : Virtus .
քիմի զօրութի : Seruitus . քիմի ծառայութի : Iuuentus . քիմի ման
կութի : Senectus . քիմի ծերութի , որ Իգականք են :

Æs. Aus. Bs. Ms. Ns. Ps. Rs.

Աշունք եղերեցեալք ի Æs . են չէ զորականք , որդոն Æs .
քիմի պղնձ , Լայլք : Եղերեցեալք ի Aus . իգականք են , որդոն
Llaus . քիմի գողութի : Fraus . քիմի գաւ , Լայլք : Եղերեցեալք ի

Bs. Ms. Ns. Ps. Rs. *Իգականք Լն, Որդոն*. Trabs. *Յի գերան*
 Hyems. *Յի ձմեռն* : Frons, frontis. *Յի ճակատ* : Frons, fron-
 dis. *Յի տերև* : Adeps. *Յի ճարպ* : Cors. *Յի բախ* : Pars. *Յի մասն* :
 Բացառոցին սակայն յայսցանէ . Rudens. *Յի պարան* : Fons :
Յի աղբեր : Pons. *Յի կամուրջ* : Dens. *Յի ոտաման* : Chalybs :
Յի պողպատ : Triens. *Յի երրեակ* : Quadrans. *Յի բառեակ* :
 Եւ այլ մասունք, Affis : *որ է սաակի, Որդոն*. Sextans. *Յի վե-*
ցեակ : Dodrans. *որ է եռամասնեակ* : Dextans. *Յի տեղամաս*
նեակ : Seps. *որ է լուրտ, օձ իմն, որք ամենեքեան Լն արականք* :
 Աշտպէս Լս Երկվանկենիք որք Եղբրին ՚ի Ps. *Որդոն*. Hidrops.
որ է ջրգողութի, Լն արականք : Բացառոցի սակայն . Forceps.
որ է աղցան, որէ իգական :

X :

Աշտպէս Եղբրեցեալք ՚ի X. *Լն իգականք, Որդոն* : Pax.
որ է խաղաղութի : Fax. *ջահ* : Fandix. *Յի շատ, կամ տեռն*
 Perdix. *որ է կաբհաւ* : Celox. *Յի վաղակնաւ* : Coxendix. *որ է*
ճուռն, Եւ այլք : Բացառոցին սակայն : Grex. *որ է հօտ* : For-
 nix. *որ է կամար* : Varix. *Յի ուռածակ* : Bombix. *Յի Ապրշու* :
 Spadix. *որ է Արմառուռն* : Phoenix. *Յի փիւռիկ* : Calix. *Յի բա-*
ժակ : Լս Calyx. *որ է կոկոն, կամ կոնալ* : Voluox. *Յի հաղկուլ,*
կենդանի : Quincunx. *որ է հինկունկս, Յի բաշ հսկից ունկէից,*
 Septunx. *որ է եօթնունկս, Յի բաշ, կամ, ջափ, եօթից ուն*
կէից : Deunx. *որ է մետասնունկս, որ է բաշ մետասանից ուն*
կէից : Եւ այլք :

Աշտպէս Երկուց կամ բազմաց վանկից, Եղբրեցեալք ՚ի Ax.
 կամ ՚ի Ex. *Լն արականք, Որդոն*. Thorax. *որ է Թիկնոց* : Li-
 max. *որ է շողոտան* : Silex. *որ է կայծահան, կամ գայլախաղ* : Fru-
 tex. *Յի սորատունկ* : Latex. *Յի հեղուկ* : Vertex. *Յի գագաթ* :
 Pol-

Pollex. քի բութ: Murex. քի կարմար ձուկն: Բացառացին
սակայն՝ խոցողնց իգականք ոմանք, որդոն. Fornax. քի փուռն
Vibex. քի բախիժ, հարոյտ: Alex. քի աղամուր: Supellex.
քի կահ: Tomex. որ է՝ կուշտը, և այլք:

Ըստուստ գիտելի է նախ, զի երբեմն ածական անունն
լինի գոյական, եթէ զգոյականն ենթիմանայցես, որդոն. So-
nipes. որ է՝ հնչաբեաց, որէ ածական, ասի արականի սեռի,
բանդի Equus. որ է՝ ձի, որէ գոյական և արական, ենթիմանի:
այսպէս, Oriens. քի արեւել: Occidens, արեւմուտ, որք են
ածականք, ասին արականք, բանդի: Sol. որ է՝ արեգակն, որէ
գոյական և արական, ենթիմանի: Ըստ այսմ Natalis. որ է՝
ծննդական, որէ ածական, ասի արական, բանդի Dies. քի օր,
որէ գոյական և արական ենթիմանի: Էլսի Profluens. քի հո-
սանուտ, որէ ածական, ասի իգականի սեռի, բանդի Aqua.
որ է՝ ջուր, որէ գոյական, և իգական, ենթիմանի: այսպէս և
շալսն իմա:

Գիտելի երկրորդ, զի անուանց ոմանք երբեմն են արա-
կանք և երբեմն իգականք, որդոն. Limax. որ է՝ շողորմ: Tor-
ques. որ է՝ մանեակ: Phasellus. քի դայեակ: Scrobs. քի փոս,
կամ խորխորատ: Corbis. քի բժոց: Grossus. քի գոր: Adeps.
քի յրագու: Atomus. քի հեղէ: Finis. քի վախճան: Rubus.
որ է՝ մօրենի: և այլք բաղումք:

Գիտելի է երրորդ, զի անուանց ոմանք միով ենոյնով յօ-
դիւ, և զերթաւորութեւ առննաւոր արականաց և իգակա-
նաց, և կոչին սեռիւ անորիշք, որդոն. Hic Lepus. քի նապաս-
տակ: Elephas. որ է՝ փիղ: Piscis. քի ձուկն: Mus. որ է՝ մուկն:
Coruus. որ է՝ աղռաւ: Vultur. քի ցիւ: Turtur. որ է՝ տատրակ:
Passer. որ է՝ քնձղուկ, կամ քնձուղ: Anser. քի սագ: Pauo. որ է՝
սիւրամարդ: Turdus. որ է՝ սարեկ: և այլք բաղումք:

Գլուխ

Գլուխ Զորորդ.

Տաղադս Հորդմանց Անուանց :

Իրովմուք անուանց են հինկ, որոց առաջնոյն նշա-
կան սեռականն է զերի 'ի Ք. իսկ յոգնականն սեռա-
անն 'ի arum.

Օրինակ :

Եղականապէս :

Ան. hæc Musa, որ է՝ մուշայ :
Ան. huius Musæ, որ է՝ մուշայի :
Ար. huic Musæ, որ է՝ մուշայի, նշմուշայ :
Հայ. hanc Musam, որ է՝ զմուշայ :
Կոչ. ò Musa, որ է՝ ող մուշայ :
Բայ. à Musa, որ է՝ ի մուշայէ :

Տոգնականապէս :

Ան. hæ Musæ, որ է՝ մուշայք :
Ան. harum Musarum, որ է՝ մուշայից :
Ար. his Musis, որ է՝ մուշայից, նշմուշայն :
Հա. has Musas, որ է՝ զմուշայս :
Կոչ. ò Musæ. որ է՝ ող մուշայք :
Բա. à Musis, որ է՝ ի մուշայից :

Ընդ այսու հորդմամբ պարզունակին անուանք բաղումք :
Թէ գոյականք և Թէ ածականք, որք 'ի յեղականում Թւող են
զննի 'ի A. Իրոց ոմանք են իգականք, որոնք. Regina, որ է՝
Թագուհի : Doctrina, իմ ուսումն : Schola, իմ դպրոց : Disci-
plina,

Ըկրորդի հորովմանս եղական սեռականն եղերի՝ I.
իսկ յոգնական սեռականն եղերի՝ Orum :

Օրինակ շարականաց և իգականաց :

Եղականապէս :

Ան : hic Dominus . որ է՝ Լուի :
 Եւ : Domini . որ է՝ Լուեան :
 Լու : Domino . որ է՝ Լուեան , և ցաւեր :
 Զա : Dominum . որ է՝ զԼուի :
 Լի : ò Domine . որ է՝ ող Լուի :
 Բա : à Domino . որ է՝ ի Լուեանէ :

Տոգնականապէս :

Ան : Domini . որ է՝ Լուեարք :
 Եւ : Dominorum . որ է՝ Լուեարաց :
 Լու : Dominis . որ է՝ Լուեարաց , ցԼուի :
 Զա : Dominos . որ է՝ զԼուեարս :
 Լի : ò Domini . որ է՝ ող Լուեարք :
 Բա : à Dominis . որ է՝ ի Լուեարց , կամ ի Լուեարաց :

Ըստ այսու օրինակաւ կարող եմք անուանել բնորոշ :
 Ռոբոյ ոմանք են արականք , որդոն . Philosophus , յի՛ իմաստասէր : Gladius , յի՛ Թուր : Seruus , յի՛ ծառայ : Ficus , որ է՝ Թուզ : Hircus , յի՛ նոխաղ : Equus , յի՛ ձի : Numerus յի՛ , և եւ : Nuntius , յի՛ նուիրակ : Vir , յի՛ այր : Puer , յի՛ մանուկ : Faber , յի՛ արուեստագործ : Socer , յի՛ աներ : Satur , յի՛ կուշտ և այլք :

Իսկ այլք են իգականք , որդոն . Laurus , յի՛ դափնի : Pyrus , որ է՝

որ է ամսն էնի: Cerasus, որ է կերասենի: Diphthongus, քի
երկարբառ: Periodus, քի արբերութիւն: և այլք:

Օրինակ Չեղորականաց:

Եղականապէս:

Հոգ. hoc Templum, որ է տաճար: զի տաճար բառով
Լե. Templi, որ է տաճարի: և տաճարի բառով քի քի
Լոր. Templo, որ է տաճարի և տաճար: յոգնու
Հոգ. Templum, որ է զտաճար: և տաճար բառով քի
Լի. օ՜ Templum, որ է օղ տաճար: և տաճար յանապա
բաց. à Templo, որ է ՚ի տաճարէ: և տաճար յի օղ և օ

Տոգնականապէս:

Հոգ. Temppla, որ է տաճարք: և տաճարք բառով քի
Լե. Templorum, որ է տաճարաց: և տաճարաց բառով քի
Լոր. Templis, որ է տաճարաց յոգնու և տաճարաց բառով քի
Հոգ. Temppla, որ է զտաճարք: և տաճարք բառով քի
Լի. օ՜ Temppla, որ է օղ տաճարք: և տաճարք յի օղ և օ
Բաց. à Templis. որ է ՚ի տաճարաց:

Հոգ. այսու օրինակաւ պարտենակին անպարտեք բառովք.
որդոն Imperium, քի իշխանութիւն: Regnum, քի Թագաւոր
ութիւն: Coelum. որ է երկին: որ իրողականութեւն
զարի արականապէս: և որդոն Coeli: քի երկինք: Vinum, քի գի
նի: Edulium, քի ուտելի: Gremium, քի գոգ, և այլք:

Բայց դիտելի է նախ, զի անուանց այսոցիկ չեղորականաց.
և նուանականն. Հայցական, և Լիցական, են նոյնք իրե
կաբանցիւրս Թիւս, ըստ որում տիկանի ի յօրինակոջն:

Երկրորդ դիտելի է, զի անուանք յարուիչ և մականուանք

այսորեկ հորովման եղբրեցեալք 'ի Ius . 'իսեռականում ունին
 զերկու II . և 'ի կոչականում զմի I . որդես . Caius , իմ էգայ
 իսս : Caij , իմ էգայիսի : օ Cai , իմ ով էգայիէ : Antonius .
 իմ շնտան : Antonij , իմ շնտանի : օ Antoni , իմ ով շնտանի :
 'ի կանոն է յայսմանէ բացառոցի Pius . իմ փիսս : որ 'ըն կոչա
 կանում լինի , օ Pie . իմ ով փիսս :

Էրրորդ գիտելի է , զի անսւանք առատոհմաք եղբրեցեալք
 'ի Ius . 'ըն կոչականում զերջանան 'ի E . որդես Vicarius , իմ
 աւրուակալ : օ Vicarie , իմ ով աւրուակալ : Contrarius , իմ
 հակառակորդ : օ Contrarie . իմ ով հակառակորդ : 'ի կանոն է
 յայսմանէ բացառոցի Filius , իմ որդի : որ 'ըն կոչականում լինի
 օ Fili , իմ ով որդի :

Բացառոցին ևս երեք այսորեկ Fluius , իմ գետ : Agnus ,
 իմ դառն : Populus , իմ ժողովուրդ , որոց կոչականն երբեմն լի
 նի us . և երբեմն e . որդես օ Populus , կամ օ Popule , իմ ով
 ժողովուրդ , և այլն :

Բացառոցին ևևս երկու այսորեկ Deus , իմ աստ : Lucus ,
 իմ մորի , որոց կոչականն միշտ մնա . Vs . որդես օ Deus , իմ ով
 աստ : օ Locus , իմ ով մորի . և այլն :

Էրրորդի հորովման եղական սեռականն եղբրի 'ի Is . իսկ
 յոգնականն սեռականն եղբրի 'ի Vm .

Օրինակ արականաց և իգականաց :

Եղականապէս :

Ձն . hic Sermo , որ է' խօս :

Մե . Sermonis , որ է' խօսի :

ՄԴԲ . Sermoni , որ է' խօսի , և 'ի խօս :

Հայ :

Հայ. Sermonem, որ է՝ զխօս :

Կր. ò Sermo, որ է՝ ով խօս :

Բայ. à Sermonem, որ է՝ ի խօսել :

Տոգնականապէս :

Հայ. Serimones, որ է՝ խօսք :

Լե. Sermonum, որ է՝ խօսից :

Լոր. Sermonibus, որ է՝ խօսից, և ի խօսս :

Հա. Sermones, որ է՝ զխօսս :

Կր. ò Sermones, որ է՝ ով խօսք :

Բա. à Sermonibus, որ է՝ ի խօսից :

Ընդ այսու օրինակաւ պարտականն անուանք Բաղումք,
որոց ոմանք են արականք, որոնք Pater, ի՞նչ հայր : Frater, ի՞նչ
եղբայր : Candor, ի՞նչ յերմակութի : Cantor, ի՞նչ երգաւ : Car-
cer, ի՞նչ բանտ : Imber, ի՞նչ անձրեւ : Ordo, ի՞նչ կարգ : Tyro,
ի՞նչ համբակ. և այլք :

Իսոկ այլք են եղականք, որոնք Mater, ի՞նչ մայր : Soror, ի՞նչ
քոյր : Sordes, ի՞նչ աղտ : Lectio, ի՞նչ ընթերցում : Messis, ի՞նչ
հունձ : Grus, ի՞նչ կաւունկ : Opinio. ի՞նչ կարծի : Quies ի՞նչ
հանգիստ : Ars. ի՞նչ արհեստ. և այլք :

Օրինակ Չեղբականաց .

Եղականապէս :

Հայ. hoc Tempus, որ է՝ ժամանակ :

Լե. Temporis, որ է՝ ժամանակի :

Լոր. Tempori, որ է՝ ժամանակի, և ի ժամանակ :

Հա. Tempus, որ է՝ զժամանակ :

Կր. ò Tempus, որ է՝ ով ժամանակ :

Բա . à Tempore , որ է 'ի ժամանակէ :

Տոգնականապէս :

Ան . Tempora , որ է ' ժամանակք :

Ան . Temporum , որ է ' ժամանակաց :

Ար . Temporibus , որ է ' ժամանակաց , 'ի ժամանակս :

Հա . Tempora , որ է ' զժամանակս :

Լր . ò Tempora , որ է ' ող ' ժամանակք :

Բա . à Temporibus , որ է ' 'ի ժամանակաց :

Ան . պսո . օրինական : պարունակին : անսանձք բաղդմբ ,
որդոն . Cacumen , որ է ' ծայր : Accidens , որ է ' պատահական :

Ան . որ է ' պղնձ : Os , oris , որ է ' բերան : Os fossis . որ է ' ոսկոր :

Pecus . որ է ' երէ , Discrimen . որ է ' տարբերութի . և այլք :

Ան . որ է ' օրինակ : Օրինակ Հասարակաց : և այլք :

Ան . որ է ' օրինակ : Օրինակ Հասարակաց : և այլք :

Ան . որ է ' օրինակ : Օրինակ Հասարակաց : և այլք :

Ան . որ է ' օրինակ : Օրինակ Հասարակաց : և այլք :

Ան . hic & hæc Parens . որ է ' ծնող :

Ան . Parentis . որ է ' ծնողի :

Ար . Parenti . որ է ' ծնողի , և 'ի ծնող :

Հա . Parentem . որ է ' զծնող :

Լր . ò Parens . որ է ' ող ' ծնող :

Բա . à Parente . որ է ' 'ի ծնողի :

Տոգնականապէս :

Ան . Parentes : որ է ' ծնողք :

Ան . Parentum : որ է ' ծնողաց :

Ար . Parentibus . որ է ' ծնողաց , և 'ի ծնողս :

Հա . Parentes . որ է ' զծնողս :

Լր .

Լոր. ò Parentes . որ է՝ ով ծնողք :

Բայ. à Parentibus . որ է՝ ծնողաց :

Ընդ այսու օրինակաւ պարունակին սնուանք թաղաւթէ
որդոն . Adeps , իմ ճարպ : Adolescens . իմ պատանի : Index .
իմ ցանկ : Pulvis , իմ փայփ : Virgo . իմ կոյճ : Vates . իմ գուշակ :
Sacerdos . իմ բահանայ : Coniux . իմ զուգակից : Canis . որ է՝
շուն : Custos . իմ պահապան : Heres . իմ ժառանգ : Cuius .
իմ բաղաբացի . և այլք :

Բայց զիտելի է նաև , զի սնուանք եղբրեցեալք ՚ի Or . և ՚ի
Vs . ըստ մեծի մասին լինին իսկականում Oris , որդոն . Can-
dor . իմ յերմակութի : Candoris . իմ յերմակութի : Pecus .
իմ էրէ : Pecoris . իմ էրէ : և այլք :

Եւ սնուանք եղբրեցեալք ՚ի lo . ըստ մեծի մասին լինին ՚ի
սեւականում Onis . որդոն Opinio , իմ կարծի : Opinionis :
իմ կարծւոյ : Lectio . իմ ընթերցում : Lectioni . իմ ընթերց
ման : և այլք :

Իսկ սնուանք եղբրեցեալք ՚ի O . կամ ՚ի En . ըստ մեծի
մասին լինին իսկականում Inis : որդոն . Ordo . իմ Կարգ :
Ordinis . իմ կարգի : Carmen . իմ տաղ : Carminis . իմ տաղի :
և այլք :

Զիտելի է երբոր , զի որք նայլս հորովմունս , այսպէս և
նայլսն չէ զօրականսն անփոփոխ . մասն ՚ի յսնականականում ,
ի հայցականում , և ի կոչականում , ընկերականակաւ ընթերցում
և ամենեցուն սնուականս յորդականն եղբրի ՚ի A . ըստ որում
տեղանի ՚ի յօրինակիցն :

Եւ զիտելի է երբոր , զի որք նայլս հորովմունս , այսպէս և
նայլսն չէ զօրականսն անփոփոխ . մասն ՚ի յսնականականում ,
ի հայցականում , և ի կոչականում , ընկերականակաւ ընթերցում
և ամենեցուն սնուականս յորդականն եղբրի ՚ի A . ըստ որում
տեղանի ՚ի յօրինակիցն :

Չորրորդի հարգման նշանական սեռականն եղբերի քս.
իսկ յաջանկան սեռականն եղբերի քսմոս

Օրինակ արականաց և եղանակաց

Եղանականայես

Ան. hic Sensus. որ է զգայութի:

Ան. Sensus. որ է զգայութի:

Ար. Sensui. որ է զգայութի, և ի զգայութի:

Հա. Sensum. որ է զգայութի:

Լր. ò Sensus. որ է ի զգայութի:

Բա. à Sensu. որ է ի զգայութի:

Տգնականայես

Ան. Sensus. որ է զգայութի:

Ան. Sensuum. որ է զգայութի:

Ար. Sensibus. որ է զգայութի, և ի զգայութի:

Հա. Sensus. որ է զգայութի:

Լր. ò Sensus. որ է ի զգայութի:

Բա. à Sensibus. որ է ի զգայութի:

Ընդ այսու օրինակաւ պարունակին անունիք բազումք,
որոց անանքն արականք, որոցն Fructus. քմ պտուղ, Aspe-
ctus. քմ հայեցումք: Conspēctus. քմ դիտումք: Gradus.
քմ աստիճան: Gressus. քմ հնաց, Casus. քմ անկումք: Audi-
tus. քմ լսողութի, Gustus. քմ ճաշակ, Olfactus. քմ հոտո-
տումք, Tactus. քմ շօշափ, Senatus. քմ ծերակոյտ, Presbyte-
ratus. քմ բահանայութի. և այլք:

Իսկ այլք են իգականք որդոն, Nurus. քմ ուստիս, Colus.

քի բոյն, Ficus . քի Բալենի, Quercus . քի կաշի, Pinus . քի
բեւեկի, Manus . քի ձեռն . ևայլք :

Օրինակ Չէզոքականաց .

Եղականապէս .

Ան . hoc Genu . որ է՝ հոռնկն :

Լե . Genu . որ է՝ ծնկան :

Լոր . Genu . որ է՝ ծնկան , 'ի ծռնկն :

Հա . Genu . որ է՝ զծռնկն :

Լյո . ò Genu . որ է՝ ող ծռնկն :

Բա . à Genu . որ է՝ 'ի ծնկանէ :

Տոգնականապէս :

Ան . Genua . որ է՝ ծնկունք :

Լե . Genuum . որ է՝ ծնկանց :

Լոր . Genibus . որ է՝ ծնկանց , 'ի ծռնկն :

Հա . Genua . որ է՝ զծռնկն , կամ զծնկունք :

Լյո . ò Genua . որ է՝ ող ծնկունք :

Բա . à Genibus . որ է՝ 'ի ծնկանց :

Ընդ այսու օրինակու պարզեցանք անուանք ոմանք , որ
դոն . Veru . որ է՝ շամփուր : Cornu . որ է՝ եղջեր : Tonitru .
որ է՝ որոտ : ևայլք :

Հիշեցորդի հարդման եղական սեռականն եղբեր 'ի Ei .
իսկ յոգնական սեռականն 'ի Erum .

Օրինակ .

Եղականապէս :

ԷՆ. hic huius hęc Dies. որ է՝ առաջին օրը :
 ԼԵ. Diei. որ է՝ առաջին օրը :
 ԼՂ. Diei. որ է՝ առաջին օրը :
 Հա. Diem. որ է՝ օրը :
 Լր. ò Dies. որ է՝ օրը :
 Բա. à Die. որ է՝ օրից :

Տոհմականաց

ԷՆ. Dies. որ է՝ առաջին օրը :
 ԼԵ. Dierum. որ է՝ առաջին օրը :
 ԼՂ. Diebus. որ է՝ առաջին օրը :
 Հա. Dies. որ է՝ օրը :
 Լր. ò Dies. որ է՝ օրը :
 Բա. à Diebus. որ է՝ օրից :

Ընդ այսու հոլովման պարունակին անունք այսոքեկ :
 Res. քի : Fides. քի հավատ, Spes. քի սպաս, Species. քի
 տեսակ, Facies. քի երես, Materies. քի նյութ, Effigies. քի
 նկար, Progonies. քի սերունդ, Meridies. քի միջօր :

Տաղադս Հոլովմանց Էնունանց Էնձականաց :

Էնունանց անականաց երեքեն տեսակը որպես ասացի
 ի վերջոյ անանց իննցանէ ի շին զերկուսն քառ-
 Թիս, ոմանք զերկուսն, և անմիջ զմեզ մշտնջեկ որք
 ունին զերկուսն քառ Թիս կրկին են, ըսնդի այլը
 ինոցանէ պատկանին առ անանցն և Էնուն երկուսն
 իսկ այլը պատկանին, քառ երկուսն :

Օրինակ այսոցիկ որոց եղականն պատկանի առ առաջին Հոլովքու մէ . իսկ արականն և չէղորայկանն առ երկրորդն :

Եղականապէս :

Ան . hic Bonus , hæc Bona , hoc Bonum . որ է՝ բարի :

Լին . Boni , Bonæ , Boni . որ է՝ բարւոյ :

Լոր . Bono , Bonæ , Bono . որ է՝ բարւոյ , և՛ բարի :

Հա . Bonum , Bonam , Bonum . որ է՝ զբարի :

Լիւ . ò Bone , Bona , Bonum . որ է՝ ո՞վ բարի :

Բա . à Bono , Bona , Bono . որ է՝ ի բարւոյ :

Տոգնականապէս :

Ան . Boni , Bonæ , Bona . որ է՝ բարիք :

Լին . Bonorum , Bonarum , Bonorum . որ է՝ բարեաց :

Լոր . Bonis , Bonis , Bonis . որ է՝ բարեաց , և՛ բարիս :

Հա . Bonos , Bonas , Bona . որ է՝ զբարիս :

Լիւ . ò Boni , Bonæ , Bona . որ է՝ ո՞վ բարիք :

Բա . à Bonis , Bonis , Bonis . որ է՝ ի բարեաց :

Ըսդ այսու օրինակաւ պարունակին սնուանք տծականք բաղուիք , որոնք Calidus , Calida , Calidum . որ է՝ ջերմ : Frigidus , Frigida , Frigidum . որ է՝ ցուրտ : Humidus , Humida , Humidum . որ է՝ գեղ : Siccus , Sicca , Siccum . որ է՝ չոր : Malus , Mala , Malum . որ է՝ չար : Albus , Alba , Album . որ է՝ սպիտակ : Pulcher , Pulchra , Pulchrum . որ է՝ գեղեցիկ : Sacer , Sacra , Sacrum . որ է՝ սրբաշան : Macer , Macra , Macrum . որ է՝ լիար : և այլք :

Այդ առաջինն իյերից այսցանէ վերջաւորուածց , որ է ա

բական, հորդի ուն Dominus . Երկրորդն որ է իգական, հորդի ուն Musa . Իսկ երրորդն որ է չեղքական, հորդի ուն Templum .

Օրինակ, այնպիսի որք պատկանին առ երրորդ հորդութեան :

Եղականապէս :

- Ան. hic Acer, hæc Acris, hoc Acre . որ է' ԹԹու :
 Ան. Acris, Acris, Acris . որ է' ԹԹւի :
 Ար. Acri, Acri, Acri . որ է' ԹԹւի, և' ի ԹԹու :
 Հա. hunc և hanc Acrem, և hoc Acre . որ է' շԹԹու :
 Կո. ò Acer, Acris, Acre . որ է' ով ԹԹու :
 Բա. ab Acri, Acri, Acri . որ է' ի ԹԹւէ :

Տօգնականապէս :

- Ան. hi և hæ Acres, և hæc Acria . որ է' ԹԹուք :
 Ան. Acrium, Acrium, Acrium . որ է' ԹԹուաց :
 Ար. Acribus, Acribus, Acribus . ԹԹուաց, ի ԹԹուս :
 Հա. hos և has Acres, և hæc Acria . որ է' շԹԹուս :
 Կո. Acres, Acres, Acria . որ է' ով ԹԹուք :
 Բա. ab Acribus, Acribus, Acribus . որ է' ի ԹԹուաց :
 Ընդ այսու օրինակաւ պարտականին անուանք սակաւք, որ պիտիք են Hic Celer, hæc Celeris, hoc Celere . իմ արագ : hic Equester, hæc Equestris, hoc Equestre . իմ ձիային : hic Saluber, hæc Salubris, hoc Salubre . իմ առողջարար : hic Syluester, hæc Syluestris, hoc Syluestre . իմ վայրի, անտառային . և այլք ոմանք :

Այժմեանք որք ունին զերկուս զերջաւորութիւն են ևս կրկին, զի այլք ինոցանէ են դրականք, և այլք բաղդատականք :
 և ամի :

և ամենեքեան հետեիս շաւղի երրորդի հորովմանն :

Օրինակ դրականաց :

Եղականապէս :

Ան . hic և hęc Breuis , և hoc Breue . որ է՝ կարճ :

Եւ . Breuis , Breuis . որ է՝ կարճոյ :

Եւր . Breui , Breui . որ է՝ կարճոյ , ի կարճ :

Հա . hunc և hanc Breuem , և hoc Breue . որ է՝ զկարճ :

Կո . ò Breuis , և Breue . որ է՝ ող կարճ :

Բա . à Breui , Breui . որ է՝ ի կարճոյ :

Տոգնականապէս :

Ան . Breues , և Breuia . որ է կարճք :

Եւ . Breuium , Breuium . որ է՝ կարճոց :

Եւր . Breuibus , Breuibus . որ է՝ կարճոց , ի կարճս :

Հա . Breuēs , և Breuia . որ է՝ զկարճս :

Կո . ò Breues , և Breuia . որ է՝ ող կարճք :

Բա . à Breuibus , Breuibus . որ է՝ ի կարճոց :

Ընդ այսու օրինակաւ պարունակին անուանք բազումք , որ

գտն . hic և hęc Leuis , և hoc Leue . իմ Թեթեւ :

hic և hęc Grandis , և hoc Grande . իմ մեծ :

hic և hęc Amabilis , և hoc Amabile . իմ սիրելի :

hic և hęc Laudabilis , և hoc Laudabile . իմ գովելի :

hic և hęc Omnis , և hoc Omne . իմ ամ :

hic և hęc Dulcis , և hoc Dulce . իմ բաղցր :

hic և hęc Vtilis , և hoc Vtile . իմ օգտակար . և այլք :

Օրինակ Բաղդատականաց .

Եղականապէս .

- ևՂն . hic և hæc Breuior , և hoc Breuius . իմ կարճագոյն :
 ԼԵ . Breuioris , Breuioris , որ է՝ կարճագունի :
 ԼԴ . Breuiori , Breuiori , որ է՝ կարճագունի , կամ՝ ի :
 Հա . Breuiorem , Breuius , որ է՝ զկարճագոյն :
 ԼԴ . ò Breuior , և Breuius , որ է՝ ով կարճագոյն :
 Բա . à Breuiori , կամ Breuiore , որ է՝ ի կարճագունէ :

Տողականապէս :

- ևՂն . Breuiores , և Breuiora , որ է՝ կարճագոյնք :
 ԼԵ . Breuiorum , Breuiorum , որ է՝ կարճագունեց :
 ԼԴ . Breuioribus , Breuioribus , որ է՝ կարճագունեց , ի :
 Հա . Breuiiores , և Breuiora , որ է՝ զկարճագոյնս :
 ԼԴ . ò Breuiiores , և Breuiora , որ է՝ ով կարճագոյնք :
 Բա . à Breuioribus , Breuioribus , որ է՝ ի կարճագունեց :

Ընդ այսու օրինակաւ պարունակին համայնք Բաղդատա
 կանք . Ողորն . Melior , Melius . որ է՝ բարեգոյն : Leuior ,
 Leuius . որ է՝ Թեթեւագոյն : Vtilior , Vtilius . որ է՝ օգտա
 կարագոյն : և այլք :

Բայց զիտեղի է զի ամենից այսոցիկ ածականաց , Թէ դրա
 կանաց և Թէ բաղդատականաց : առաջինն է հասարակի սեռի ,
 որ է՝ արական , և իգական : իսկ երկրորդն է չլզորական :

Օրինակ շնորհակա՛նաց , որք ունին զի՛ն վերջաւորուԹե՛ ,
 և զերբս նեռս : և հետեւին շաւղի երբորդե
 հոլովմանն :

Եղականապէս :

- Վն . hic և hæc և hoc Fœlix , որ է՝ երջանիկ :
 Լե . Fœlicis , որ է՝ երջանկի :
 Լոր . Fœlici , որ է՝ երջանկի , և՛ երջանիկ :
 Հա . Fœlicem , և Fœlix , որ է՝ զերջանիկ :
 Լյո . ò Fœlix , որ է՝ ո՛վ երջանիկ :
 Բա . à Fœlice , կամ Fœlici , որ է՝ յերջանիկ :

Տոգնականապէս :

- Վն . Fœlices , և Fœlicia , որ է՝ երջանիկք :
 Լե . Fœlicium , որ է՝ երջանկաց :
 Լոր . Fœlicibus , որ է՝ երջանկաց , և յերջանիկս :
 Հա . Fœlices , և Fœlicia , որ է՝ զերջանիկս :
 Լյո . ò Fœlices , և Fœlicia , որ է՝ ո՛վ երջանիկք :
 Բա . à Fœlicibus , որ է՝ յերջանկաց :

Ընդ այսու հոլովմամբ պարունակին անուանք բազումք ,
 և զանազանք , որքոս . Fallax . իմ պատիր : Minax . իմ ահաբ
 կու : Audax . իմ յանդուգն : Pertinax . իմ խտտապարանոց :
 Velox : իմ արագ : Ferox . իմ կորովի : Vetus . իմ հին : Re-
 cens . իմ թարմ : Ingens . իմ անճոռնի : Experts . իմ անմտն :
 Particeps . իմ մասնակից : Dives . իմ փարթամ : Pauper . իմ
 աղքատ : Simplex . իմ պարզ : Duplex . իմ երկպատիկ : Mul-
 tiplex . իմ բազմապատիկ : Elegans . իմ ընտիր : Par . իմ զուգ :
 Impar . իմ անզույգ : Prudens . իմ խոհեմ : Amans . իմ սիրօղ :

Do-

Docens . իմ ուսուցանող : Legens . իմ ընթերցող . և այլք :

Տաղադս Հոլովմանց անուանց և նկանոսից :

Նուանք անկանոսից են , որք կամ ոչ նմանին այլոց անուանց՝ ի հոլովս իւրեանց , կամ մասամբ իւրից հա մաձայնին , և մասամբ իւրից տարաձայնին՝ ի նոցանց :

Օրինակ անուանց ոմանց որք՝ ըն սեռականում ամենեւեմ տարաձայնին յայլոց :

Եղականապէս :

աշն . hic Alter , hæc Altera , hoc Alterum . իմ միւսն :

ԱԵ . Alterius . որ է՝ միւսոյ : նոյն է՝ երիցն :

ԱՂԲ . Alteri . որ է՝ միւսոյ , և՛ ի միւսն : նոյն է երիցն :

աշն . Alius , Alia , Aliud . որ է՝ այլ :

ԱԵ . Alius . որ է՝ այլոյ : նոյն է երիցն :

ԱՂԲ . Alij . որ է այլոյ , և՛ յայլ : նոյն է երիցն :

աշն . Solus , Sola , Solum . որ է՝ միայն :

ԱԵ . Solius . որ է՝ միայնոյ , նոյն է երիցն :

ԱՂԲ . Soli . որ է՝ միայնում , նոյն է երիցն :

աշն . Totus , Tota , Totum . որ է՝ բոլոր :

ԱԵ . Totius . որ է՝ բոլորի . նոյն է երիցն :

ԱՂԲ . Toti . որ է՝ բոլորի , և՛ ի բոլոր : նոյն է երիցն :

աշն . Vnus , Vna , Vnum . որ է՝ մի :

ԱԵ . Vnius . որ է՝ միոյ : նոյն է երիցն :

ԱՂԲ . Vni . որ է՝ միում , և՛ ի մի : նոյն է երիցն :

աշն . Vllus , Vlla , Vllum . որ է՝ որ :

ԱԵ . Vllius . ուրուք : նոյն է երիցն :

ԱՂԲ .

ԱՄբ. Vlli. որ է՝ ումեք : նոյն է երեցն :

ԱՁն. Nullus, Nulla, Nullum. որ է՝ ոչ ոք :

ԱԼե. Nullius. որ է՝ ոչ ուրուք : նոյն է երեցն :

ԱՄբ. Nulli. ոչ ումեք : նոյն է երեցն :

ԱՁն. Vter, Vtra, Vtrum. որ է՝ ո՞ր յերկուց :

ԱԼե. Vtrius, որ է՝ ոյր յերկուց : նոյն է երեցն :

ԱՄբ. Vtri. որ է՝ ում յերկուց : նոյն է երեցն :

ԱՁն. Neuter, Neutra, Neutrum. որ է՝ ոչ ոք յերկուց :

ԱԼե. Neutrius. որ է՝ ոչ ուրուք յերկուց : նոյն է երեցն :

ԱՄբ. Neutri. որ է՝ ոչ ումեք յերկուց : նոյն է երեցն :

ԱՁն. Vterque, Vtraque, Vtrumque. որ է՝ միմեք և միւսմեք :

ԱԼե. Vtriusque. որ է՝ միոյ և միւսոյ : նոյն է երեցն :

ԱՄբ. Vtrique. որ է՝ միում և միւսում : նոյն է երեցն :

ԱՁն. Alteruter, Alterutra, Alterutrum. որ է՝ կամ միմեք ,

կամ միւսմեք :

ԱԼե. Alterutrius. քի՛ կամ միոյն , կամ միւսոյն : նոյն է երեցն :

ԱՄբ. Alterutri. որ է՝ կամ միում , կամ միւսում : նոյն է երեցն :

Իսկ մնացեալքն Հոլովք եղականաց , և բնաւ յորեք
կանքն հետեւին շաւղաց անուանցն կանոնաւորաց , բանդի
որք արականքն են Հոլովին ուն Dominus . և որք իգականքն են
Հոլովին ուն Musa . իսկ որք չէ զբականքն են Հոլովին ուն Tem-
plum .

Օրինակ անուանն անկանոնի Domus . իմ տուն , որ
մատամբ իւրի համանայնի , և մատամբ իւրի տա
րանայնի յայլոց :

Էզականապէս :

Էձն . hæc Domus . իմ տուն :

Ըն . Domi , կամ Domus . իմ տան :

Ըր . Domui . իմ տան , և ի տուն :

Հա . Domum . իմ զտուն :

Կո . ò Domus . իմ ով տուն :

Էա . â Domo . իմ ի տանէ :

Տոգնականապէս :

Էձն . Domus . իմ տունը :

Ըն . Domorum , կամ Domuum . իմ տանց :

Ըր . Domibus . իմ տանց , և ի տունս :

Հայ . Domos , կամ Domus . իմ զտունս :

Կո . ò Domus . իմ ով տունը :

Էաց . à Domibus . իմ ի տանց :

Օրինակ անուանն անկանոնի և յոգնականի , hi Duo , hæ
Duæ , hæc Duo . իմ երկու :

Տոգնականապէս :

Էձն . Duo , Duæ , Duo . իմ երկու :

Ըն . Duorum , Duarum , Duorum . իմ երկուց :

Ըր . Duobus , Duabus , Duobus . իմ երկուց , և յերկուս :

Հա . Duos , Duas , Duo . իմ զերկուս :

Կո .

ԼԿ. ò Duo, Duæ, Duo. ք. ով երկու :

Բա. à Duobus, Duabus, Duobus. ք. յերկու :

Օրինակ անուանն անկանոնի և յորոշականի Ambo,
Ambæ, Ambo. այսինքն երկուքն :

Տողնականապէս :

Ան. hi Ambo, hæ Ambæ, hæc Ambo. ք. երկուքն :

ԼԵ. Amborum, Ambarum, Amborum. ք. երկուցունց :

ԼԿ. Ambobus, Ambabus, Ambobus. ք. երկուցունց,
յերկուսեանս :

Հայ. Ambos, Ambas, Ambo. ք. զերկուսինս :

ԼԿ. ò Ambo, Ambæ, Ambo. ք. ով երկուքեանս :

Բա. ab Ambobus, Ambabus, Ambobus. ք. յերկու-
ցունց :

Գլուխ և Լեցերորդ.

Տաղադս Դ-երանուանցն Հորվմանց :

Ego. և զառնին դէմն :

Երանունս այս Ego. ք. Ես, որ է՝ նախադա-
փաւր, և հասարակ արականաց, և իգականաց, հո-
լովի այսպէս :

Եղականապէս :

Ան. Ego. ք. Ես :

ԼԵ. Mei. ք. իմ :

G

ԼԿ.

ԱՐ. Mihi, քի ինչ:

Հա. Me. քի զիս:

Բա. à Me. քի ինչն:

Տոգնականապէս:

ԱՂ. Nos, քի մեր:

ԱԵ. Nostrium, կամ Nostri, քի մեր:

ԱՐ. Nobis, քի մեզ:

Հա. Nos, քի զմեզ:

Բա. à Nobis, քի իմենք:

Tu. Երկրորդ դէմ:

Ի դերանունս այս Tu. որ է, որ է նախագաղափար,
և հասարակ արականաց և իգականաց, հորովքի սոսակէս:

Եղականապէս:

ԱՂ. Tu, որ է՝ դու:

ԱԵ. Tui, որ է՝ քոյ:

ԱՐ. Tibi, որ է՝ քեզ:

Հա. Te, որ է՝ զքեզ:

Լո. օ Tu, որ է՝ օ դու:

Բա. à Te, որ է՝ իբէն:

Տոգնականապէս:

ԱՂ. Vos, որ է՝ դուք:

ԱԵ. Vestrum, կամ Vestri, որ է՝ ձեր:

ԱՐ. Vobis, որ է՝ ձեզ:

Հա. Vos, որ է՝ զձեզ:

Լո. ò Vos, որ է՝ ով դուք :

Բա. à Vobis, որ է՝ ի ձեռք :

Հայերէն տառերով :

Sui. Երբորդ գէտն :

Դերանուս այս Sui իւրոյ, որ է նախագաղափար, և հասարակ արականաց և իգականաց, ոչ ունի զանուանական հոլովն, և վազի փոխանակ եղականի և յոգնականի :

Եղականապէս, և յոգնականապէս :

Ան. Sui, որ է՝ իւրոյ, և իւրեանց :

Ար. Sibi, որ է՝ իւրում, և իւրեանց, կամ առ իւրեանս :

Հա. Se, որ է՝ զիւր, և զիւրեանս :

Բա. à Se, որ է՝ յիւրմէ, և յիւրեանց :

Meus, Mea, Meum .

Դերանուանք այսորիկ Meus, Mea, Meum . իմ, կամ իմային, են անանցականք, որոց առաջինն է արական, ևր կրորդն իգական, և երրորդն չեղբական : և պատկանին առ առաջին դէմն :

Եղականապէս :

Ան. Meus, Mea, Meum, որ է՝ իմ :

Ան. Mei, Mea, Mei, որ է՝ իմոյ :

Ար. Meo, Mea, Meo, որ է՝ իմում :

Հա. Meum, Meam, Meum, որ է՝ զիմ :

Լո. ò Mi, Mea, Meum, որ է՝ ով իմ :

Բա. à Meo, Mea, Meo, որ է՝ յիմէ, կամ յիմմէ :

Տոգնականապէս :

- Ան . Mei, Meæ, Mea. Իմ իմք, կամ իմոյք, կամ իմայինք :
 Լե . Meorum, Meorum, Meorum. որ է՝ իմոց, իմոցոյ
 Լոր . Meis, Meis, Meis. որ է՝ իմոց, և առ իմս :
 Հայ . Meos, Meas, Mea. որ է՝ զիմս :
 Կո . ò Mei, Meæ, Mea. որ է՝ ով իմք, ով իմոյք :
 Բա . à Meis, Meis, Meis. որ է՝ յիմոց, կամ յիմոցոյ :

Tuus, Tua, Tuum.

Դերանունաց այսորեկ . Tuus, Tua, Tuum. Իմ բո, ևն
 ածանցականք, որոց առաջինն է արական, երկրորդն իգական,
 իսկ երրորդն չէզոքական, և պատկանին առ երկրորդ դեմք :

Եղականապէս :

- Ան . Tuus, Tua, Tuum. որ է՝ բո :
 Լե . Tui, Tuæ, Tui. որ է՝ բոյոյ :
 Լոր . Tuo, Tuæ, Tuo. որ է՝ բում :
 Հա . Tuum, Tuam, Tuum. որ է՝ զբո :
 Բա . à Tuo, Tua, Tuo. որ է՝ ի բումս :

Տոգնականապէս :

- Ան . Tui, Tuæ, Tui. որ է՝ բոյք :
 Լե . Tuorum, Tuorum, Tuorum. որ է՝ բոյոց :
 Լոր . Tuis, Tuis, Tuis. որ է՝ բոյոց, ի բոյս :
 Հա . Tuos, Tuas, Tua. որ է՝ զբոյս :
 Բա . à Tuis, Tuis, Tuis. որ է՝ ի բոյոց :

Suus,

Suus, Sua, Suum.

Դերանուանք այսօրիկ Suus, Sua, Suum. Ի՞նչ իւր, Եւ
ածանցականք, որոց առանձինն է արական, երկրորդն իգական,
և երրորդն չէզոքական և պատկանին առ երրորդ. գէժն :

Եղականապէս :

ԱՅն. Suus, Sua, Suum. որ է՝ իւր :

Լին. Sui, Sua, Sui. որ է՝ իւրոյ :

Լոր. Suo, Sua, Suo. որ է՝ իւրում :

Հա. Suum, Suam, Suum. որ է՝ զիւր :

Բա. à Suo, Sua, Suo. որ է՝ յիւրմէ :

Տոգնականապէս :

ԱՅն. Sui, Sua, Sua / որ է՝ իւրք :

Լին. Suorum, Suarum, Suorum. որ է՝ իւրոց :

Լոր. Suis, Suis, Suis. որ է՝ իւրոցն, յիւրս :

Հա. Suos, Suas, Sua. որ է՝ զիւրս :

Բա. à Suis, Suis, Suis. որ է՝ յիւրոցն :

Noster, Nostra, Nostrum.

Դերանուանք այսօրիկ Noster, Nostra, Nostrum. Ի՞նչ
մեր, Եւ ածանցականք յորոց առանձինն է արական, երկրորդն
իգական, ինկ երրորդն չէզոքական և պատկանին առ առաջ
ին գէժն :

Եղականապէս :

ԱՅն. Noster, Nostra, Nostrum. որ է՝ մեր :

Լին,

ԱԵ. Nostri, Nostræ, Nostri. որ է՝ մերոյ:

ԱՄԲ. Nostro, Nostræ, Nostro. որ է՝ մերում:

Հա. Nostrium, Nostram, Nostrium. որ է՝ զմեր:

Կո. ò Noster, Nostra, Nostrium. որ է՝ ով մեր:

Բա. à Nostro, Nostra, Nostro. որ է՝ ի մերմէ:

Տոգնականապէս:

ԱԶ. Nostri, Nostræ, Nostræ. որ է՝ մերք:

ԱԵ. Nostorum, Nostrarum, Nostorum. որ է՝ մերոց:

ԱՄԲ. Nostri, Nostri, Nostri. որ է՝ մերոց, և ի մերս:

Հա. Nostros, Nostras, Nostra. որ է՝ զմերս:

Կո. ò Nostri, Nostræ, Nostra. որ է՝ ով մերք:

Բա. à Nostri, Nostri, Nostri. որ է՝ ի մերոց:

Vester, Vestra, Vestrum.

Դ-Երանորմաւ աշտրեկ Vester, Vestra, Vestrum. Էն
ածանցականք, որոց առջինն է արական, երկրորդն իգական,
իսկ երրորդն չէ զտրական, և արատականն առ երկրորդ դէմն:

Էզականապէս:

ԱԶ. Vester, Vestra, Vestrum. որ է՝ ձեր:

ԱԵ. Vestri, Vestræ, Vestri. որ է՝ ձերոց:

ԱՄԲ. Vestro, Vestræ, Vestro. որ է՝ ձերում:

Հա. Vestrum, Vestram, Vestrum. որ է՝ զձեր:

Բա. à Vestro, Vestra, Vestro. որ է՝ ի ձերմէ:

Տոգնականապէս:

ԱԶ. Vestri, Vestræ, Vestra. որ է՝ ձերք:

ԱԵ.

Հորդը գերանւանց :

55

ԼԵ. Vestrorum, Vestrarum, Vestrorum. որ է՝ ձերոց :

ԼՄԲ. Vestris, Vestris, Vestris. որ է՝ ձերոց, և՛ ի ձերս :

Հայ. Vestros, Vestras, Vestra. որ է՝ զձերս :

Բայ. à Vestris, Vestris, Vestris. որ է՝ ի ձերոց :

Hic և Hæc և Hoc Nostras .

Դերանունս այս Nostras . որ է՝ ամի սեռի, և՛ անուշական,
կամ հայրենական, և՛ պատկոտի ան անաջին դէմս :

Եզականապէս :

ԼՁԵ. hic և hæc և hoc Nostras. որ է՝ մերային :

ԼԵ. Nostratis. որ է՝ մերայնոց :

ԼՄԲ. Nostrati. որ է՝ մերայնում, և՛ մերայինն :

Հայ. hunc և hanc Nostratem, և hoc Nostras. որ է՝
զմերային :

ԼԴԲ. ò Nostras. որ է՝ ող մերային :

Բայ. à Nostrate. կամ Nostrati. որ է՝ ի մերայնոց :

Տոգնականապէս :

ԼՁԵ. hi և hæ Nostrates, և hæc Nostratia. որ է՝ մե-
րայինք :

ԼԵ. Nostratium. որ է՝ մերայնոց :

ԼՄԲ. Nostratibus. որ է՝ մերայնոց, ի մերայնում :

Հայ. hos և has Nostrates. և hæc Nostratia. որ է՝ զմե-
րայինս :

ԼԴԲ. ò Nostrates. և Nostratia. որ է՝ ող մերայինք :

Բայ. à Nostratibus. որ է՝ ի մերայնոց :

Vc.

Երբ ասանք *Vestras*. որ է քո սեռի և ստացական,

կամ հայրենական, և պատկանի առ երկրորդ գէմ:

Եղականապէս.

Ան. *Vestras*. որ է՝ ձերային:

Եւ. *Vestratis*. որ է՝ ձերայնոյ:

Երբ. *Vestrati*. որ է՝ ձերայնում, և՛ ի ձերային:

Հա. *hunc & hanc Vestratem, & hoc Vestras*. որ է՝ զձերային:

Բա. *Vestrate, & Vestrati*. որ է՝ ի ձերայնոյ:

Տոգնականապէս:

Ան. *hi & hæ Vestrates, & hæc Vestratia*. որ է՝ ձերայինք:

Եւ. *Vestratium*. որ է՝ ձերայնոց:

Երբ. *Vestratibus*. որ է՝ ձերայնոց, և՛ ի ձերային:

Հա. *hos & has Vestrates, & hæc Vestratia*. որ է զձերայինք:

Բա. *à Vestratibus*. որ է՝ ի ձերայնոց:

Iste, Ista, Istud.

Երբ ասանք այսորիկ *Iste, Ista, Istud*. են ցուցականք; որոց ստանդին է արական, երկրորդն իգական. իսկ երրորդն չէզոքական, և պատկանին առ մերձաւոր գէմ երկրորդին:

Եղականապէս:

Ան. *Iste, Ista, Istud*. որ է՝ այս, կամ այդ: կամ ու:

Եւ.

- Լե. Ilius . որ է այսորեկ , կամ այդորեկ :
 Լոր. Ilium , Iliam , Iliud . որ է զայս , կամ զայդ :
 Հա. Istum , Istam , Istud . որ է զայս , կամ զայդ :
 Բա. ab Ilio , Ista , Istud . որ է յայսմանէ , կամ յայդմանէ :

Տղմականապէս .

- Լե. Iste , Ista , Ista . որ է այսորեկ , կամ այդորեկ :
 Լե. Istorum , Istarum , Istorum . որ է այսորեկ , այդորեկ :
 Լոր. Iste , Ista , Ista . որ է այսորեկ , կամ այդորեկ , առայդորեկ :
 Հա. Istos , Istas , Ista . որ է զայսոսեկ , զայդորեկ :
 Բա. ab Iste . որ է յայսորեկ , կամ յայդորեկ :

Is , Ea , Id .

Դերանուանք այսորեկ , Is , Ea , Id . Եւ ցուցականք ;
 որոց առաջինն է արական , երկրորդն իգական , եւ երրորդն
 չէզոքական , եւ պատկանին առ երրորդ դէմս :

Եղականապէս :

- Լե. Is , Ea , Id . որ է այս :
 Լե. Eius . որ է այսորեկ :
 Լոր. Eius , Eius , Eius . որ է այսորեկ :
 Հա. Eum , Eam , Id . որ է զայս :
 Բա. Ab eo , Ea , Eo . որ է յայսմանէ :

Տղմականապէս :

- Լե. Hi , Ea , Ea . որ է այսորեկ :
 Լե. Eorum , Earum , Eorum . որ է այսորեկ :
 Լոր. Eis . կամ Iis . որ է այսորեկ , եւ առայսոսեկ :

Եզականապէս:

Ան. Ipse, Ipsa, Ipsum. որ է՝ ինքն: Եւս
 Եւ. Ipsus. որ է՝ ինքեան: Եւսն է երկն: Եւս
 Եւր. Ipse, որ է՝ ինքեան, Եւ՝ յինքն: Եւսն է երկն: Եւ
 Հա. Ipsum, Ipsam, Ipsum: որ է՝ զինքն: Եւս
 Բա. ab ipso, Ipsa, Ipso. որ է՝ յինքէն: Եւս

Տոգնականապէս:

Ան. Ipsi, Ipsæ, Ipsa. որ է՝ ինքեանց:
 Եւ. Ipsorum, Ipsarum, Ipsorum. որ է՝ ինքեանց:
 Եւր. Ipsis, Ipsis, Ipsis. որ է՝ ինքեանց, Եւ՝ յինքեանց:
 Հա. Ipsos, Ipsas, Ipsa. որ է՝ զինքեանց: Եւս
 Բա. ab Ipsis, Ipsis, Ipsis. որ է՝ յինքեանց:

Idem, Eadem, Idem. Եւս

Եւսն է ինքն: Եւսն է նոյն: Եւս

Դերանուանք այնորիկ. Idem, Eadem, Idem. Եւս նոյն
 ցականք, որոց առաջինն է արական, երկրորդն երկական, եւ եր
 րորդն չէ զորական: Եւս ցականին հասարակականն առեղիս
 դէման, բան զի կարէ ասիլ. Ego idem. Եւս ես նոյն: Tu idem.
 Եւս դու նոյն: Ille idem. Եւս նա նոյն:

Եզականապէս:

Եւսն է ինքն: Եւսն է նոյն: Եւս

Ան. Idem, Eadem, Idem. որ է՝ նոյն:
 Եւ. Eiusdem. որ է՝ նոյնս: Եւսն է երկն: Եւս
 Եւր. Eidem. որ է՝ նոյնս: Եւսն է երկն: Եւս
 Հա. Eundem, Eandem, Idem. որ է՝ զնոյն:
 Բա. ab Eodem, Eadem, Eodem. որ է՝ նոյնս:

Եւս

Տոգնականապէս:

- Ան. Idem, Eadem, Eadem. որ է՝ նոյնը:
 Լն. Eorundem, Earundem, Eorundem. որ է՝ նոյնոց:
 Լոր. Eisdem, համ. Iisdem. որ է՝ նոյնոց, ինոյնս:
 Հա. Eosdem, Easdem, Eadem. որ է՝ զնոյնս:
 Բա. ab Eisdem, համ. Iisdem. որ է՝ ի նոյնոց:

Qui, quæ, quod.

Դերանանք այսոցեկ. Qui, quæ, quod. քի որ, էս, յա
 քաբերականք, որոց անունինն է արական, երկրորդն իգական,
 իսկ երրորդն չէզոքական: Եւ հոլովին այսպէս:
 Եզականապէս:

- Ան. Qui, quæ, quod. քի, որ:
 Լն. Cuius. որ է՝ որոյ: նոյն է երկին:
 Լոր. Cui. որ է՝ որում: նոյն է երկին:
 Հա. Quem, quam, quod. որ է՝ զոր:
 Բա. à Quò, qua, quò. որ է՝ զորմէ, մասնացորչ: զորոց
 մասնով: Տոգնականապէս:

- Ան. Qui, quæ, quæ. քի որք:
 Լն. Quorum, quarum, quorum. որ է՝ որոց:
 Լոր. Queis, համ. quibus. որ է՝ որոց, անորմէ:
 Հա. Quos, quàs, quæ. որ է՝ զորս:
 Բա. à Queis, համ. quibus. որ է՝ յորոց:

Quis,

Quis, quæ, quid,

Դերանունք այսօրեկ. Quis, quæ, quid. Ծ՞ն, կամ
ն՞դ: Են հարցականք, որոց առաջինն է արական, երկրորդն է
իգական. իսկ երրորդն է չէզոքական: Եւ հոլովին այսպէս:

Եղականուպէս:

ԱՆ. Quis, quæ, quid. որ է՝ ո՞նձ, կամ ո՞ն:

ԼԵ. Cuius. որ է՝ ո՞յր, կամ որո՞յ: միէ երեցն:

ԼԴ. Cui. որ է՝ հո՞ւմ: միէ երեցն:

Հայ. Quem, quam, quid. Ծ՞ն զո՞նձ, զո՞ն:

Բայ. à Quo, qua, quo. Ծ՞ն յու՞մմէ, կամ յոր՞մէ:

Տոգնականապէս:

ԱՆ. Qui, quæ, quæ. Ծ՞ն ո՞յք, կամ ո՞վք:

ԼԵ. Quorum, quarum, quorum. Ծ՞ն ո՞յց, կամ ո՞րոց:

ԼԴ. Queis, կամ quibus. Ծ՞ն ո՞յց, կամ յո՞րո:

Հայ. Quos, quas, quæ. Ծ՞ն զո՞յս, կամ զո՞րս:

Բայ. à Queis, կամ quibus. Ծ՞ն յո՞յց, կամ յո՞րոց:

Առդ. ՚ի յերկուց այսօրեկ վերագրեցելոց դերանունանցս,
ծն ՚ի յարաբերականէ, Եւ հարցականէ բաղկանան այլք բա-
ղումք դերանունանք, որք յամում հետեւին շաւղաց նոցին,
Թէ Եւթեանք զղանազանս ունեցին նշանակութիւն: ԲԼ. որի
մեր առ ՚ի դիւրութի համբաղագունեց գրեսցու: Բայ աստ ըստ
կարգին զանունանականս, զսեռականս, Եւ զտրականս նոցին:

ԱՆ. Quisnam, quænam, quodnam. կամ quidnam.

որ է՝ ո՞նք եք:

ԼԵ.

ԱԼ. Cuiusnam . որ է՝ ոյր երբէք :

ԱՄԲ. Cuinam . որ է՝ ում երբէք :

ԱՅ. Quispiam, quæpiam, quodpiam. Կամ quidpiam.
որ է՝ որ :

ԱԼ. Cuiuspiam . որ է՝ ուրուք :

ԱՄԲ. Cuipiam . որ է՝ ումեք :

ԱՅ. Quisquam, quæquam, quodquam, Կամ quidquam . որ է՝ ոմա :

ԱԼ. Cuiusquam . որ է՝ ուրուք :

ԱՄԲ. Cuiquam . որ է՝ ումեք :

ԱՅ. Quisque, quæquæ, quodque . որ է՝ իւրաքանչիւրեք :

ԱԼ. Cuiusque . որ է՝ իւրաքանչիւրուրեք :

ԱՄԲ. Cuique . որ է՝ իւրաքանչիւր ումեք :

ԱՅ. Quisquis, quæque, quidquid . որ է՝ որեք :

ԱԼ. Cuiuscuius . որ է՝ որոյ ուրուք :

ԱՄԲ. Cuicui . որ է՝ որում ումեք :

ԱՅ. Aliquis, Aliqua, Aliquod, Կամ Aliquid . Իմ ոմա :

ԱԼ. Alicuius . որ է՝ ուրումն :

ԱՄԲ. Alicui . որ է՝ ումն :

ԱՅ. Ecquis, Ecquæ, Ecquid, Կամ Ecquod . որ է՝ Թե
եւ որ :

ԱԼ. Eccuius . որ է՝ Թե եւ ուրուք :

ԱՄԲ. Eccui . որ է՝ Թե եւ ումեք :

ԱՅ. Ne quis, ne qua, ne quid, ne quod . որ է՝ մի որեք :

ԱԼ. Ne cuius . որ է՝ մի ուրուք :

ԱՄԲ. Ne cui . որ է՝ մի ումեք :

ԱՅ. Si quis, Si qua, Si quod, Si quid . որ է՝ եթէ որեք :

ԱԼ. Si cuius . որ է՝ եթէ ուրուք :

ԱՄԲ. Si cui . որ է՝ եթէ ումեք :

125. Quicunque, quæcunque, quodcunque, համ զի-
cunque. որ է՝ ովոր :

126. Cuiuscunque. որ է՝ որ ուրուք :

127. Cuicunque. որ է՝ ում ումք :

128. Quidam, quædam, quoddam, համ quiddam.
որ է՝ ոմն :

129. Cuiusdam. որ է՝ ուրումն :

130. Cuidam. որ է՝ ումնն :

131. Quilibet, quælibet, quodlibet, համ quidlibet.
որ է՝ որոր :

132. Cuiuslibet. որ է՝ որոր ուրուք :

133. Cuilibet. որ է՝ որում ումք :

134. Quivis, quævis, quodvis, համ quidvis. որ է՝ որոր :

135. Cuiusvis. որ է՝ որոր ուրուք :

136. Cuius. որ է՝ որում ումք :

137. Vnusquisque, Vnæquæque, Vnumquodque, համ
Vnumquidque. որ է՝ իւրաքանչիւրք :

138. Vniuscuiusque. որ է՝ իւրաքանչիւրոր ուրուք :

139. Vnicuique. որ է՝ իւրաքանչիւրում ումք :

140. Ecquisnam, Ecquænam, Ecquodnam, համ Ec-
quidnam. որ է՝ և ովոր :

141. Eccuiusnam. որ է՝ և որ ուրուք :

142. Eccuinam. որ է՝ և ում ումք :

143) սոցիկ բնակից գերանունաց առաջինն է արական, եր-
կրորդն է իգական, իսկ երրորդն և չորրորդն է չեղբական
արացի չորրորդն, քանզի ամենեքեան սոքա գոյով բաղադրե-
ցեալք ի վերոգրեցեցոց գերանունացն պարզից, հաբն. առիկ
Quod, և Quid, որ մի և նոյն է :

Գլուխ Եօթներորդ:

Տաղադս Բայի:

Այլից ոմանք են ներգործականք, և ոմանք կրաւորականք: Ներգործականք են որք յառաջնում գիմոջ ներկայի սահմանականին, եղերին ՚ի Օ. և կարեն փոխարկել ՚ի կրաւորականս առադրութք գրոյն R. Որդոս. Amo, իմ սիրեմ: Amor, իմ սիրիմ: Lego, իմ ընթեռնում: Legor, իմ ընթեռնանիմ: Doceo, իմ ուսուցանեմ: Doceor, իմ ուսուցանիմ: և այլք:

Իսկ կրաւորականք են որք նառաջնում գիմոջ ներկայի սահմանականին, եղերին ՚ի Օր. և կարեն փոխարկել ՚ի ներգործականս իբաց ձգելով զգրոյն: R. Որդոս. Amor. իմ սիրեմ: Amo. իմ սիրեմ: Legor. իմ ընթեռնանիմ: Lego. իմ ընթեռնանիմ: Doceor. իմ ուսուցանիմ: Doceo. իմ ուսուցանեմ:

Ոմանք են չէ զգրականք և ոմանք հասարակք: Չէ զգրականք են որք նառաջնում գիմոջ ներկայի սահմանականին եղերին, ՚ի M. կամ ՚ի Օ. և ոչ կարեն փոխարկել ՚ի կրաւորականս, որդոս. Sumi. իմ եմ: Sto. իմ կամ: Seruiō. իմ ծառայեմ: և այլք:

Իսկ հասարակք են, որք նառաջնում գիմոջ ներկայի սահմանականին եղերին, ՚ի Օր. և նշանակեն միանգամայն զնեք գործութի և զկեր, որդոս. Amplector. իմ փաթեմ: Honor. իմ յորդորեմ, և յորդորեմ: Depopulo. իմ կերբեմ, և կերբեմ: և այլք:

Ոմանք են գիմաւորք, և ոմանք գիմազուրկք: Դիմաւորք են, որք ՚ի յեղականում, և ՚ի յործականում ոմանք զերիս գէմս, որդոս. Amo, իմ սիրեմ: Amas, իմ սիրեն: Amat, իմ սիրեմ: Amamus, իմ սիրեմք: Amatis, իմ սիրեք: Amant. իմ սիրեն: և այլք:

Իսկ

Իսկ քեմադու ձեռն, որք ի յեղականում և ի յորականում,
որք անկն զառաջին և զերկրորդ դէմն, որդոն. Pudet. ք ամօ
Թէ: Pœnitet. ք պիղէ: Licet. ք պատեհէ: և այլք:

Դմանք են ճայրահրականք, և ոմանք, անկանոնք: Չայ
նահրականք են, որք նառաջնում դիմող ներկայի սահմանա
կանին եղերին ի Օր. և ոչ ունին զնշանակութիւն կրաւորականի,
այլ չեղբականի, որդոն. Sequor. ք հետեւիմ: Vtor. ք վար
իմ: Morior. ք մեռանիմ:

Իսկ անկանոնք են, որոց ժամանակն կերպիւ իւր ի յուղ
ղէ շաւղէ չորեք լծորդութեցն արտահետեն, որդոն. Sum.
եմ: Eiam. ք էի: Fui. ք եղէ: Fero. ք բերեմ: Tuli. ք
բերի: Eo. ք գնամ: Iui. ք գնացի: և այլք:

Դմանք են պարզք և ոմանք բաղադրեցեալք: Պարզք են, որք
որք կարեն բաժանիլ յայլ մասունս բանի, պահելով զնշանա
կութիւն իւրեանց սեփականս: որդոն. Pono. ք դնեմ: Edo.
որ է՝ ուտեմ: Eo. որ է՝ գնամ: Do. որ է՝ տամ: և այլք:

Իսկ բաղադրեցեալք են, որք կարեն բաժանիլ յայլ մասն
կունս, պահելով կերպիւ իւր զնշանակութիւն իւրեանց, որ
դոն. Compono. ք շարադրեմ: Comedo. որ է՝ կերակրիմ:
Pereo. որ է՝ կորնիմ: Trado. որ է՝ մատնեմ: և այլք:

Էւրդ այսպիսիք մասնկունք շարայարելիք բազումք են առ
լաթիւնացիս, յորոց զոմանս աստ շարագրեմք սակս դիւրութե
համեակադունից: որք և են այսորեկ: A, Ab, Abs, Ac, Ad,
At, Ag, Al, Am, An, Ante, Ap, Ar, As, At, Au, Bi,
Circum, Circun, Co, Col, Com, Con, De, Di, Dif, Dif,
E, Ef, Ex, Ig, Il, Im, In, Ir, Ob, Oc, Of, O, Op, Per,
Præ, Pro, Re, S, Sub, Suc, Suf, Sug, Super, Su, Trans.
որդոն. Mitto, ք յղեմ: Amitto. ք կորուստնեմ: Do, ք տամ:
Abdo. ք Թաղուցանեմ: Cedo, ք բայլեմ: Abscedo. ք ի

բացարձակ : Cumulo, քի կիսեմ : Accumulo . քի առկիսեմ :
 Mitto, քի յղեմ : Admitto . քի ընդունեմ : Firmo, քի հաստատեմ :
 Affirmo . քի ստորադասեմ : Gradior, քի բայլեմ : Aggre-
 dior . քի գիսեմ : Loquor, քի խօսեմ : Alloquor . քի առխօսեմ :
 Moneo, քի աղղեմ : Ammoneo . քի առապղեմ : Nuntio . քի
 համբաւեմ : Annuntio . քի աւելեմ : Cedo , քի բայլեմ : An-
 tecedo . քի կանխեմ : Pendō, քի կախեմ : Appendo . քի կշռեմ :
 Rogo , քի աղաչեմ : Arrogo . քի յանդգնեմ : Sentio , քի զգամ :
 Assentio . քի հաւատեմ : Tendo , քի կեմեմ : Attendo . քի ուշ-
 դնեմ : Fero, քի բերեմ : Aufero . քի բառեմ : Partior . քի բա-
 ժանեմ : Bipartior . քի երկասեմ : Aspicio, քի նայեմ : Circū-
 aspicio . քի շրջաշայեմ : Claudio , քի փակեմ : Circūclado .
 քի շրջափակեմ : Agito , քի շարժեմ : Coagito . քի դղրդեմ :
 Laudo, քի գողեմ : Collaudō . քի համադրեմ : Mando, քի պա-
 տուիրեմ : Commendo . քի յանձնեմ : Viuo, քի ապրեմ : Con-
 uiuo . քի կենակցեմ : Clāro , քի յայտնեմ : Declaro . քի բացա-
 յայտեմ : Dūco , քի անեմ : Didūco . քի անջատեմ : Fundo , քի
 հեղուրեմ : Diffundo . քի ցողեմ : Curro, որ է՝ արշաւեմ : Discutro .
 որ է՝ արամընթանամ : Dūco, որ է՝ անեմ : Educō, որ է՝ մատուցե-
 անեմ : Fundo, որ է՝ հեղուրեմ : Effundo . որ է՝ արտաղեղում : Au-
 dio , որ է՝ լսեմ : Exaudio . որ է՝ անսամ : Nōsco , որ է՝ անուա-
 չեմ : Ignōsco . քի ներեմ : Labor , որ է՝ աշխատեմ : Illabor . որ է՝
 ստորապահեմ : Pello ; որ է՝ զոսեմ : Impello . որ է՝ ներզատեմ :
 Claudio , որ է՝ փակեմ : Includo . որ է՝ ներփակեմ : Rideo , որ է՝
 ծիծաղեմ : Irrideo . որ է՝ զամսահեմ : Eō , որ է՝ գրեմ : Obco .
 որ է՝ մեռանալեմ : Cedo , որ է՝ բայլեմ : Occido . որ է՝ սպանանեմ :
 Fero , որ է՝ բերեմ : Offero . որ է՝ մատուցանեմ : Mitto , որ է՝
 յղեմ : Omitto . որ է՝ ի բաց թողնեմ : Pugno , որ է՝ մարտնչեմ :
 Oppugno . որ է՝ հակամարտեմ : Manco , որ է՝ մնամ : Perma-
 neo .

neo . որ է՝ աստիճան : Dico , որ է՝ ասեմ : Prædico . որ է՝ բարոյեմ : Mitto , որ է՝ առաքեմ : Promitto . որ է՝ խոստանամ : Voco , որ է՝ կրեմ : Reuoco . որ է՝ վերապահեմ : Culpō , որ է՝ վշտացեմ : Sculpo . որ է՝ բանդակեմ : Iacio . որ է՝ ձգեմ : Subijcio , որ է՝ ենթարկեմ : Cedo , որ է՝ բալեմ : Succedo . որ է՝ յաջորդեմ : Fero , որ է՝ բերեմ : Suffero , որ է՝ համբերեմ : Gero , որ է՝ կրեմ : Suggesto . որ է՝ ձգեմ : Fero , որ է՝ բերեմ : Superfero . իմ վերաբերեմ : Spiro , որ է՝ շնչեմ : Suspiro . որ է՝ հառաքեմ : Muto , որ է՝ փոխեմ : Transmuto . որ է՝ անդրափոխեմ : և այլք :

Բայց գիտելի է , զի մասնկունք այսոցն բաղադրելիք , ըստ զանազանից Բայից զզանազանս վերառանդէին զնշանակութիւնս , զորս համայնք բառոցոց լաթիւնակոյնք , յայտնապէս , և գիտեալեռ ուսուցանեն :

Տաղադր Պատահական Բայի .

Առաւելունք Բայից են չորք , իմ Թեւ , գէմ , ժամանակ , և եղանակ : Եւ իւր են երկու , եղական և յոգնական : Եղական որդոն . Amo , իմ սիրեմ : Amas , իմ սիրես : Amat . իմ սիրէ : Իսկ յոգնական որդոն , Amamus , իմ սիրեմք : Amatis , իմ սիրէք : Amant . իմ սիրեն : Դէմք են երեք , առաջին , որդոն . Amo , իմ սիրեմ : Lego . իմ ընթեռնուում : Docceo . իմ ուսուցանեմ : Երկրորդ , որդոն , Amas , իմ սիրես : Legis . իմ բնկանուում : Doces . իմ ուսուցանես : Իսկ երրորդ , որդոն , Amat . իմ սիրէ : Legit . որ է՝ ընթեռնուում : Docet . իմ ուսուցանի :

Եւ ամանակք են հինկ , իմ Եւերկայ , որդոն , Amo . իմ սիրեմ : Էշակատար , որդոն , Amabam . իմ սիրէի : Լատարեալ , որդոն , Amaui . իմ սիրեցի : Էւ երակատար , Amaueram , իմ

սիրեալէն : Ապառնի որդոն Amabo . քի սիրեցից :

Եղանակը են հինկ , քի Ասահմանական , որդոն Amo . քի սիրեմ : Հրամայական , որդոն Ama . քի սիրեալ : Ըղնական , որդոն Utinam amarem . քի Երանի Թէ սիրեցէի : Ընտորած ցական որդոն Cum amem . քի մինչ սիրեցեմ : Աշներեւոյթ որդոն , Amare . քի սիրել :

Գլուխ Ութերորդ .

Տարգման Ընտորած Բայեց Կանոնաւորաց :

Ընտորած Բայեց են չորք , որոց առաջինն է յաշնեւոյթում եղանակով եզերի է Are , որդոն Amare . քի սիրել : Երկրորդն եզերի է Ere , երկար , որդոն Docere . քի ուսուցանել : Երրորդն եզերի է Ere , կարճ , որդոն . Legere . քի ընթերցում : Խոյ չորրորդն եզերի է Ire , որդոն Audire . քի լսել :

Բայց նախ բան Թէ սկսանեցինք լծորդել զչորեւնի զայսոսնի առեսին Բայեց , Հարկաւոր է շարագրել զլծորդութի Բային Էականի , որով ձեւակերպին ըստ մեծի մասին ժամանակը Բայեց կրաւորականաց :

Լծորդութի Բային Էականի և չեղորականի , Sum , քի եմ :

Ասահմանականի եղանակի ժամանակ ներկայ , և եղական :

Sum , եմ : Es , ես : Est . է :

Տոգնականաց :

Sumus , եմք : Estis , էք : Sunt . են :

աշխատար և եղական:

Eram, էի: Eras, էիր: Erat. էր:

Տոգնականապէս:

Eramus, էաց: Eratis, էիք: Erant. էին:

Կատարեալ և եղական:

Fui, եղէ: Fuisti, եղեր: Fuit. եղև:

Տոգնականապէս.

Fuimus, եղաք: Fuistis, եղէք: Fuerunt. կամ Fuere. եղեն:

Դերականապէս և եղական:

Fueram, եղեալէի: Fueras, եղեալէիր: Fuerat. եղեալէր:

Տոգնականապէս:

Fueramus, եղեալք էաց: Fueratis, եղեալք էիք: Fuerant. եղեալք էին:

աշխատնի և եղական:

Ero. եղէց: Eris, եղիցես: Erit, եղիցի:

Տոգնականապէս.

Erimus, եղիցուք: Eritis, եղիցեք: Erunt. եղիցեն:

Հրամայականի եղանակի ժամանակներկայ և եղական:

Es, կամ Esto, լիք: Sit. լիցի:

Տոգնականապէս:

Simus, լիցուք: Este, կամ Estote, լիքուք: Sint. լիցեն:

աշխատ.

Ապառնի և եղական:

Eslo, կամ Eris. Եղիջիր: Eslo, կամ Erit. Եղիցի:

Տոգնականապէս:

Estote, կամ Eritis. Եղիջիք: Sunto. կամ Erunt. Եղիցին:

Ըղձականի եղանակի խամսակ ներկայ և անկատար,
Եղականապէս:

Vtinam essem, երանի թէ իցէի: Effes, իցէիր: Effet. իցէր:

Տոգնականապէս:

Vtinam essemus, երանի թէ իցէաք: Effetis, իցէիք: Ef-
sent. իցէին:

Կատարեալ և եղական:

Vtinam fuerim, երանի թէ եղեալիցեմ: Fueris, եղեալիցես:
Fuerit. եղեալիցէ:

Տոգնականապէս:

Vtinam fuerimus, երանի թէ եղեալք իցեմք: Fueritis, եղ
եալք իցէք: Fuerint. եղեալք իցեն:

Դերականապէս և եղական:

Vtinam fuisset, երանի թէ եղեալ իցէի: Fuisses, եղեալ
իցէիր: Fuisset. եղեալ իցէր:

Տոգնականապէս:

Vtinam fuissetis, երանի թէ եղեալք իցեաք: Fuissetis, եղ
եալք իցէիք: Fuissent. եղեալք իցէին:

Ապառնի և եղական:

Vtinam sim, երանի թէ իցեմ: Sis, իցես: Sit. իցէ:

Տոգնականապէս:

Vtinam simus, երանի թէ իցեմք: Sitis, իցէք: Sint. իցեն:

Ընդ

Ասորակցականի եղանակի ժամանակ ներկայ և եղական :

Si sim, ԵՐԷ եղեմ : Sis, եղես : Sit, եղի :

Տոգնականապես :

Si simus, ԵՐԷ եղեմք : Sitis, եղեք : Sint, եղեն :

Աշխատար և եղական :

Si essem, ԵՐԷ եղեի : Eesses, եղեիր : Eesset, եղեր :

Տոգնականապես :

Si essemus, ԵՐԷ եղեաք : Eessetis, եղեիք : Eessent, եղեին :

Կատարեալ և եղական :

Si fuerim, ԵՐԷ եղեալ եղեմ : Fuetis, եղեալ եղես : Fuerit,

եղեալ եղի :

Տոգնականապես :

Si fuerimus, ԵՐԷ եղեալք եղեմք : Fueritis, եղեալք եղեք :

Fuerint, եղեալք եղեն :

Դերականապես և եղական :

Si fuisset, ԵՐԷ եղեալ եղեի : Fuisset, եղեալեղեիր : Fuisset,

եղեալ եղեր :

Տոգնականապես :

Si fuissetus, ԵՐԷ եղեալք եղեաք : Fuissetis, եղեալք եղեիք :

Fuissent, եղեալք եղեին :

Աշխատուն և եղական :

Si fuero, ԵՐԷ լեալ եղեց : Fueris, լեալ եղիցես : Fuerit,

լեալ եղիցի :

Տոգնականապես :

Si fuerimus, ԵՐԷ լեալք եղիցուք : Fueritis, լեալք եղիցեիք :

Fuerint, լեալք եղիցին :

Աշխատ

Եւ շնորհալոյս եղանակի ժամանակ ներկայ, և անկատար :

Esse . ել, կամ գոլ, կամ եղանիլ, կամ լինել :

Լրատարեալ և քերական :

Fuisse . լեալ գոլ, կամ եղեալ գոլ :

Ապառնի, և եղական :

Fore . կամ Futurum, Futuram, Futurum esse . ելոց, կամ լինելոց գոլ :

Տոգնականապէս :

Fore . կամ Futuros, Futuras, Futura esse . ելոցք, կամ լինելոցք գոլ :

Ապառնի խառն ընդ-կատարելոյ, և եղական :

Futurum, Futuram, Futurum fuisse . ելոց, կամ լինելոց եղեալ գոլ :

Տոգնականապէս :

Futuros, Futuras, Futura fuisse . ելոցք, կամ լինելոցք եղեալք գոլ :

Ընդ-ուսնելութի ապառնի :

Futurus, Futura, Futurum . ելոց, գոլոց, եղանելոց, լինելոց :

Տաղանք առաջնոյ լծորդութի բայից ներգործականաց, որոց աներևոյթն եղերի, 'ի Are, որքան Amare . ք սիրել :

Առաջնականի եղանակի ժամանակ ներկայ և եղական :

Amo . սիրեմ, amas, սիրես, amat . սիրէ :

Տոգնականապէս :

Amamus, սիրեմք, amatis, սիրէք, amant . սիրեն :

Անկա

Ամառաւ և եղական :

Amabam, սիրէի : amabas, սիրէիր : amabat . սիրէր :

Տոգնականապէս :

Amabamus, սիրեալք : amabatis. սիրէիք : amabant, սիրէին :

Կատարեալ և եղական :

Amavi, սիրեցի : amavisti, սիրեցիր : amavit . սիրեաց :

Տոգնականապէս :

Amavimus, սիրեցաք : amavistis, սիրեցիք : amauerunt ,
կամ amauere . սիրեցին :

Էրեւակառար և եղական :

Amaueram, սիրեալէի : amaueras, սիրեալէիր : amauerat,
սիրեալէր :

Տոգնականապէս :

Amaueramus, սիրեալք էաք : amaueratis, սիրեալք էիք :
amauerant . սիրեալք էին :

Ապառնի և եղական :

Amabo, սիրեցից : amabis, սիրեացես : amabit . սիրեցէ :

Տոգնականապէս :

Amabimus, սիրեցիւք : amabitis, սիրեցէք : amabunt,
սիրեցեն :

Հրամայականի եղանակի ժամանակ ներկայ և եղական :

Ama, կամ amato, սիրես : amet . սիրիցէ :

Տոգնականապէս :

Amemus, սիրիցեմք : Amate . կամ amatote, սիրեցէք :
ament . սիրիցեն :

Ապառնի և եղական :

Amato, կամ amabis, սիրեսցիք : amato, կամ amabit, սիրեսցէ :

Տոգնականապէս :

Amatote , կամ Amabitis . սիրեցիք : amanto , կամ ama-
bugr . սիրեսցեն :

Ըղձականի եղանակի ժամանակ ներկայ և անկատար
եղականապէս :

Vtinam amarem , երանի Թէ սիրեցէի : amares , սիրեցէիք :
amaret . սիրեցէր :

Տոգնականապէս :

Vtinam amaremus , երանի Թէ սիրեցէաք : amaretis , սի-
րեցէիք : amarent . սիրեցէին :

Կատարեալ և եղական :

Vtinam amauerim , երանի Թէ սիրեալ իցեմ : amaueris ,
սիրեալ իցես : amauerit . սիրեալ իցէ :

Տոգնականապէս :

Vtinam amauerimus , երանի Թէ սիրեալք իցեմք : amaue-
ritis , սիրեալք իցէք : amauerint . սիրեալք իցեն :

Դերականապէս և եղական :

Vtinam amauissem , երանի Թէ սիրեալ իցէի : amauisses ,
սիրեալ իցէիր : amauisset . սիրեալ իցէր :

Տոգնականապէս :

Vtinam amauissemus , երանի Թէ սիրեալք իցէաք : ama-
uissetis , սիրեալք իցէիք : amauissent . սիրեալք իցէին :

Ապառնի և եղական :

Vtinam amem , երանի Թէ սիրեցնմ : ames , սիրեցես :
amet . սիրեցէ :

Տոգնականապէս :

Vtinam amemus , երանի Թէ սիրեցնեմք : ametis , սիրեցէք :
ament . սիրեցեն :

Ասորակցականի եղանակի ժամանակ ներկայ
և եղական :

Si amem, եթէ սիրեցեմ : ames, սիրեցես : amet. սիրեցէ :

Տոգնականապէս :

Si amemus, եթէ սիրեցեմք : ametis, սիրեցե՞ք : ament.
սիրեցեն :

Աշխատար և եղական :

Si amarem, եթէ սիրեցեի : amares, սիրեցե՞իր : amaret.
սիրեցեր :

Տոգնականապէս :

Si amaremus, եթէ սիրեցեաք : amaretis, սիրեցե՞իք : ama-
rent. սիրեցէին :

Լատարեալ և եղական :

Si amauerim, եթէ սիրեալ իցեմ : amaueris, սիրեալ իցես
amauerit. սիրեալ իցէ :

Տոգնականապէս :

Si amauerimus, եթէ սիրեալք իցեմք : amaueritis, սիրեալք
իցեք : amauerint. սիրեալք իցեն :

Դերականապէս և եղական :

Si amauissem, եթէ սիրեալիցէի : amauisisses, սիրեալ ի-
ցեիր : amauisset. եթէ սիրեալիցէիր :

Տոգնականապէս :

Si amauissemus, եթէ սիրեալք իցեաք : amauissetis, սի-
րեալք իցեիք : amauissent. սիրեալք իցէին :

Ապառնի և եղական :

Si amauero, եթէ սիրեալ եղէց : amaueris, սիրեալ եղի-
ցես : amauerit. սիրեալ եղիցի :

Տոգնականապէս:

Si amauerimus, եթէ սիրեալք եղիցուք: amaueritis, սիրեալք եղիցիք: amauerint, սիրեալք եղիցին:

Ամերեւոյթի եղանակի խամանակ ներկայ և անկատար:

Amare, սիրել:

Կատարեալ և պերականապէս:

Amauisse, սիրեալ գոլ:

Ամպառնի և եզական:

Amaturum, amaturam, amaturum esse, սիրելոց գոլ:

Տոգնականապէս:

Amaturos, amaturas, amatura esse, սիրելոց գոլ:

Ամպառնի խառն ընդ կատարելոյ,

եզականապէս:

Amaturum, amaturam, amaturum fuisse, սիրելոց լեալ գոլ:

Տոգնականապէս:

Amaturos, amaturas, amatura fuisse, սիրելոց լեալ գոլ:

Բայանուսն:

Amandi, սիրելոյ: amando, սիրելով: amandum, սիրելի:

Ուրեալ:

Amatum, առ ի սիրել:

Amatu, առ ի սիրել:

Ամպառնի ընդ ներկայ և անկատար:

Amans, սիրող:

Ամպառնի:

Amaturus, amatura, amaturum, սիրելոց:

Տա

Տաղադս և Ղաաջոյ ԼծորդուԹԵ Բայեց կրաւորականաց,
որոց աներեւոյԹն եղերի Ի Ari, որդոն . Amari . քի սերել :

Ասանսականի եղանակի ժամանակ ներկայ

և եղական :

Amor, սերիս : amaris, սիրիս : amatur, սիրի :

Տոգնականապէս :

Amamur, սիրեմք : amamini, սիրեք : amantur, սիրեն :

և Ղեկատար եւ եղական :

Amabar, սիւկի : amabaris, սիրեկեք : amabatur, սիրեւք :

Տոգնականապէս :

Amabamur, սիրեկեքք : amabamini, սիրեկեքք : amaban-
tur, սիրեկենք :

Կատարեալ եւ եղական :

Amatus, amata, amatus sum, կամ fui, սիրեցայ :

Amatus, amata, amatum es, կամ fuisti, սիրեցար :

Amatus, amata, amatum est, կամ fuit, սիրեցաւ :

Տոգնականապէս :

Amati, amata, amata sumus, կամ fuimus, սիրեցաք :

Amati, amata, amata estis, կամ fuistis, սիրեցայք :

Amati, amata, amata sunt, կամ fuerunt, սիրեցան :

Կերականապէս եւ եղական :

Amatus, a, um eram, կամ fueram, սիրեցեալէի :

Amatus, a, um eras, կամ fueras, սիրեցեալէիք :

Amatus, a, um erat, կամ fuerat, սիրեցեալէք :

Տոգնականապէս :

Amati, æ, a, eramus, կամ fueramus, սիրեցեալք էիք :

Amati, æ, a, eratis, կամ fueratis, սիրեցեալք էիք :

Ama-

Amati, x, a, erant, կամ fuerant, սերեցեալք էին :

ՀԱՎԱՌՆԻ ԷՆԶԱԿԱՆ :

Amabor, սերեցայց : amaberis, սերեսցիս : amabitur, սերեսցի :

ՏՈՐՆԱԿԱՆԱԿԵՆ :

Amabimus, սերեցուք : amabimini, սերեսցիք : amabuntur, սերեսցին :

ՀՐԱՄԱՅԱԿԱՆԻ ԵՂԱՆԱԿԻ ԺԱՄԱՆԱԿ ԻՆԵՐԿԱՅ ԷՆԶԱԿԱՆ :

Amare, կամ amator, սիրեմ : ametur, սիրեցի :

ՏՈՐՆԱԿԱՆԱԿԵՆ :

Amemur, սիրեցիմք : amemini, կամ amaminor, սերեցա
րուք : amentur, սիրեցին :

ՀԱՎԱՌՆԻ ԷՆԶԱԿԱՆ :

Amator, կամ amaberis, սիրեցիք : amator, կամ amabi-
tur, սերեսցի :

ՏՈՐՆԱԿԱՆԱԿԵՆ :

Amaminor, կամ amabimini, սիրեցիք : amantor, կամ
amabuntur, սերեսցին :

ԸՆԴՈՒՄԻ ԵՂԱՆԱԿԻ ԺԱՄԱՆԱԿ ԻՆԵՐԿԱՅ ԷՆԶԱԿԱՆԱԿԵՆ :

Vtinam amarer, երանի թէ սիրեցեկէ : amareris, սիրե-
ցեկիք : amaretur, սիրեցիւք :

ՏՈՐՆԱԿԱՆԱԿԵՆ :

Vtinam amaremur, սիրեցեկեալք : amaremini, սիրեցեկեալք
amarentur, սիրեցեկին :

ԼԿառարեալ և եղական:

Vtinam amatus, a, um sim, կամ fuerim. սիրեցեալիցեմ:

Amati, a, um sis, կամ fueris. սիրեցեալիցես:

Amatus, a, um sit, կամ fuerit. սիրեցեալիցէ:

Տոգնականապէս:

Vtinam amati, x, a simus, կամ fuerimus. Երանի Թէ

սիրեցեալք իցեմք:

Amati, x, a sitis, կամ fueritis. սիրեցեալք իցէք:

Amati, x, a sint, կամ fuerint. սիրեցեալք իցեն:

Էրականապէս և եղական:

Vtinam amatus, a, um essem, կամ fuisssem. Երանի Թէ

սիրեցեալ իցէի:

Amatus, a, um esses, կամ fuisses. սիրեցեալ իցէիր:

Amatus, a, um esset, կամ fuisset. սիրեցեալ իցէր:

Տոգնականապէս:

Vtinam amati, x, a essemus, կամ fuisssemus. Երանի Թէ

սիրեցեալք իցէաք:

Amati, x, a essetis, կամ fuissetis. սիրեցեալք իցէիք:

Amati, x, a essent, կամ fuissent. սիրեցեալք իցէն:

ԼԿառարեալ և եղական:

Vtinam amer, Երանի Թէ սիրեցեմ: ameris, սիրեցի:

ametur. սիրեցի:

Տոգնականապէս:

Vtinam amemur, Երանի Թէ սիրեցեմք: amemini, սիրե-

ցեք amemur. սիրեցին:

Երանի Թէ

Ատորակցականի եղանակի ժամանակ ներկայ

եւեղական :

Si amer, ԼԲԷ սիրեցեմ, amaris, սիրեցես : ametur, սիրեցի :

Si amemur, ԼԲԷ սիրեցեմք : amemini, սիրեցեք : amen-

tur, սիրեցին :

Si amarer, ԼԲԷ սիրեցեմէի : amareris, սիրեցեմէիր : amare-

tur, սիրեցինք :

Si amaremur, ԼԲԷ սիրեցեմեաք : amaremini, սիրեցեմէեք :

amarentur, սիրեցեմէին :

Si amatus, a, um sim, կամ fuerim. ԵԲԷ սիրեցեալ եցեմ :

Amatus, a, um sis, կամ fueris : սիրեցեալ եցես :

Amatus, a, um sit, կամ fuerit. սիրեցեալ եցի :

Si amati, a, a simus, կամ fuerimus. ԵԲԷ սիրեցեալք եցեմք :

Amati, a, a sitis, կամ fueritis : սիրեցեալք եցեք :

Amati, a, a sint, կամ fuerint. սիրեցեալք եցին :

Si amatus, a, um essem, կամ fuisset. ԵԲԷ սիրեցեալ եցեիր :

Amatus, a, um esses, կամ fuissetis : սիրեցեալ եցեիրք :

Amatus, a, um esset, կամ fuissetis : սիրեցեալ եցեիրք :

Si amati, a, a essemus, կամ fuissetis : սիրեցեալք եցեիրք :

Amati, a, a essemus, կամ fuissetis : սիրեցեալք եցեիրք :

Amati, a, a essemus, կամ fuissetis : սիրեցեալք եցեիրք :

Amati, a, a essemus, կամ fuissetis : սիրեցեալք եցեիրք :

Si amati, a, a essemus, կամ fuissetis : սիրեցեալք եցեիրք :

Amati, a, a essemus, կամ fuissetis : սիրեցեալք եցեիրք :

Amati, x, a essetis, կամ fuissetis. սիրեցեալք եղեիք :

Amati, x, a essent, կամ fuissent. սիրեցեալք եղեին :

Աշխարհի, և եղական :

Si amatus, a, um ero, կամ fuero. եթէ սիրեցեալ եղեցի :

Amatus, a, um eris, կամ fueris. սիրեցեալ եղիցես :

Amatus, a, um erit, կամ fuerit. սիրեցեալ եղիցի :

Տոգնականապէս :

Si amati, x, a erimus, կամ fuerimus. եթէ սիրեցեալք եղիցուք :

Amati, x, a eritis, կամ fueritis. սիրեցեալք եղիցեիք :

Amati, x, a erunt, կամ fuerint. սիրեցեալք եղիցին :

Աշխարհի եղականի Ժամանակ ներկայ, և անկատար :

Amari. սիրել :

Կատարեալ և գերականապէս եղականապէս :

Amatum, am, um esse, կամ fuisse. սիրեցեալ գոյ :

Տոգնականապէս :

Amatos, as, a esse, կամ fuisse. սիրեցեալք գոյ :

Աշխարհի և եղական :

Amatum iri, կամ amandum, dam, dum esse. սիրելի գոյ :

Տոգնականապէս :

Amatum iri. կամ amandos, das, da esse. սիրելիք գոյ :

Աշխարհի խառն ընդ կատարելոյ, և եղական :

Amandum, dam, dum fuisse. սիրելի լեալ գոյ :

Տոգնականապէս :

Amandos. das, da fuisse. սիրելիք լեալք գոյ :

Ընդունելու Բ՛ի կատարեալ և գերականաբ :

Amatus, a, um. սիրեցեալ :

աշխատեմ.

Amandus, a, um. սիրելի :

Տաղապս երկրորդի լծորդութե բայից ներգործականաց , որոց աներևոյթն եղերի , 'ի Ere. երկար , որդոն Docere. ցմ , ուսուցանել :

Լեռնամասականի եղանակի ժամանակ ներկայ ,
և եղական :

Doceo, ուսուցանեմ : doces, ուսուցանես : docet, ուսուցանէ :

Տոգնականապէս :

Docemus, ուսուցանեմք : docetis, ուսուցանէք : docent, ուսուցանեն :

աշխատար և եղական :

Docebam, ուսուցանէի : docebas, ուսուցանէիր : docebat, ուսուցանէր :

Տոգնականապէս :

Docebamus, ուսուցանէաք : docebatis, ուսուցանէէք : docebant, ուսուցանէին :

Կատարեալ և եղական :

Docui, ուսուցի : docuisti, ուսուցերի : docuit, ուսուցց :

Տոգնականապէս .

Docuimus, ուսուցաք : docuistis, ուսուցցիք : docuerunt, կամ docuere. ուսուցցին :

Դերականաւոր և եղական :

Docueram, ուսուցեալէի : docueras, ուսուցեալէիր : docuerat. ուսուցեալէր :

Տոգնականապէս :

Docueramus, ուսուցեալքեալք : docueratis, ուսուցեալքէիք : docuerant. ուսուցեալքէին :

Այաբունի և եղական :

Docebo, ուսուցիցի : docebis, ուսուցես : docebit. ուսուցէ :

Տոգնականապէս :

Docebimus, ուսուցցուք : docebitis, ուսուցցէք : docebunt. ուսուցցեն :

Հրամայականի եղանակի ժամանակ ներկայ, և եղական :

Docce, կամ doceto, ուսո՛ւ : doceat. ուսուցանիցէ :

Տոգնականապէս :

Doceamus, ուսուցանիցեմք : docete, կամ docetote, ուսուցէք : doceant. ուսուցանիցեն :

Այաբունի և եղական :

Doceto, կամ docebis, ուսուսցիք : doceto, կամ docebit. ուսուսցիցէ :

Տոգնականապէս :

Docetote, կամ docebitis, ուսուսցիք : docento, կամ docebunt. ուսուսցեն :

Ըղձականի եղանակի ժամանակ ներկայ և անկատար եղականապէս :

Vtinam docerem, երանի Թե ուսուցանիցէի : doceres, ուսուցանիցէիր : doceret. ուսուցանիցէր :

Տոբնականապէս :

Vtinam doceremus, երանի թէ ուսուցանիցեալ: docete-
tis, ուսուցանիցէիք: docerent, ուսուցանիցէին :

Կառարեալ և եղական :

Vtinam docuerim, երանի թէ ուսուցեալիցեմ: docueris,
ուսուցեալիցես: docuerit, ուսուցեալիցէ:

Տոբնականապէս :

Vtinam docuerimus, երանի թէ ուսուցեալքիցեմք: doc-
ueritis, ուսուցեալքիցէք: docuerint, ուսուցեալքիցեն:

Դասականապէս :

Vtinam docuisssem, երանի թէ ուսուցեալիցեցեմ: docuiss-
ses, ուսուցեալիցեցէիր: docuisset, ուսուցեալիցեցէր:

Տոբնականապէս :

Vtinam docuisssemus, երանի թէ ուսուցեալքիցեցեմք: do-
cuissetis, ուսուցեալքիցեցէիք: docuissent, ուսուցեալքիցեցէին:

Դասականապէս :

Vtinam doceam, երանի թէ դուստր: doceas, ու-
սուցանիցես: doceat, ուսուցանիցէ:

Տոբնականապէս :

Vtinam doceamus, երանի թէ դուստր: doceatis, ու-
սուցանիցէիք: doceant, ուսուցանիցեն:

Դասականապէս :

Առարկականի եղականի և անկականի,
եղականի :

Si doceam, եթէ ուսուցանիցեմ: doceas, ուսուցանիցես:
doceat, ուսուցանիցէ:

Տոբնականապէս :

Si doceamus, եթէ ուսուցանիցեմք: doceatis, ուսուցան-
իցէիք:

Դասականապէս :

իցէք : doceant . ուսուցանիցեն :

Անկատար և եղական :

Si docerem , եթէ ուսուցանիցէի : doceres , ուսուցանիցէիր : doceret , ուսուցանիցէր :

Տոգնականապէս :

Si doceremus , եթէ ուսուցանիցէաք : doceretis , ուսուցանիցէիք : docerent . ուսուցանիցէին :

Կատարեալ և եղական :

Si docuerim , եթէ ուսուցեալիցեմ : docueris , ուսուցեալիցես : docuerit . ուսուցեալիցէ :

Տոգնականապէս :

Si docuerimus , եթէ ուսուցեալք իցեմք : docueritis , ուսուցեալք իցէք : docuerint . ուսուցեալք իցեն :

Դերականապէս և եղական :

Si docuisssem , եթէ ուսուցեալիցէի : docuisses , ուսուցեալիցէիր : docuisset , ուսուցեալիցէր :

Տոգնականապէս :

Si docuisssemus , եթէ ուսուցեալք իցէաք : docuissetis , ուսուցեալք իցէիք : docuissent . ուսուցեալք իցէին :

Ապառնի և եղական :

Si docuero , եթէ ուսուցեալեղէ : docueris , ուսուցեալեղիցես : docuerit . ուսուցեալեղիցի :

Տոգնականապէս :

Si docuerimus , եթէ ուսուցեալք եղիցուք : docueritis , ուսուցեալք եղիցիք : docuerint . ուսուցեալք եղիցին :

Անբերեալի եղանակի Ժամանակ ներկայ ,
և եղական :

Docere . ուսուցանել :

Կա

Կատարելու և դերականացնել : գիտ

Docuisse . ուսուցնելու գոյ :

Միայնակ : Եւ ընդհանրապէս : Եւ ընդհանրապէս :

Docturum , am , um esse . ուսուցանելուց գոյ :

Տոգնականապէս :

Docturos , as , a esse . ուսուցանելուց գոյ :

Եւ ընդհանրապէս : Եւ ընդհանրապէս : Կատարելու և եղական :

Docturum , am , um fuisse . ուսուցանելուց լեալ գոյ :

Տոգնականապէս :

Docturos , as , a fuisse . ուսուցանելուց լեալ գոյ :

Docturi , as , a . Բայանալու :

Docendi , docendo , docendum . Եւ ընդհանրապէս : Եւ ընդհանրապէս : Եւ ընդհանրապէս :

Doctum , a . Եւ ընդհանրապէս : Եւ ընդհանրապէս :

Doctus , a . Եւ ընդհանրապէս : Եւ ընդհանրապէս : Եւ ընդհանրապէս :

Docens . ուսուցանող :

Եւ ընդհանրապէս : Եւ ընդհանրապէս :

Docturus , a , um . ուսուցանելուց :

Եւ ընդհանրապէս : Եւ ընդհանրապէս :

Տաղաքս երկրորդի Ընդհանրապէս Բայեց : Կատարելու և եղական
որոց անբաժանելի է Երի , երկար , որոնք Doceri . Եւ
ուսուցանել :

Եւ ընդհանրապէս : Եւ ընդհանրապէս :

Եւ ընդհանրապէս : Եւ ընդհանրապէս :

Եւ ընդհանրապէս : Եւ ընդհանրապէս :

Doceor , ուսուցանիմ : doceris , ուսուցանիս : docetur ,
ուսուցանի :

Տոգնա

Տոգնականապէս :

Docemur, ուսուցանիմք : docemini, ուսուցանիք : do-
centur, ուսուցանին :

Անկատար և եղական :

Docebar, ուսուցանեմք : docebaris, ուսուցանեիր : do-
cebatur, ուսուցանիւր :

Տոգնականապէս :

Docebamur ; ուսուցանեալք : Docebamini, ուսուցա-
նեիրք : docebantur, ուսուցանեինք :

Էլրականապէս և եղական :

Doctus, a, um sum, կամ fui, ուսուցայ :

Doctus, a, m es, կամ fuisti, ուսուցար :

Doctus, a, um est, կամ fuit, ուսուցաւ :

Տոգնականապէս :

Docti, a, a sumus, կամ fuimus, ուսուցաք :

Docti, a, a estis, կամ fuistis, ուսուցայք :

Docti, a, a sunt, կամ fuerunt, ուսուցան :

Էլրականապէս և եղական :

Doctus, a, um eram, կամ fueram, ուսուցանեցեալքի :

Doctus, a, um eras, կամ fueras, ուսուցանեցեալքի :

Doctus, a, um erat, կամ fuerat, ուսուցանեցեալքի :

Տոգնականապէս :

Docti, a, a eramus, կամ fueramus, ուսուցանեցեալքեալք :

Docti, a, a eratis, կամ fueratis, ուսուցանեցեալքէիք :

Docti, a, a erant, կամ fuerant, ուսուցանեցեալքէինք :

Ապառնի և եղական :

Docebor, ուսուցայք : doceberis, ուսուցիս : docebitur,

ուսուցի :

Տոգնա

Տոգնականապէս :

Docebimur, ուսուցանիցուք : docebimini, ուսուցիցէ :
docebuntur. ուսուցին :

Տրամաշկանի եղանակի ժամանակ ներկայ
և եղական :

Docere, կամ docetor, ուսուցիր : doceatur. ուսուցանիցի
Տոգնականապէս :

Doceamur, ուսուցանիցիցէ : doceamini, կամ docemi-
nor, ուսուցասուք : doceantur. ուսուցանիցին :

Docetor, կամ doceberis, ուսուցիցիցիր : docetor,
docebitur, ուսուցանիցիցին :

Doceamur, ուսուցանիցիցէ : doceminor. ուսուցանիցիցին
doceor, ուսուցանիցին :

Ըղականի եղանակի ժամանակ ներկայ և անատար
եղականապէս :

Vtinam docerer, երանի թէ ուսուցանիցեցի : doceretur,
ուսուցանիցեցիր : doceretur. ուսուցանիցիւր :

Տոգնականապէս :

Vtinam doceremur, երանի թէ ուսուցանիցեցէ : docere-
mini, ուսուցանիցեցէ : docerentur. ուսուցանիցեցին :

Դատարեալ և եղական :

Vtinam doctus, a, um sim, կամ fuerim : երանի թէ
ուսուցանեցեալիցեմ :

Doctus, a, um sis, կամ fueris, ուսուցանեցեալիցես :
Doctus, a, um sit կամ fuerit, ուսուցանեցեալիցէ :

Տոգնական

Տոգնականապէս :

Vtinam docti, ա, a simus, կամ fuerimus : Երանի ԹԵ
 ուսուցանեցեալք իցեմք :

Docti, ա, a sitis, կամ fueritis : ուսուցանեցեալք իցեք :

Docti, ա, a sint, կամ fuerint : ուսուցանեցեալք իցեն :

Դերականապէս և եղական :

Vtinam doctus, ա, um essem, կամ fuisset : Երանի ԹԵ
 ուսուցանեցեալիցէն :

Doctus, ա, um esses, կամ fuisset : ուսուցանեցեալիցէիք :

Doctus, ա, um esset, կամ fuisset : ուսուցանեցեալիցէիս :

Տոգնականապէս :

Vtinam docti, ա, a essemus, կամ fuisset : Երանի ԹԵ
 ուսուցանեցեալք իցեալք :

Docti, ա, a essetis, կամ fuissetis : ուսուցանեցեալք իցէիք :

Docti, ա, a essent, կամ fuissent : ուսուցանեցեալք իցէիս :

Էլպտոնի և եղական :

Vtinam docear, Երանի ԹԵ ուսուցանիցիմ : docearis ;
 ուսուցանիցիս : doceatur : ուսուցանիցի :

Տոգնականապէս :

Vtinam doceamur, Երանի ԹԵ ուսուցանիցիմք : doceamini.
 ուսուցանիցիք : doceantur : ուսուցանիցին :

Ստորակցական և զանակի ժամանակ ներկայ

և եղական :

Si docear, Եթէ ուսուցանիցիմ : docearis, ուսուցանիցիս :

doceatur : ուսուցանիցի :

Տոգնականապէս :

Si doceamur, Եթէ ուսուցանիցիմք : doceamini, ուսու
 ցանիցիք : doceantur : ուսուցանիցին :

Անկատար և եղական :

Si doceret, ԵՐԷ ուսուցանիցէի : docereris, ուսուցանիցէիր : doceretur, ուսուցանիցէր :

Si doceremur, ԵՐԷ ուսուցանիցէաք : doceremini, ուսուցանիցէիք : docerentur, ուսուցանիցէին :

Կատարեալ և եղական :

Si doctus, ա, um fui, կամ fuerim, ԵՐԷ ուսուցանեցեալ իցեմ :

Doctus, ա, um sis, կամ fueris, ուսուցանեցեալ իցես :

Doctus, ա, um sit, կամ fuerit, ուսուցանեցեալ իցի :

Տոգնականապէս :

Si docti, ա, a sumus, կամ fuerimus, ԵՐԷ ուսուցանեցեալք իցեմք :

Docti, ա, a sitis, կամ fueritis, ուսուցանեցեալք իցեք :

Docti, ա, a sint, կամ fuerint, ուսուցանեցեալք իցին :

Էրեղատար և եղական :

Si doctus, ա, um essem, կամ fuisset, ԵՐԷ ուսուցանեցեալ իցեի :

Doctus, ա, um esses, կամ fuissetis, ուսուցանեցեալ իցեիր :

Doctus, ա, um esset, կամ fuisset, ուսուցանեցեալ իցի :

Տոգնականապէս :

Si docti, ա, a essemus, կամ fuissetis, ԵՐԷ ուսուցանեցեալք իցեաք :

Docti, ա, a essetis, կամ fuissetis, ուսուցանեցեալք իցեիք :

Docti, ա, a essent, կամ fuissent, ուսուցանեցեալք իցին :

Ապառնի և եղական :

Si doctus, ա, um ero, կամ fuero, ԵՐԷ ուսուցանեցեալ իղցի :

Doctus, ա, um eris, կամ fueris, ուսուցանեցեալ իղցիս :

Doctus, ա, um erit, կամ fuerit, ուսուցանեցեալ իղցի :

Տոգնականապէս :

Si docti, & a erimus, կամ fuerimus. ուսուցանեցեալք եղիցուք :

Docti, & a eritis, կամ fueritis. ուսուցանեցեալք եղիցիք :

Docti, & a erint, կամ fuerint. ուսուցանեցեալք եղիցին :

ԱշներույԹի եղանակի ժամանակ ներկայ,

Եւանկատար :

Doceri. ուսուցանել :

Կատարեալ եղերականապէս :

Doctum, am, um esse, կամ fuisse. ուսուցանեցեալ գոլ :

Տոգնականապէս :

Doctos, as, a esse, կամ fuisse. ուսուցանեցեալք գոլ :

Աշպառնի եղական :

Doctum iri. կամ Docendum, am, um esse. ուսուցանելի գոլ :

Տոգնականապէս :

Doctum iri, կամ Docendos, as, a esse. ուսուցանելիք գոլ :

Աշպառնի խառն ըսող կատարելոյ,

Եղականապէս :

Docendum, am, um fuisse. ուսուցանելի լեալ գոլ :

Տոգնականապէս :

Docendos, as, a fuisse. ուսուցանելիք լեալք գոլ :

Ընդունելութի կատարեալ :

Doctus, a, um. ուսուցանեցեալ :

Աշպառնի :

Docendus, a, um. ուսուցանելի :

Տաղադս Երրորդի Լծորդութե բայից ներգործականաց,
որոց աներևոյԹն եղերի ՚ի Էրե. կարճ որդոս : Legere . քի ըն
Թեռնուլ :

Առհմանականի եղանակի ժամանակ ներկայ
և եղական :

Lego, ընԹեռնում : legis, ընԹեռնուս : legit. ընԹեռնու :
Տողնականապէս :

Legimus, ընԹեռնումք, legitis, ընԹեռնոյք : legunt. ըն
Թեռնուս :

Անկատար և եղական :

Legebam, ընԹեռնուի : legebam, ընԹեռնոյիք : legebam.
ընԹեռնոյր :

Տողնականապէս :

Legebamus, ընԹեռնոյաք : legebatis, ընԹեռնոյիք : le-
gebant. ընԹեռնոյին :

Լիատարեալ և եղական :

Legi, ընԹերցայ, legisti, ընԹերցար : legit, ընԹերցալ :
Տողնականապէս :

Legimus, ընԹերցաք : legistis, ընԹերցալք : legerunt ;
կամ legere, ընԹերցան :

Դերականատար և եղական :

Legeram, ընԹերցեալէի : legeras, ընԹերցեալէիք : lege-
rat. ընԹերցեալէր :

Տողնականապէս :

Legeramus, ընԹերցեալք էաք : legeratis, ընԹերցեալք էեք
legerant. ընԹերցեալք էին :

Ապառ

Ապառնի և եղական :

Legam, ընթերցայ : leges, ընթերցես : leget. ընթերցէ :

Տոգնականապէս :

Legemus, ընթերցուք : legetis, ընթերցեք : legent. ընթերցեն :

Հրամայականի ժամանակ ներկայ
և եղական :

Lege, կամ legito, ընթերցի՛ր : legat, ընթեռնուցու :

Տոգնականապէս :

Legamus, ընթեռնուցումք : legite, կամ legitote, ընթերցեք : legant. ընթեռնուցուն :

Ապառնի և եղական :

Legito, կամ leges, ընթերցի՛ր : legito, կամ leget. ընթերցէ :

Տոգնականապէս :

Legitote, կամ legetis, ընթերցի՛ր : legunto, կամ legent. ընթերցեն :

Ըղջականի եղանակի ժամանակ ներկայ և անկատար,
եղականապէս :

Vtinam legerem, երանի թէ ընթեռնիցէի : legeres, ընթեռնիցէիր : legeret. ընթեռնիցէր :

Տոգնականապէս :

Vtinam legeremus, երանի թէ ընթեռնիցէաք : legeretis, ընթեռնիցէիք : legerent. ընթեռնիցէին :

Կատարեալ և եղական :

Vtinam legerim, երանի թէ ընթերցեալիցեմ : legeris, ընթերցեալիցես : legerit. ընթերցեալիցէ :

Տոգնա

Տոգնականապէս :

Vtinam legerimus, երանի թէ ընթերցեալք իցեմք : legeri-
tis, ընթերցեալք իցէք : legerint. ընթերցեալք իցեն :

Գերակատար և եղական :

Vtinam legissem, երանի թէ ընթերցեալ իցէի : legisses ;
ընթերցեալ իցէիր : legisset . ընթերցեալ իցէր :

Տոգնականապէս :

Vtinam legissemus, երանի թէ ընթերցեալք իցեաք : legis-
setis, ընթերցեալք իցէիք : legisset . ընթերցեալք իցէին :

Աշխատար և եղական :

Vtinam legam, երանի թէ ընթեռնուցում : legas, ընթեռ-
նուցու : legat . ընթեռնուցու :

Տոգնականապէս :

Vtinam legamus, երանի թէ ընթեռնուցումք : legatis, ըն-
թեռնուցուք : legant . ընթեռնուցուն :

Ատորակցականի եղանակի ժամանակ ներկայ
և եղական :

Si legam, ընթեռնուցում : legas, ընթեռնուցու : legat .
ընթեռնուցու :

Տոգնականապէս :

Si legamus, եթէ ընթեռնուցումք : legatis, ընթեռնու-
ցուք : legant . ընթեռնուցուն :

Աշխատար և եղական :

Si legerem, եթէ ընթեռնիցէի : legeres, ընթեռնիցէիր :
legeret . ընթեռնիցէր :

Տոգնականապէս :

Si legeremus, եթէ ընթեռնիցեաք, legeretis, ընթեռնի-
ցէիք : legerent . ընթեռնիցէին :

Լյատարեալ և եղական :

Si legerim , և՛ Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր : legeris , Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր : legerit . Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր :

Տոգնականապէս :

Si legerimus , և՛ Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր : legeritis , Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր : legerint . Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր :

Դերականապէս և եղական :

Si legissem , և՛ Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր : legisses , Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր : legisset . Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր :

Տոգնականապէս :

Si legissemus , և՛ Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր : legissetis . Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր : legisserint . Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր :

Աշխատանքի և եղական :

Si legero , և՛ Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր : legeris , Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր : legerit . Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր :

Տոգնականապէս :

Si legerimus : և՛ Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր : legeritis , Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր : legerint . Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր :

Աշխատանքի և եղականի ժամանակ ներկայ,

և անկատար :

Legere . Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր :

Լյատարեալ և դերականապէս :

Legisse . Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր :

Աշխատանքի և եղական :

Lecturum , am , um esse . Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր :

Տոգնականապէս :

Lecturos , as , a esse . Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր :

Աշխատանքի

Ապառնի խառն ընդ կատարելոյ և ևղական :

Lecturum , am , um fuisse . ընթեռնելոց լեալ գոլ :

Տոգնականապէս :

Lecturos , as , a , fuisse . ընթեռնելոցք լեալք գոլ :

Բայանուանք :

Legendi , ընթեռնելոյ : legendo , ընթեռնելով : legendum .

յնթեռնուլ :

Դերբայք :

Lectum , առ 'ի յնթեռնուլ : lectu . առ 'ի յնթեռնանիլ :

Ընդունելութի ներկայ և անկատար :

Legens . ընթեռնող :

Ապառնի :

Lecturus , a , um . ընթեռնելոց :

Տաղադս երբորդի լծորդութե Բայից կրաւորականց , որոց
աներևոյԹս Եղբեր , 'ի I . կարճ , որդոն Legi . ցմ ընթեռնանիլ :

Աստիճանականի եղանակի ժամանակ ներկայ ,
և ևղական :

Legor , ընթեռնանիմ : legeris , ընթեռնանիս : legitur .
ընթեռնանի :

Տոգնականապէս :

Legimur , ընթեռնանիմք : legimini , ընթեռնանիք : legun-
tur . ընթեռնանիս :

Անկատար և ևղական :

Legebar , ընթեռնանի : legebaris , ընթեռնանիիր : lege-
batur . ընթեռնանիւր :

Տոգնա

Տոգնականապէս :

Legebamur, ընթեռնանեալք : legebamini, ընթեռնանեիք : legebantur, ընթեռնանեին :

Լատարեալ և եղական :

Lectus, a, um sum, կամ fui, ընթեռնանեցայ :

Lectus, a, um es, կամ fuisti, ընթեռնանեցար :

Lectus, a, um est, կամ fuit, ընթեռնանեցաւ :

Տոգնականապէս :

Lecti, æ, a sumus, կամ fuimus, ընթեռնանեցաք :

Lecti, æ, a estis, կամ fuistis, ընթեռնանեցաք :

Lecti, æ, a sunt, կամ fuerunt, ընթեռնանեցան :

Դերականապէս և եղական :

Lectus, a, um eram, կամ fueram, ընթեռնանեցեալէն :

Lectus, a, um eras, կամ fueras, ընթեռնանեցեալէր :

Lectus, a, um erat, կամ fuerat, ընթեռնանեցեալէր :

Տոգնականապէս :

Lecti, æ, a erāmus, կամ fuerāmus, ընթեռնանեցեալքեալք :

Lecti, æ, a eratis, կամ fueratis, ընթեռնանեցեալքէիք :

Lecti, æ, a erant, կամ fuerant, ընթեռնանեցեալքէին :

Էշտական և եղական :

Legar, ընթեռնանեցայց : legeris, ընթերցցես : legetur, ընթերցցի :

Տոգնականապէս :

Legemur, ընթեռնանեցուք : legimini, ընթերցցիք : legentur, ընթերցցին :

Տոգնականապէս :

Legere, կամ legitor, ընթեռնանել : legatur, ընթեռնանել :

Համայնական եղանակէ ժամանակ ներկայ,

և եղական :

Legere, կամ legitor, ընթեռնանել : legatur, ընթեռնանել :

նեցի

Տոգնականապէս :

Legamur, ընթեռնանկեմք : legimini, կամ legiminor ;
 ընթերցարուք : legantur . ընթեռնանկեմք :

Աշղակաւ և եղական :

Legitor , կամ legeris , ընթեռնանկջեր : legitor , կամ le-
 getur . ընթերցի :

Տոգնականապէս :

Legiminor , կամ legimini , ընթեռնանկջիք : leguntur .
 կամ legentur . ընթերցին :

Ըղճական եղանակն ժամանակ ներկայ և անկատար
 եղականապէս :

Vtinam legerer , երանի թէ ընթեռնանկեի : legereris , ըն-
 : թեռնանկեիր : legeretur . ընթեռնանկեիր :

Տոգնականապէս :

Vtinam legeremur , երանի թէ ընթեռնանկեալք : legeremi-
 : mini , ընթեռնանկեիք : legerentur . ընթեռնանկեին :

Կատարեալ և եղական :

Vtinam lectus , a , um sim , կամ fuerim . երանի թէ ըն-
 : թեռնանկեալիցեմ :

Lectus , a , um sis , կամ fueris . ընթեռնանկեալիցես :
 Lectus , a , um sit , կամ fuerit . ընթեռնանկեալիցի :

Տոգնականապէս :

Vtinam lecti , a , a simus , կամ fuerimus . երանի թէ ըն-
 : թեռնանկեալիցեմք :

Lecti , a , a sitis , կամ fueritis . ընթեռնանկեալիցեք :
 Lecti , a , a sint , կամ fuerint . ընթեռնանկեալիցեն :

Դերականապէս և եղական :

Vtinam lectus , a , um essem , կամ fuisset . ընթեռնան-
 : կեալիցեի :
 Lect- ւ

Lectus, a, um eses, կամ fuisset. ընթերցանեցես (իցեիր):
Lectus, a, um eset, կամ fuisset. ընթերցանեցիցէր:

Տոգնականապէս :

Vtinam lecti, æ, a essemus, կամ fuissemus. երանի թէ
ընթերցանեցեալք իցեալք :

Lecti, æ, a essetis, կամ fuissetis. ընթերցանեցեալք իցեիք:
Lecti, æ, a essent կամ fuissent. ընթերցանեցեալք իցեին:

Աշտանի և Եղական :

Vtinam legar, երանի թէ ընթերցանեցիմ : legaris, ըն
թերցանեցիս : legatur. ընթերցանեցի :

Տոգնականապէս :

Vtinam legamur, երանի թէ ընթերցանեցիմք : legamini, ըն
թերցանեցիք : legantur. ընթերցանեցին :

Ատորակցականի եղանակի ժամանակ ներկայ,
և Եղական :

Si legar, եթէ ընթերցանեցիմ : legaris, ընթերցանեցիս :
legatur, ընթերցանեցի :

Տոգնականապէս :

Si legamur, եթէ ընթերցանեցիմք : legamini, ընթերցանե
ցիք : legantur. ընթերցանեցին :

Աշտատար և Եղական :

Si legerer, եթէ ընթերցանեցեի : legereris, ընթերցանե
ցեիք : legeretur. ընթերցանեցեր :

Տոգնականապէս :

Si legeremur, եթէ ընթերցանեցեալք : legeremini, ըն
թերցանեցեալք : legerentur. ընթերցանեցին :

Երանականի և Եղական :

Si lectus, a, um sim, կամ fuerim. եթէ ընթերցանե
ցեմ :

Leſtus, a, um sis, կամ fueris. ընթեռնանեցեալիցես :

Leſtus, a, um sit, կամ fuerit. ընթեռնանեցեալիցէ :

Տոգնականապէս :

Si leſti, a, a simus, կամ fuerimus. Եթէ ընթեռնանեցեալիցեմք :

Leſti, a, a sitis, կամ fueritis. ընթեռնանեցեալիցէք :

Leſti, a, a sint, կամ fuerint. ընթեռնանեցեալիցեն :

Էրեւակաւոր և եղական :

Si leſtus, a, um eſsem, կամ fuiſſem. Եթէ ընթեռնանեցեալիցէի :

Leſtus, a, um eſſes, կամ fuiſſes. ընթեռնանեցեալիցէիր :

Leſtus, a, um eſſet կամ fuiſſet. ընթեռնանեցեալիցէիր :

Տոգնականապէս :

Si leſti, a, a eſſemus, կամ fuiſſemus. Եթէ ընթեռնանեցեալիցեմք :

Leſti, a, a eſſetis, կամ fuiſſetis. ընթեռնանեցեալիցէիք :

Leſti, a, a eſſent, կամ fuiſſent. ընթեռնանեցեալիցէին :

Աշտանի և եղական :

Si leſtus, a, um ero, կամ fuero. Եթէ ընթեռնանեցեալիցէի :

Leſtus, a, um eris, կամ fueris. ընթեռնանեցեալիցէիր :

Leſtus, a, um erit, կամ fuerit. ընթեռնանեցեալիցէիր :

Տոգնականապէս :

Si leſti, a, a erimus, կամ fuerimus. Եթէ ընթեռնանեցեալիցեմք :

Leſti, a, a eritis, կամ fueritis. ընթեռնանեցեալիցէիք :

Leſti, a, a erint, կամ fuerint. ընթեռնանեցեալիցէին :

ՀԱՅԿ

աշնեցեայքն եղանակի ժամանակ ներկայ,
և եղական :

Legi. ընթեռնանիլ :

Կատարեալ և գերակատար եղականապէս :

Lectum, am, um esse, կամ fuisse. ընթեռնանեցեալ գոյ :

Տոգնականապէս :

Lectos, as, a esse, կամ fuisse. ընթեռնանեցեալք գոյ :

աշպառնի և եղական :

Lectum iri, կամ legendum, am, um esse. ընթեռնելի գոյ :

Տոգնականապէս :

Lectum iri, կամ legendos, as, a esse. ընթեռնելիք գոյ :

աշպառնի խառն ընդ-կատարելոյ, և եղական :

Legendum, am, um fuisse. ընթեռնելի լեալ գոյ :

Տոգնականապէս :

Legendos, as, a fuisse. ընթեռնելիք լեալք գոյ :

Ընդունելութի կատարեալ և գերակատար :

Lectus, a, um. ընթեռնանեցեալ :

աշպառնի.

Legendus, a, um. ընթեռնելի :

Տաղապս չորորդի լծորդութե Բայեց ներգործականաց ,
որոց անեղևոյԾն եղերի , 'ի Լե որդոն Audire . ց՛ լսել :

Լուսմանականի եղանակի Ժամանակ ներկայ
և եղական :

Audio , լսեմ : audis , լսես : audit . լսէ :

Տոգնականապէս :

Audimus , լսեմք : auditis , լսէք : audiunt . լսեն :

և Չնկատար և եղական :

Audiebam , լսէի : audiebas , լսէիր , audiebat . , լսէր :

Տոգնականապէս :

Audiebamus , լսեաք : audiebatis , լսէիք , audiebant . լսէին :

Կատարեալ և եղական :

Audiui , լուսայ : audiuisti , լուսաք : audiuit . լուսաւ :

Տոգնականապէս :

Audiuimus , լուսաք , audiuistis , լուսաք : audiuerunt , կամ
audiuere , լուսան :

Դերականապէս և եղական :

Audiueram , լուեալէի : audiueras , լուեալէիր : audiuerat .
լուեալէր :

Տոգնականապէս :

Audiueramus , լուեալք էաք : audiueratis , լուեալք էիք :
audiuerant . լուեալք էին :

և Չպտուծի և եղական :

Audiam , լուսայց : audies , լսեսցես : audiet , լսեսցէ :

Տոգնականապէս :

Audiemus , լուեցուք : audietis , լսեսցէք : audient . լսեն
ցն :

ՅԵ

ՅԵ

Հրամայականի եղանակի ժամանակ ներկայ
և եղական:

Audi, *կամ* audito, լուռ: audiat. լուռիցէ:

Տոգնականապէս:

Audiamus, լուռիցեմք: audite, *կամ* auditote, լսեցէք: au-
diant. լուռիցեն:

և շարունակ եղական:

Audito, *կամ* audies, լսես ընդ. *կամ* լուռիցիր: audito, *կամ*
audiet, լսեսցէ:

Տոգնականապէս:

Auditote, *կամ* audietis, լսեսցիք, *կամ* լուռիցիք: audiunto,
կամ audient. լսեսցեն:

Ըղձականի եղանակի ժամանակ ներկայ և արկատար
եղականապէս:

Vtinam audirem, երանի թէ լուռիցի: audires, լուռիցիիր:
audiret. լուռիցեր:

Տոգնականապէս:

Vtinam audiremus, երանի թէ լուռիցեալք: audiretis, լուռ-
իցիք: audirent. լուռիցէին:

Կատարեալ եղական:

Vtinam audierim, երանի թէ լուռեալիցեմ: audieris,
լուռեալիցես: audierit. լուռեալիցի:

Տոգնականապէս:

Vtinam audierimus, երանի թէ լուռեալք իցեմք: audie-
ritis: լուռեալք իցէք: audierint. լուռեալք իցեն:

Կերականապէս և եղական:

Vtinam audiuisset, երանի թէ լուռեալիցէի: audiuisses,
լուռեալիցէիր:

լուեալիցէիր: audiuiſet. լուեալիցէի:

Տոգնականապէս:

Vtinam audiuiſſemus, երանի թէ լուեալք իցեաք: audiuiſſetis, լուեալք իցէիք: audiuiſſent. լուեալք իցէին:

Էւպատան և եղական:

Vtinam audiam. երանի թէ լուիցեմ: audiat, լուիցես, audias, լուիցէ:

Տոգնականապէս:

Vtinam audiamus, երանի թէ լուիցեմք: audiatis, լուիցէք, audiant. լուիցեն:

Ասորակցականի եղանակի ժամանակ ներկայ
և եղական:

Si audiam, եթէ լուիցեմ: audias, լուիցես: audiat. լուիցէ:

Տոգնականապէս:

Si audiamus, եթէ լուիցեմք: audiatis, լուիցէք: audiant. լուիցեն:

Էւսկատար և եղական:

Si audirem, եթէ լուիցէի: audires, լուիցէիր: audiret. լուիցէր:

Տոգնականապէս:

Si audiremus, եթէ լուիցէաք: audiretis, լուիցէիք: audirent. լուիցէին:

Էլատարեալ և եղական:

Si audiuerim, եթէ լուեալիցեմ: audiueris, լուեալիցես: audiuerit. լուեալիցէ:

Տոգնականապէս:

Si audiuerimus, եթէ լուեալիցեմք: audiueritis, լուեալիցէք: audiuerint. լուեալիցեն:

Դերա

Էրեւակատար և եղական :

Si audiuissem, եթէ լուեալիցէի : audiuisset, լուեալիցէի :
audiuisset. լուեալիցէի :

Տոգնականապէս :

Si audiuissemus, եթէ լուեալիցէաք : audiuissetis, լուեալիցէիք : audiuiscent. լուեալիցէին :

Ազգառնի և եղական :

Si audiueris, եթէ լուեալեղէ : audiueris, լուեալեղցին :
audiuerit. լուեալեղցի :

Տոգնականապէս :

Si audiuerimus, եթէ լուեալիցէցուք : audiueritis, լուեալիցէիք : audiuerint. լուեալիցէին :

Աշխուշի եղանակի ժամանակ ներկայ :

Լանկատար :

Audire. լսել :

Կատարեալ և գերակատար :

Audisse. լուեալ գոլ :

Ազգառնի և եղական :

Auditurum, am, um esse, լսելոց գոլ :

Տոգնականապէս :

Audituros, as, a esse, լսելոցք գոլ :

Աշխուշի խառն ընդ կատարելից :

Եղականապէս :

Auditurum, am, um fuisse. լսելոց լեալ գոլ :

Տոգնականապէս :

Audituros, as, a fuisse. լսելոցք լեալ գոլ :

Audiendi, լսելոյ : audiendo, լսելով : audiendum . 'ե լսել

Դերբայք :

Auditum, առ 'ե լսել : auditu . առ 'ե լսել :

Ըսողունելութի ներկայ և անկատար :

Audiens . լսող :

Ապագանի :

Auditurus, a, um : լսելոց :

Տաղաքս չորրորդի լծորդութե Բայեց կրաւքականաց
արոց անընդուն եղերի 'ե Iri : ճորդոս Audiri . ց' լսի :

Լուսնամայկանի եղանակի Ժամանակ ներկայ,
և եղական :

Audior, լսեմ : audiris, լսես : auditur . լսի :

Տողնականապէս :

Audimur, լսեմք : audimini . լսեք : audiuntur . լսեն :

Եղս և անկատար և եղական :

Audiebar, լսեէի : audiebaris, լսեէիր : audiebatur . լսեւր :

Տողնականապէս :

Audiebamur, լսեէաք : audiebamini, լսեէէք : audieban-
tur . լսեէին :

Կատարեալ և եղական :

Auditus, a, um sum, կամ fui . լսեցայ :

Auditus, a, um es, կամ fuisti . լսեցար :

Auditus, a, um est, կամ fuit . լսեցաւ :

Տողնականապէս :

Auditi, a, a sumus, կամ fuimus . լսեցաք :

Auditi, a, a estis, կամ fuistis, լսեցաք :

Auditi,

Auditi, æ, a sunt, կամ fuerunt. լսեցան :

Դ-Երակարար և եղական :

Auditus, a, um eram, կամ fueram. լսեցեալ էի :

Auditus, a, um eras, կամ fueras. լսեցեալ էի :

Auditus, a, mi erat, կամ fuerat. լսեցեալ էր :

Տոգնականապէս :

Auditi, æ, a eramus, կամ fueramus. լսեցեալք էաք :

Auditi, æ, a eratis, կամ fueratis. լսեցեալք էիք :

Auditi, æ, a erant, կամ fuerant. լսեցեալք էին :

Հպատուի և եղական :

Audiar, լսեցայց : audieris, լսեցիս : audietur. լսեցի :

Տոգնականապէս :

Audiemur, լսեցուք : audiemini, լսեցիք : audientur. լսեցին :

Հրամայականի նշանակի ժամանակ ներկայ
և եղական :

Audire, կամ auditor, լսիր : audiatur. լուսիցի :

Տոգնականապէս :

Audiamur, լուսիցիմք : audiamini, կամ audiminor, լուսուրուք : audiantur. լուսիցին :

Հպատուի և եղական :

Auditor, կամ audieris, լսիմք : auditor, կամ audietur : լսեցի :

Տոգնականապէս :

Audiminor, կամ audiemini, լսիմք : audiuntor, կամ audientur. լսեցին :

Ըզնականի եղանակի ժամանակ ներկայ և անկատար ,
 եղականապէս :

Vtinam audirer, երանի թէ լսիցէի : կամ լուիցէի : audireris, լսիցեիր : audiretur, լսիցիւր : կամ լուիւր :

Տոգնականապէս :

Vtinam audiremur, երանի թէ լսիցեալք, կամ լուիցեալք : audiremini, լսիցեիք : audirentur, լսիցեին :

Էլատարեալ և եղական :

Vtinam auditus, a, um sim, կամ fuerim. երանի թէ լսեալիցեմ :

Auditus, a, um sis, կամ fueris, լսեցեալիցես :

Auditus, a, um sit, կամ fuerit, լսեցեալիցէ :

Տոգնականապէս :

Vtinam auditi, x, a sumus, կամ fuerimus. երանի թէ լսեցեալք իցեմք :

Auditi, x, a sitis, կամ fueritis, լսեցեալք իցէք :

Auditi, x, a sint, կամ fuerint, լսեցեալք իցեն :

Դերականապէս և եղական :

Vtinam auditus, a, um essem, կամ fuisset. երանի թէ լսեցեալիցէի :

Auditus, a, um esses, կամ fuissetis, լսեցեալիցէիր :

Auditus, a, um esset, կամ fuisset, լսեցեալիցէր :

Տոգնականապէս :

Vtinam auditi, x, a essemus, կամ fuissetimus, երանի թէ լսեցեալք իցեալք :

Auditi, x, a essetis, կամ fuissetis, լսեցեալք իցէիք :

Auditi, x, a essent, կամ fuisset, լսեցեալք իցէին :

առաջին և երկրորդ :

Vtinam audiar, երանի թէ լուսնիմ : audiaris, լուսնիմ : audiatur . լուսնիմ :

Տոգնականապէս :

Vtinam audiamur, երանի թէ լուսնիմք : audiamini, լուսնիմք : audiantur . լուսնիմք :

Առաջին և երկրորդ ժամանակ ներկայ
և երկրորդ :

Si audiar, եթէ լուսնիմք : audiaris, լուսնիմք : audiatur . լուսնիմք :

Տոգնականապէս :

Si audiamur, եթէ լուսնիմք : audiamini, լուսնիմք : audiantur . լուսնիմք :

Առաջին և երկրորդ :

Si audirer, եթէ լսնիմք : կամ լուսնիմք : audireris, լսնիմք : audiretur . լսնիմք, կամ լուսնիմք :

Տոգնականապէս :

Si audiremur, եթէ լսնիմք : audiremini, լսնիմք : audirentur . լսնիմք :

Առաջին և երկրորդ :

Si auditus, a, um sim, կամ fuerim . եթէ լսնեալիցեմ :

Auditus, a, um sis, կամ fueris . լսնեալիցես :

Auditus, a, um sit, կամ fuerit . լսնեալիցէ :

Տոգնականապէս :

Si auditi, æ, a simus, կամ fuerimus . եթէ լսնեալիցեմք :

Auditi, æ, a sitis, կամ fueritis . լսնեալիցէք :

Auditi, æ, a sint, կամ fuerint . լսնեալիցեն :

Առաջին և երկրորդ :

Si auditus, a, um essem, կամ fuisset . եթէ լսնեալիցեմ :

Audi-

Auditus, a, um eses, կամ fuisses. լսեցեալիցէիր :

Auditus, a, um eset, կամ fuisset. լսեցեալիցէր :

Տոգնականապէս :

Si auditi, æ, a essemus, կամ fuissemus. եթէ լսեցեալք
եցեալք :

Auditi, æ, a essetis, կամ fuissetis. լսեցեալք եցեիք :

Auditi, æ, a essent, կամ fuissent. լսեցեալք եցեին :

Աշխատնի և եղական :

Si auditus, a, um ero, կամ fuero. եթէ լսեցեալեղէց :

Auditus, a, um eris, կամ fueris. լսեցեալ եղիցես :

Auditus, a, um erit, կամ fuerit. լսեցեալ եղիցի :

Տոգնականապէս :

Si auditi, æ, a erimus, կամ fuerimus. եթէ լսեցեալք
եղիցուք :

Auditi, æ, a eritis, կամ fueritis. լսեցեալք եղիցիք :

Auditi, æ, a erint, կամ fuerint. լսեցեալք եղիցին :

Աշներեւոյթի և զանազի ժամանակներկայ,
և անկատար :

Audiri. լսիլ :

Կատարեալ և գերակատար եղականապէս :

Auditum, am, um esse, կամ fuisse. լսեցեալ գոլ :

Տոգնականապէս :

Auditus, as, a esse, կամ fuisse. լսեցեալք գոլ :

Աշխատնի և եղական :

Auditum iri, կամ audiendum, am, um esse. լսելի գոլ :

Տոգնականապէս :

Auditum iri, կամ audiendos, as, a esse. լսելիք գոլ :

Աշխատ.

աշպառանի խառն ընդ կատարելոյ և եղական :

Audiendum , am , um fuisse , լսելի լեալ գոյ :

Տոգնականապես :

Audiendos , as , a fuisse . լսելիք լեալք գոյ :

Ընդունելութի կատարեալ :

Auditus , a , um . լսեցեալ :

աշպառանի :

Audiendus , a , um . լսելի :

աշպառանի այսոցիկ չորեք լծորդութեց ներգործականաց և կրաւորականաց գիտելի է , նախ զի համայնք բայք լաթինս_կանք կանոնաւորք Թէ ներգործականք , և Թէ կրաւորականք ըստ աներևոյթից սոցին եզերեցեալք , լծորդին ըստ սոցին , իմ ներգործականքն ըստ ներգործականաց , և կրաւորականքն ըստ կրաւորականաց :

Երկրորդ գիտելի է , զի համայնք բայք չեղբականք կան_նաւորք Թէ պարզք և Թէ բաղադրեցեալք լծորդին ըստ ներգոր_ծականաց : ըստ որում և եզերին յաներևոյ Թալիւրեանց :

Երրորդ գիտելի է , զի համայնք բայք ճայնակրականք և հա_սարակք կանոնաւորք Թէ պարզք , և Թէ բաղադրեցեալք լծոր_դին ըստ կրաւորականացն :

Չորրորդ գիտելի է , զի այսոցիկ լծորդութեց սահմանա_կանի եղանակի կատարեալքն ժամանակք բաղմիցս ' ըս յեք կրորդս դէմս իւրեանց համառօտին , 'ի բաց ձգելով զվանկս_որք բաղկանան տառիւն V. Իրդոն . Amauisti . լինի : Amalli . իմ սերեցեք : Amauistis , լինի : Amastis . իմ սերեցեք : Audiui_isti . լինի : Audisti . իմ լուար : Audiuistis . լինի : Audistis . իմ լուարք , այսպէս և այլն :

Նկերորդ գիտելի է, զի ստորակցական եղանակն երբեմն
 ի կերարկանն առանց մասնկանն Si. քն եթէ, և այսմամ կոչի
 կարողական եղանակ, եբր զկարողութի կամ զիղճ անձինն չա
 նահող, որդոս Vellem mori. քն կամիցէի մեռանի: Occidif-
 sem. քն սպանեալիցէի: և այլն:

Ալեցերորդ գիտելի է, զի որդ Բայերունի զիւրս գերբայս,
 նա սլունի ևս զլնդունելութիւն ապառնի որեղբեր ՚ի Rus. և
 զնորունելութիւն կատարեալս: զժամանակս զկատարեալս և զ
 գերադատարս կրաւորականաց: զապառնիս կրաւորականս
 ստորակցականն, և զապառնիս աներևոյթին, Թէ զներգոր
 ծականն, և Թէ զկրաւորականն, որք ՚ի գերբայիցն, և ՚ի վան
 իցն, Iri. Բաղկանան, որպիսիք են այսորիկ որք հետեւին: Mi-
 co. քն ցողամ: Strido. կրճտեմ: Lugeo. սգամ: Frigeo. մրսիմ:
 Pedo. տռեմ: Sileo. լռեմ: Fulgeo. փայլեմ: Luceo. լուսա
 ւորեմ: Vrgeo. ստիպեմ: Sorbeo. կլանեմ: Turgeo. ուռեմ:
 Connuco. անտես առնեմ: Algeo. պաղիմ: Flauco. դեղնեմ:
 Timeo. երկնչեմ: Pauco. վախեմ: Ferueo. եռամ: Liueo.
 կապտիմ: Congruo. յարմարիմ: Lambo. լիզեմ: Sapio. հա
 մեղանամ: Quatio. դղրեմ: Respuo. հերքեմ: Linquo. լքեմ:
 Ingruo. վերագիմեմ: Batuo. զարկեմ: Posco. հայցեմ: Me-
 tuo. զանգիտեմ: Pluo. անձրւեմ: Dispesco. արծադարձեմ:
 Luo. կոծամ: Scando. համբառնամ: Compesco. կերակրեմ:
 կամ ուտեցուցանեմ: Fatisco. օձտիմ: Hisco. որողտամ: Sca-
 bo. բորեմ: Sugo. ծծեմ: Nolo. չկամիմ: Prodigio. վատնեմ:
 Dego. զետեղիմ: Annuo. ակնարկեմ: Vado. դնամ: Glisco.
 աճիմ: Vergo. կորանամ: Disco. ուստիմ: Tremo, սարսիմ:
 Satago. արտորամ: Ferio. պարտապիմ: Incesso. զգնամ: Re-
 fello. հերքեմ: վարկաբարաղեմ: Ambigo. երկբայիմ: երկոյա
 նամ: Sterto. խռամ: Rudo. զռամ: Psallo, սաղմոսեմ: Cerno,
 գիտեմ:

դեռեմ, Vescor : Կերակրեմ, Liquor . հալեմ, Medeor . բժշ
 քեմ, Reminiscor . վերայիշեմ, Ango . նեղեմ, Volo . կամեմ,
 Malo . մեղամեմ, Furo . սրամտեմ, Arceo . բռնեմ, Serpo . սո-
 ջամ, Iuvo . օգնեմ, Æstiuo . ամառեմ, ամառայնեմ, Ningo .
 չիւնեմ, Studeo . աքնեմ, և այլ բազումք :

Գլուխ Յոնեբորդ :

Տաղադս Ըսորդուք Բայն Նախադրականի Vti . 3^ր
 'իկերարկել, կամ վարել :

Առնմանականի եղանակի ժամանակ ներկայ,
 և եղական :

Vtor, վարեմ, vteris, վարես : vtitur . վարե :

Տոգնականապէս :

Vtimur, վարեմք, vtimini, վարեք, vtuntur . վարես,
 և շնկատար և եղական :

Vtebar, վարեէի, vtebaris, վարեէիր, vtebatur . վարեէր .

Տոգնականապէս :

Vtebamur, վարեէաք, vtebamini, վարեէիք, vtebantur .
 վարեէին .

Կատարեալ և եղական :

Vfus, a, um sum, կամ fui . վարեցայ, և այլն ,

Տոգնականապէս :

Vfi, x, a fumus, կամ fuimus . վարեցաք, և այլն :

Դերականապէս և եղական :

Vfus, a, vsum eram, կամ fueram . վարեցեալեղէ, և այլն

Տոգնականապէս :

Vfi, x, a eramus, կամ fueramus . վարեցեալեղաք, և այլն

Ապառնի և եղական:

Vtar, վարեցայ, vteris, վարեսցիս, vtetur. վարեսցի:

Տոգնականապէս:

Vtemur, վարեցուք, vtemini, վարեցեք, vtentur. վարեսցին:

Հրամայականի եղանակի ժամանակ ներկայ
և եղական:

Vtere, կամ vtitor, վարիր, vtatur. վարիցի:

Տոգնականապէս:

Vtamur, վարիցեմք, vtimini, կամ vtiminor, վարեցա-
րուք. vtantur. վարիցին:

Ապառնի և եղական:

Vtitor, կամ vteris, վարեմք, vtitor. կամ vtetur. վարեսցի:

Տոգնականապէս:

Vtiminor, կամ vtemini, վարեմք, vtuntor, կամ vtentur. վարեսցին:

Ըղձականի եղանակի ժամանակ ներկայ և անկատար
եղականապէս:

Vtinam vterer, երանի Բէ վարիցեմք, vtereris, վարե-
ցեմք, vteretur. վարիցեմք:

Տոգնականապէս:

Vtinam vteremur, երանի Բէ վարիցեմք, vteremini,
վարեցեմք, vterentur. վարիցեմք:

Կատարելու և եղական:

Vtinam vsum, a, um sim, կամ fuerim. երանի Բէ վարեցալիցեմ, և այլն:

Տոգնա-

Տոգնականապէս :

Vtinam vfi, æ, a fimus, կամ fuerimus. Երանի Թէ վարե-
ցեալք իցեմք, և այլն :

Բերականաւոր և եղական :

Vtinam vfus, a, um efsem, կամ fuiſſem. Երանի Թէ վա-
րեցեալիցէն :

Տոգնականապէս :

Vtinam vfi, æ, a fuiſſemus, կամ fuiſſemus. Երանի Թէ
վարեցեալք իցեալք :

Ապառնի և եղական :

Vtinam vtar, Երանի Թէ վարիցիմ. vtaris, վարեցիմ : vta-
tur. վարիցի :

Տոգնականապէս :

Vtinam vtamur, Երանի Թէ վարիցիմք, vtamini, վարե-
ցիք, vtantur. վարիցին :

Ատորակցականի եղանակի ժամանակ ներկայ,
և եղական :

Si vtar. Եթէ վարիցիմ :

Անկատար և եղական :

Si vterer. Եթէ վարիցեմք, և այլն :

Լրատարեալ և եղական :

Si vſus, a, um ſim, կամ fuerim. Եթէ վարեցեալիցեմ,
և այլն :

Բերականաւոր և եղական :

Si vſus, a, um eſſem, կամ fuiſſem. Եթէ վարեցեալիցէն,
և այլն :

Ապառնի և եղական :

Si vſus, a, um ero, կամ fuero. Եթէ վարեցեալ եղեց, և այլն :

Տոգնականապէս:

Si vfi, x, a erimus, կամ fuerimus, եթէ վարեցեալք եղի
ցուք:

Աշներեպի ի նշանակի ժամանակ ներկայ,
և անկատար:

Vti. վարել:

Լատարեալ և գերականապէս նշանակուպէս:

Vsum, am, um esse, կամ fuisse. վարեցեալ գոչ:

Տոգնականապէս:

Vlos, as, a esse, կամ fuisse. վարեցեալք գոչ:

Աշպատնի և նկատան:

Ներդարձապէս:

Vfurum, am, um esse, վարելոց գոչ:

Տոգնականապէս:

Vfutos, as, a esse. վարելոցք գոչ:

Աշպատնի և նկատան:

Լրատարապէս:

Vtendum, am, um esse. վարելի գոչ:

Տոգնականապէս:

Vtendos, as, a esse. վարելիք գոչ:

Բայանուանք:

Vtendi, վարելոյ: vtendo, վարելով: vtendum. ի վարել:

Դերբայք:

Vsum. ի վարել: կամ ի վարել: ի կերարկանել:

Ընդունելութի ներկայ և անկատար:

Vtens. վարող: ի կերբաղող:

Լիա:

Լրատարեալ և գերակատար :

Vfus, a, um. վարեցեալ :

աշխատանի կրաւորական :

Vtendum, am, um. վարելի :

աշխատանի ներգործական :

Vfurus, a, um. վարելոց : և այլն :

Տաղադս լծորդութե Բայեց հասարակի Dimetiri. Գ՞ չափել : և չափել :

Սահմանականի եղանակի ժամանակ ներկայ
և եղական :

Dimetior, չափեմ, և չափեմ : dimetiris, չափես, և չափես :

dimetitur. չափե, և չափե :

Տոգնականապէս :

Dimetimur, չափեմք, և չափեմք : dimetimini, չափեք, և

չափեք : dimetiuntur. չափեն, և չափեն :

աշխատար և եղական :

Dimetiebar, չափեի, և չափեի : dimetiebaris, չափեիր,

և չափեիք : dimetiebat, չափեիր, և չափեիր :

Տոգնականապէս :

Dimetiebamur, չափեաք, և չափեաք : dimetiebamini,

չափեիք, և չափեիք : dimetiebantur. չափեին, և չափեին :

Լրատարեալ և եղական :

Dimensus, a, um sum, կամ fui. չափեցի, և չափեցայ, և այլն :

Տոգնականապէս :

Dimensi, x, a sumus, կամ fuimus. չափեցաք : և այլն :

Էրեւակատար և եղական :

Dimensus, a, um eram, կամ fueram. չափեալ, և չափե-

ցեալէի :

Տոգնականապէս :

Dimensi, ք, a eramus, կամ fueramus. չափեալք, և չափեցեալք :

Էշպառնի և եղական :

Dimetiar, չափեցից, և չափեցայց: dimetieris, չափեսցես և չափեսցիս: dimetietur. չափեսցե, և չափեսցի :

Տոգնականապէս :

Dimetiemur, չափեսցուք, և չափեցուք: dimetimini, չափեսցէք, և չափեսցիք: dimetientur. չափեսցեն, և չափեսցին :

Հրամայականի եղանակի ժամանակ ներկայ, և եղական :

Dimetire, կամ dimetitor, չափեա, և չափիւ: dimetiat. չափեցե, և չափիցի :

Տոգնականապէս :

Dimetiamur, չափեսցեմք, և չափեցիմք: dimetimini, կամ dimetiminor, չափեցէք, և չափեցարուք: dimetiantur: չափեսցեն, և չափիցին :

Էշպառնի և եղական :

Dimetitor, կամ dimetieris, չափեսըն, և չափիըն: dimetitor, կամ dimetietur. չափեսցին, և չափեսցին :

Տոգնականապէս :

Dimetiminor, կամ dimetiemi, չափեսընք, և չափիընք: dimetiuntor, կամ dimetientur. չափեսցեն, և չափեսցին :

Ըղձականի եղանակի ժամանակ ներկայ և անկատար եղականապէս :

Vtinam dimetirer, Երանի Թէ չափեցեի, և չափեցեի: dimeti-

metireris, չափեցէր, և չափեցեալ : dimetiretur. չափեցէր, և չափեցեալ :

Տոգնականապէս :

Vtinam dimetiremur, երանի թէ չափեցեալ, և չափեցեալ : dimetiremini, չափեցէր, և չափեցեալ : dimetirentur. չափեցէին, և չափեցեալ :

Կատարեալ և եղական :

Vtinam dimensus, a, um sim, կամ fuerim, երանի թէ չափեալիցեմ, և չափեցեալիցեմ, և այլն :

Դերականապէս և եղական :

Vtinam dimensus, a, um essem, կամ fuisset, երանի թէ չափեալիցէի, և չափեցեալիցէի : և այլն :

Աշխարհի և եղական :

Vtinam dimetiar, երանի թէ չափեցեմ, և չափեցեմ : dimetiariis, չափեցեալ, և չափեցեալ : dimetiatur, չափեցէի, և չափեցէի :

Տոգնականապէս :

Vtinam dimetiamur, երանի թէ չափեցեմք, և չափեցեմք : dimetiamini, չափեցէիք, և չափեցէիք : dimetiantur. չափեցէինք, և չափեցէինք :

Կատարեալ և եղական :

Si dimetiar, եթէ չափեցեմ, և չափեցեմ, և այլն :

Si dimetirer, եթէ չափեցէի, և չափեցէի, և այլն :

Կատարեալ և եղական :

Si dimensus, a, um sim, կամ fuerim, եթէ չափեալիցեմ, կամ չափեցեալիցեմ, և այլն :

Դերականապէս :

Գերակատար և եղական :

Si dimensus , a , um essem , կամ fuissem . եթէ չափեալ ,
կամ չափեցեալ իցէի : և այլն :

աշխարհի և եղական :

Si dimensus , a , um ero , կամ fuero . եթէ չափեալ , կամ
չափեցեալ եղէց : և այլն :

աշխարհայԹի եղանակի ժամանակ ներկայ ,
և եղական :

Dimetiri . չափել , և չափի :

Երատարեալ և գերակատար եղականապէս :

Dimensum , am , um esse , կամ fuisse . չափեալ և չափե-
ցեալ գոյ :

Տոգնականապէս :

Dimensus , as , a esse , կամ fuisse . չափեալք , և չափե-
ցեալք գոյ :

աշխարհի և եղական ներգործակերպ :

Dimensurum , am , um esse . չափելոց գոյ :

Տոգնականապէս :

Dimensuros , as , a esse . չափելոցք գոյ :

աշխարհի և եղական կրաւորակերպ :

Dimensum iri , կամ dimetiendum , am , um esse . չափելի
գոյ :

Տոգնականապէս :

Dimensum iri , կամ dimetiendos , as , a esse . չափելիք
գոյ :

Բայանուանք :

Dimetiendi , չափելոյ : dimetiendo , չափելով : dimetien-
dum . չափել :

ԴԷՆԵ

Dimensum ; առ 'ի չափել : dimensu . առ 'ի չափել :

Ըսողունելութի ներկայ ևանկատար :

Dimetiens . չափող :

Կատարեալ և գերակատար :

Dimensus , a , um . չափեալ և չափեցեալ :

Աշխատնի ներգործակերպ :

Dimensurus , a , um . չափելոց . և այլն :

Աշխատնի կրաւորակերպ :

Dimetiendus , a , um . չափելի . և այլն :

Դ-լուս և Լուսներորդ :

Տաղադս լծորդութե բայեց ղնկանսնից :

Եւ նախ յաղադս լծորդութե բայեն չէղբականի և ան
չանսնի , Posse ; քի կարել , կամ մարել :

Լաւմանականի եղանակի ժամանակ ներկայ ;
և եղական :

Possum , կարեմ : potes , կարէս : potest . կարէ :

Տոգնականապէս :

Possumus , կարեմք : potestis , կարէք : possunt . կարէն :

Աշկատար և եղական :

Poteram , կարէի : poteras , կարէիր : poterat . կարէր :

Տոգնականապէս :

Poteramus , կարէաք : poteratis , կարէիք : poterant . կա
րէին :

Կատարեալ և եղական :

Potui , կարացի : potuisti , կարացիր : potuit . կարաց :

Տոգնականապէս :

Potuiimus, կարացաք : potuistis, կարացիք : potuerunt, կամ
potuere. կարացին :

Դերակատար և եղական :

Potueram, կարացեալէի : potueras, կարացեալէիք : po-
tuerat, կարացեալէր :

Տոգնականապէս :

Potueramus, կարացեալք էաք : potueratis, կարացեալք էիք :
potuerant, կարացեալք էին :

Աշխատանք և եղական :

Potero, կարացից : poteris, կարացես : poterit, կարացէ :

Տոգնականապէս :

Poterimus, կարացուք : poteritis, կարացէք : poterunt,
կարացեն :

Հրամայականի եղանակի ժամանակ ներկայ
և եղական :

Fac possis. կարացիր :

Ըղնականի եղանակի ժամանակ ներկայ, և անկատար
եղականապէս :

Vtinam possem, երանի թէ կարիցէի : posses, կարիցէիք :
posset, կարիցէր :

Տոգնականապէս :

Vtinam possemus, երանի թէ կարիցէաք : possetis, կարի-
ցէիք, posset, կարիցէին :

Հրատարեալ և եղական :

Vtinam potuerim, երանի թէ կարացեալիցեմ : potueris,
կարացեալիցես : potuerit, կարացեալիցէ :

Տոգ

Տոգնականապէս :

Vtinam potuerimus , երանի թէ կարացեալք իցեմք : potueritis , կարացեալք իցէք : potuerint . կարացեալք իցեն :

Դ-երակատար և եղական :

Vtinam potuisssem , երանի թէ կարացեալիցէի : potuisses , կարացեալիցէիր : potuisset . կարացեալիցէր :

Տոգնականապէս :

Vtinam potuisssemus . երանի թէ կարացեալք իցեաք : potuissetis , կարացեալք իցէիք : potuissent . կարացեալք իցէին :

Էշպառնի և եղական :

Vtinam possim , երանի թէ կարիցեմ : possis , կարիցես : possit . կարիցէ :

Տոգնականապէս :

Vtinam possimus , երանի թէ կարիցեմք : possitis , կարիցեք : possint . կարիցեն :

Աստորակցականի և զանակի Ժամանակ ներկայ և եղական :

Si possim , եթէ կարիցեմ : possis . կարիցես : և այլն :

Էշնկատար և եղական :

Si possem , եթէ կարիցէի : posses . կարիցէիր : և այլն :

Կատարեալ և եղական :

Si potuerim . եթէ կարացեալիցեմ . և այլն :

Դ-երակատար և եղական :

Si potuisssem , եթէ կարացեալիցէի . և այլն :

Էշպառնի և եղական :

Si potuero , եթէ կարացեալիդէ : potueris , կարացեալ իջիցես : potuerit . կարացեալ իջիցի :

Տողնականապէս :

Si potuerimus, եթէ կարացեալք եղեցուք: potueritis, Կ
րացեալք եղեցեք: potuerint. կարացեալք եղեցին :

ԱշներևոյԹի եղանակի ժամանակ ներկայ,
և անկատար :

Posse. կարել :

Կատարեալ և գերակատար :

Potuisse. կարացեալ գոլ :

Աստ այսմ լծորդին ևս, համայնք բարդութիւն սորին, որ
պիտիք են. Absum. ցմ զանւեմ: Profum. ցմ օգուտւեմ: Ad-
sum. ցմ մերձւեմ: Desum. ցմ պակասւեմ: Præsum. ցմ իճըւեմ:
Obsum ցմ ընդէմ: Subsum. ցմ ենեմ: Insom. ցմ ներ
եմ: Interfum. ցմ իմեջւեմ: Superfum. իճերւեմ: և այլք
ոմանք :

Լծորդութի բային ներդործականի, և անկանոնի Ferre.
ցմ բերել :

Առհմանականի եղանակի ժամանակ ներկայ
և եղական :

Fero, բերեմ: fers, բերես: fert. բերէ :

Տողնականապէս :

Ferimus, բերեմք: fertis, բերեք: ferunt. բերեն :

Աշկատար և եղական :

Ferebam. բերէի: և այլն ունի Legebam :

Կատարեալ և եղական :

Tuli, բերի: tulisti, բերի: և այլն ունի Legi :

Դերա

Դերակառնը և եղական :

Tuleram . բերեալէի : և այլն ունի Legeram .

և պառնի և եղական :

Feram . բերից : և այլն ունի Legam .

Հրամայականի եղանակի ժամանակ ներկայ
և եղական :

Fer , կամ ferto , բեր : ferat , բերեցէ :

Տոգնականապէս :

Feramüs , բերեցեմք : ferte , կամ fertote , բերէք : ferant .
բերեցեն :

և պառնի և եղական .

ferto , կամ feres , բերջիք : ferto , կամ feret , բերցէ :

Տոգնականապէս :

Fertote , կամ feretis , բերջիք : ferunto , կամ ferent . բեր
ցեն :

Ըղծականի եղանակի ժամանակ ներկայ և անկառնոր ,
եղականապէս :

Vtinam ferrem , երանի Թէ բերեցէի : ferres , բերեցէիք :
ferret . բերեցէր :

Տոգնականապէս :

Vtinam ferremus , երանի Թէ բերեցեաք : ferretis , բերե
ցէիք : ferrent . բերեցէին :

Կատարեալ և եղական :

Vtinam tulerim . երանի Թէ բերեալիցեմ : և այլն ունի Le-
gerim .

Դերակառնոր և եղական :

Vtinam tulissem . երանի Թէ բերեալիցէի : և այլն ունի Le-
gissem .

և պառն

127 Կառնի և եղական :

Vtinam feram . երանի Թէ Բերեցեմ : և այլն ունի Legam .

Լսողականի եղանակի ժամանակ ներկայ ,
և եղական :

Si feram . եթէ Բերեցեմ . և այլն , ունի Legam .

128 Կառնի և եղական :

Si tulero , եթէ Բերեալեղէց : tuleris , Բերեալ եղիցիս : tu-
lerit . Բերեալ եղիցի . և այլն :

129 Երևույթի եղանակի ժամանակ ներկայ ,
և անկատար :

Ferre . Բերել :

Կատարեալ և գերակատար :

Tulisse . Բերեալ գոլ :

130 Կառնի և եղական :

Laturum , am , um esse . Բերելոց գոլ : և այլն :

Բայանուանք :

Ferendi , Բերելոյ : ferendo , Բերելով : ferendum . 'ի Բերել :

Դերբայք :

Latum , առ 'ի Բերել : latu . առ 'ի Բերել :

Ընդունելութի ներկայ և անկատար :

Ferens , tis . Բերող :

131 Կառնի :

Laturus , a , um . Բերելոց : և այլն :

Կրաւորականապէս :

Առանձնականի եղանակի ժամանակ ներկայ

և եղական :

Feror , Բերիմ : ferris , Բերիս : fertur . Բերի :

Տոգնականապէս :

Ferimur , Բերիմք : ferimini , Բերիք : feruntur . Բերին :

Աշխատար և եղական :

Ferebar . Բերեալք : և այլն :

Կատարեալ և եղական :

Latus , a , um sum , Կամ fui , Բերայ : և այլն :

Դերականապէս և եղական :

Latus , a , um eram , Կամ fueram . Բերեցեալէի : և այլն :

Աշխատնի և եղական :

Ferar . Բերայց . և այլն :

Հրոմայականի եղանակի ժամանակ ներկայ ,

և եղական :

Ferre , Կամ fertor , Բերիր : feratur . Բերիցի :

Տոգնականապէս :

Feramur , Բերիցիմք : ferimini , Կամ feriminor , Բերաբուք :
ferantur . Բերիցին :

Աշխատնի , և եղական :

Fertor , Կամ fereris , Բերեմիր : fertor , Կամ feretur . Բերցի :

Տոգնականապէս .

Feriminor , Կամ ferimini , Բերեմք : feruntor , Կամ feren-
tur . Բերցին :

Ըղձականի եղանակի ժամանակ ներկայ և անկատար
 լինելու և եղանակաւոր :

Vtinam ferret . երանի Թէ բերեցե՛ն : և այլն :

Կատարեալ և եղական :

Vtinam latus , a , um sim , կամ fuerim , երանի Թէ բերե-
 ջեալ իցեմ : և այլն :

Էրեւակատար և եղական :

Vtinam latus , a , um essem , կամ fuissim . երանի Թէ բե-
 րեցեալ իցեի :

Ապառնի և եղական :

Vtinam ferar . երանի Թէ բերեցեմ :

Լատարականի եղանակի ժամանակ ներկայ ,
 և եղական :

Si ferar . եթէ բերեցեմ : և այլն :

Ապառնի և եղական :

Si latus , a , um ero , կամ fuero . եթէ բերեցեալ լեղջու . այլն :

Աներևոյթի ներկայ և անկատար :

Ferri . բերի :

Ապառնի և եղական :

Latum iri . կամ Ferendum , am , um esse . բերելի գոյ :

Ընդունելութի կատարեալ և գերակատար :

Latus , a , um . բերեցեալ :

Ապառնի :

Ferendus , a , um . բերելի , և այլն ունի Legor .

Լծնդուծի բային անկանոնի Velle. ք կամի:

Լաճմանականի եղանակի ժամանակ ներկայ,
և եղական:

Volò, կամիմ: vis, կամիս: vult. կամի:

Տոգնականապէս:

Volumus, կամիմք: vultis, կամիք: volunt. կամին:

և շնկատար և եղական:

Volebam, կամէի: և այլն. ուն Docebam.

Կատարեալ և եղական:

Volui, կամեցայ, և այլն. ուն Docui.

Դերականապէս և եղական:

Volueram, կամեցեալէի: և այլն. ուն Docueram.

և շնկատար և եղական:

Volam, կամեցայց: voles. կամեցիս: և այլն. ուն Legam.

Հրամայականի ներկայ:

Fac velis. կամեսց: և այլն:

Ըղճականի եղանակի ժամանակ ներկայ և անկատար
եղականապէս:

Vtinam vellem, երանի թէ կամիցէի: velles, կամիցէիր:
veller. կամիցէր:

Տոգնականապէս:

Vtinam vellemus, երանի թէ կամիցեաք: vellētis, կամի
ցէիք: vellēt. կամիցէին:

Կատարեալ և դերականապէս:

Vtinam voluerim, երանի թէ կամեցեալեցիմ: և այլն. ուն
Docuerim.

R

Դերա

Դերականոր և եղական :

Vtinam voluisssem . երանի Թէ կամեցեալիցէի : և այլն ուն
Docuisssem .

և շարունի և եղական :

Vtinam velim . երանի Թէ կամիցիմ : velis , կամիցես : ve-
lit . կամիցի :

Տողականապէս :

Vtinam velimus , երանի Թէ կամիցիմք : velitis , կամիցիք :
velint . կամիցին :

Ասորակցականի եղանակի ժամանակ ներկայ
և եղական :

Si velim . Եթէ կամիցիմ : և այլն :

և շարունոր և եղական :

Si vellem . Եթէ կամիցէի : և այլն :

Երանորեալ և եղական :

Si voluerim . Եթէ կամեցեալիցիմ : և այլն :

Դերականոր և եղական :

Si voluisssem . Եթէ կամեցեալիցէի : և այլն :

և շարունի և եղական :

Si voluero . Եթէ կամեցեալեղէց : և այլն . ուն Docuero .

և շարունի եղանակի ժամանակ ներկայ :

և եղական :

Velle . կամիլ :

Երանորեալ և եղական :

Voluisse . կամեցեալ գորի :

Երանորեալ և եղական :

Volens , tis . կամեցող :

Իծարդութի Բային անկանոնի և բացասականի Nolle . 3^ր
 Հկամիլ :

Առհմասականի և զոմսակի Ժամանակ ներկայ

և եղական :

Nolo , Հկամիմ : non vis , Հկամիս : non vult . Հկամի :

Տոգնականապէս :

Nolumus , Հկամիմք : non vultis , Հկամիք : nolunt . Հկամին :

և շնկատար :

Nolebam . Հկամիի : եայլն ուն Docebam .

Լրատարեալ :

Nolui . Հկամեցայ : եայլն :

Էրերականապէս :

Nolueram . Հկամեցեալէի : եայլն :

և շպառնի :

Nolam . Հկամեցայց : եայլն ուն Legam .

Հրամայականի ներկայ :

Noli , կամ nolito , մի՛ կամիր : nolic , մի՛ կամիրցի :

Տոգնականապէս :

Nolimus , մի՛ կամիրցեմք : nolite , մի՛ կամիրցեք : nolint . մի՛

կամիրցին :

և շպառնի :

Nolito , մի՛ կամիրջեր : nolito ille . մի՛ կամիրցի :

Տոգնականապէս :

Nolitote , մի՛ կամիրջեք : nolunto . մի՛ կամիրցին :

Ըղչականի ներկայ և անկատար :

Vrinam nollem , Էրանի Թէ Հկամիրցէի : nolles , Հկամի-

ցէիք : nollet . Հկամիրցեր :

Տոգնականապէս :

Vtinam nollemus , երանի թէ չկամեցէաք : nolletis , չէ-
մեցէիք : nollent . չկամեցէին :

Լիառարեալ և եղական :

Vtinam noluerim . երանի թէ չկամեցեալիցեմ : և այլն . ունի
Docuerim .

Գործակատար և եղական :

Vtinam noluissem , երանի թէ չկամեցեալիցէի : և այլն :
աշտառնի և եղական :

Vtinam nolim , երանի թէ չկամիցիմ : nolis , չկամիցիս :
nolit . չկամիցի :

Տոգնականապէս :

Vtinam nolimus . երանի թէ չկամիցիմք : և այլն :

Լիառարեղականի եղանակի ներկայ և եղական :

Si nolim , եթէ չկամիցիմ : և այլն :

աշտառնի և եղական :

Si noliero . եթէ չկամեցեալիցէց . և այլն , ունի Docuero .

աշտառնի եղանակի ներկայ և անկատար :

Nolle . չկամիլ :

Լիառարեալ և գործակատար :

Noluisse . չկամեցեալ գործ :

Ընդունելութի ներկայ , և անկատար :

Nolens . չկամեցող :

Լծորդութի Բայն անկանոնի Malle . քմ մակամիլ : որք
մանաւանդ կամիլ :

Լահմանականի ներկայ ևեղական :

Malo , մակամիմ : mauis , մակամիս : mauult . մակամի :

Տոգնականապէս :

Malumus , մակամիմք : mauultis , մակամիք : malunt . մա
կամին :

Աշխատար ևեղական :

Malebam , մակամիք : ևայլն . ում Docebam .

Լրատարեալ ևեղական :

Malui . մակամեցայ . ևայլն . ում Docui .

Դերակատար ևեղական :

Malueram . մակամեցեալէի : ևայլն . ում Docueram .

Հրամայականի ներկայ :

Fac malis . մակամեցիր :

Ըղձականի ներկայ ևանկատար եղականապէս :

Vtinam malleam , երանի թէ մակամիցէի : mallet , մակա
միցէիր : mallet . մակամիցէր :

Տոգնականապէս :

Vtinam malleamus . երանի թէ մակամիցէաք . ևայլն :

Լրատարեալ ևեղական :

Vtinam maluerim . երանի թէ մակամեցեալիցէի : ում Do
cuerim .

Դերակատար ևեղական :

Vtinam maluisssem . երանի թէ մակամեցեալիցէի : ում Do
cuisssem ,

աշխատ.

աշխատանքի և եղական :

Vtinam malim, երանի թէ մականիցիմ : malis, մականիցիս : malit. մականիցի :

Տոգնականապէս :

Vtinam malimus, երանի թէ մականիցիմք : malitis, մականիցիք : malint. մականիցին :

Աստղանկացականի ներկայ :

Si malim. եթէ մականիցիմ : և այլն ոչ ի վերայ :

աշխատանքի և եղական :

Si maluero. եթէ մականիցեալ եղէց : և այլն :

աշխատանքի և եղական :

Malle. մականիլ :

Լիստառեալ և գերականապէս :

Maluisse. մականիցեալ գոյ :

Ընդդռնութի բային անկանոնի Fio. ցնւեղանիմ :

Աստղանկացականի ներկայ և եղական :

Fio, եղանիմ : fis, եղանիս : fit. եղանի : colligam, ցնւեղանիմք :

Տոգնականապէս :

Fimus, եղանիմք : fitis, եղանիք : fiunt. եղանին :

աշխատանքի և եղական :

Fiebam. եղանէի : և այլն ոչ Audiebam.

Լիստառեալ և եղական :

Factus, a, um sum, կամ fui. եղէ : և այլն ոչ Lectus, a, um sum, կամ fui.

Գերականապէս և եղական :

Factus, a, um eram, կամ fueram. եղեալէի : և այլն :

աշխատանքի

Ապառնի և եղական :

Fiam . եղեց : և այլն ուն Audiam .

Հրամայականի ներկայ .

Fias , լեր : fiat . եղանեցի :

Յոգնականապես :

Fiamus , եղանեցիմք : fiatis , եղիղիք : fiant . եղանեցին :

Ըղհականի ներկայ , և անկատար եղականապես :

Vtinam fierem . Երանի թէ եղանեցեի : և այլն ուն Legerem .

Լրատարեալ և եղական :

Vtinam factus , a , um sim , կամ fuerim . Երանի թէ եղ
եալիցեմ : և այլն : ուն Lectus , a , um sim , կամ fuerim .

Հրամայականի և եղականի : ըղհական , ուն

Vtinam factus , a , um essem , կամ fuisset . եղեալիցեի :

և այլն : ուն : ըղհական , ըղհական , ըղհական , ուն

Աղապատի , և եղական :

Vtinam fiam . Երանի թէ եղանեցիմ : և այլն ուն Audiam .

Ատորակցականի ներկայ , և եղական :

Si fiam . Եթէ եղանեցիմ : և այլն :

Յոգնականի և եղականի : ըղհական , ուն

Si factus , a , um ero , կամ fuerō . Երանի թէ եղեալ կամ
լեալ եղեց : և այլն ուն Lectus , a , um ero , կամ fuerō .

Աղապատի , և եղական :

Fieri . եղանի :

ըղհական , ըղհական , ըղհական , ուն

Լրատարեալ եղականապես :

Factum , am , um esse , կամ fuisse . Եղեալ լինի :

և այլն : Աղապատի , և եղական :

Factum iri , կամ faciendum , am , um esse . Եղանելի լինի :

Ըղհական

Ընդունելութի կատարեալ և գերակատար:

Factus, a, um. Եղեալ:

Աշխատանի:

Faciendus, a, um. Եղանելի:

Ընդդռնութի Բային անկանոնի. Ite. Ծմ գնալ:

Լիա՛նմանականի ներկայ:

Eo, գնամ: is, գնա՛: it. գնայ:

Տոգնականապէս:

Imus, գնամք: itis, գնայք: eunt. գնան:

Աշնկատար և եղական:

Ibam, գնայի: ibas, գնայիր: ibat. գնայր:

Տոգնականապէս:

Ibamus, գնայաք: ibatis, գնայիք: ibant. գնային:

Կատարեալ և եղական:

Iui, գնացի: iuisti. գնացիր: և այլն ունի Audiui.

Գերակատար և եղական:

Iueram. գնացեալէի: և այլն ունի Audiueram.

Աշխատանի և եղական:

Ibo, գնացից: ibis, գնացցես: ibit. գնասցէ:

Տոգնականապէս:

Ibimus, գնացուք: ibitis, գնացցեք: ibunt. գնացցեն:

Հրամայականի ներկայ, և եղական:

I, կամ ito, գնա՛: eat. գնայցէ:

Տոգնականապէս:

Eamus, գնայցեմք: ite, կամ itote, գնայցեք: cant. գնայցին:

Աշխատանի և եղական:

Ito, կամ ibis, գնասցիք: ito, կամ ibit. գնասցէ:

Տոգ

Տողնականապէս .

Irote ; կամ ibitis , գնասցիք : eunto , կամ ibunt . գնացեն :

Ըղչականի ներկայ , և անկատար եղականապէս :

Vtinam irem . երանի թէ գնայցէի : և այլն ուր Audirem .

Լատարեալ և եղական :

Vtinam iuerim . երանի թէ գնացեալիցեմ : և այլն ուր Audiuerim .

Էրեականապէս և եղական :

Vtinam iuisssem . երանի թէ գնացեալիցէի : և այլն :

Ապառնի և եղական :

Vtinam eam , երանի թէ գնայցեմ : eas , գնացեն : eam .
գնայցէ :

Տողնականապէս :

Vtinam eamus , գնայցեմք : eatis , գնայցէք : eant . գնայցեն :

Ատորականի ներկայ , և եղական :

Si eam . եթէ գնայցեմ : և այլն ուր իմերոյ :

Ապառնի և եղական :

Si iuero . եթէ գնացեալիցէ : և այլն ուր Audiuero ,

Աներեւոյթի ներկայ , և անկատար :

Ire : գնալ :

Լատարեալ և գերականապէս :

Iuisse . գնացեալ գոլ : և այլն :

Ապառնի և եղական :

Iturum , am , um esse . գնալոց գոլ :

Բայանուանք :

Eundi , գնալոյ : eundo , գնալով : eundum . իրեալ :

Itum. առ'ի Դնալ :

Ընդունելութի ներկայ :

Iens. Դնացող :

աշպատնի :

Iurus, a, um. Դնալոց :

Ընդունութի Բայեն անկանոնի. Queo. Ծմ մարմին :

Սահմանականի ներկայ, և եղական :

Queo, մարմին : quis, մարմին : quit, մարմին :

Յոգնականապէս :

Quimus, մարմինք : quitis, մարմինք : queunt. մարմին :

աշնկատար և եղական :

Quibam. մարմէի : և այլն ունի lbam.

Լրատարեալ և եղական :

Quiui, մարմեցայ. և այլն ունի Iui.

Դերականապէս և եղական :

Quiueram. մարմեցեալէի : և այլն ունի Iueram.

աշպատնի և եղական :

Quibo. մարմեցայց : և այլն ունի Ibo.

Ըշնականի ներկայ, և անկատար :

Vtinam quirem, երանի թէ մարմինցէի : և այլն ունի Irem.

Լրատարեալ և եղական :

Vtinam quiuerim, երանի թէ մարմեցեալցեմ : և այլն :

Դերականապէս և եղական :

Vtinam quiuisssem, երանի թէ մարմեցեալցեմ : և այլն :

աշպատն

Ապառնի և եղական :

Vtinam queam, Երանի Թէ մարԹիցիմ : queas. մարԹիցիս : և այլն օպ Eam .

Ատորակցականի ներկայ :

Si queam . եթէ մարԹիցիմ : և այլն օպ 'ի զերոյ :

Ապառնի և եղական :

Si quiuero . եթէ մարԹեցեալեղէց : և այլն :

ԱնհրեւոյԹի ներկայ և անկատար օչ գոյ :

Կատարեալ և գերակատար :

Quiuisse . մարԹեցեալ գոյ : և այլն :

Ըստ այսմ լծորդին ևս , Nequeo . քի ոչ մարԹիմ , կամ չմարԹիմ : որոյ անհրեւոյԹի ներկայս լինի . Nequire . քի չմարԹիլ :

Լծորդութի Բային անկոհանի Edo . քի ուտեմ :

Աահմանականի ներկայ , և եղական :

Edo , ուտեմ : edis , կամ es , ուտես : edit , կամ est . սւտէ :

Հրամայականի ներկայ :

Ede . կեր :

Ապառնի և եղական :

Edito , կամ esto . կերիջիր :

Ըղչականի ներկայ , և անկատար

Vtinam ederem . երանի Թէ ուտեցէի :

ԱնհրեւոյԹի ներկայ :

Edere . ուտիլ : և այլն :

Ըստ այսմ լծորդին ևս Համայնք Բարդութից սորին . որ պիտիք Լն . Comedo . քի կերակրիմ : Exedo . քի սպառեմ : և այլք ղմանք :

Գլուխ Լեռնաստաներորդ.

Տաղադս լծորդութեց Բայից ոմանք պակասաւորաց :

Ահմանականի ներկայ և կատարեալ :

Memini , յիշեմ , և յիշեցի : meministi . յիշես , և յիշեցես :
և այլն ունի Legi .

Աշխատար և գերակատար :

Memineram , յիշէի , և յիշեալէի : memineras . յիշէիր ,
և յիշեալէի : և այլն ունի Legeram .

Հրամայականի ներկայ և ապառնի :

Memento , կամ meminereis , յիշեա , կամ յիշեսցիր : me-
minerit . յիշիցէ , և յիշեսցէ :

Տողնականապէս :

Meminerimus , յիշիցեմք : mementote , յիշեցէք : կամ յի-
շեսցէք : minerint . յիշիցեն , կամ յիշեսցեն :

Ըղճականի ներկայ և կատարեալ :

Vtinam meminereim , երանի թէ յիշիցեմ : և յիշեալիցեմ :
memineris . յիշիցես , և յիշեալիցես : և այլն ունի Legerim .

Աշխատար և գերակատար :

Vtinam meminisset , երանի թէ յիշիցէի , և յիշեալիցէի :
meminisset . յիշիցէիր , և յիշեալիցէիր : և այլն ունի Legisset .

Ատորակցականի ներկայ և կատարեալ :

Si meminereim . եթէ յիշիցեմ , և յիշեալիցեմ , և այլն ունի
վերոյ :

Աշխատնի .

Si meminero . եթէ յիշեալ եղէց : և այլն ունի Legero .

Աշխարհ

Մենք եղբայրներ կառարեալ:
Meminisse. յեղեւ, և յեղեալ գող:

Ընդդէմ թիւ բային պակասաւորի. Noui. ցի՛ ծանեայ:

Մահմանականի ներկայ և կատարեալ:

Noui, ծանեմ, և ծանեայ: nouisti. ծանեմ, և ծանեար:
և այլն ունի Legit.

Մեկատար և գերակատար:

Noueram, ծանեի, և ծանեալէի: noueras. ծանեիր, և
ծանեալէիր: և այլն ունի Legeram.

Հրամայականի ներկայ և ապառնի:

Noueris, ծանիր: և ծանեալիր: nouerit. ծանիցէ, և ծանեալիցէ:

Յոդականապէս:

Nouerimus, ծանիցենք: noueritis, ծանիրք, և ծանեալիրք
nouerint. ծանիցեն: և այլն:

Ըղձականի ներկայ և կատարեալ:

Vtinam nouerim, երանի թէ ծանիցեմ, և ծանեալիցեմ:
noueris. ծանիցես, և ծանեալիցես: և այլն ունի Legerim.

Մեկատար և գերակատար:

Vtinam nouissem, երանի թէ ծանիցէի, և ծանեալիցէի:
nouissem. ծանիցէիր, և ծանեալիցէիր: և այլն ունի Legissem.

Մտորակցականի ներկայ և կատարեալ:

Si nouerim, եթէ ծանիցեմ, և ծանեալիցեմ: և այլն ունի
եղբորդ:

Մեկառնի:

Si nouero. եթէ ծանեալ եղէց: և այլն ունի Legero.

Մենք

Ամերկայի ներկայ և հատարեալ:

Nouisse. ծանել, և ծանելալ գող:

Լծորդաժի բային պակասաւորի Odi. յմ ատեցի:

Լիտանահանի ներկայ և հատարեալ:

Odi, ատեմ, և ատեցի: odisti, ատեն, և ատեցեր: odit,
ատե, և ատեալ:

Տոգսականապէս:

Odimus, ատեմք, և ատեցաք: odistis, ատեք, և ատեցեր:
oderunt, ատեն, և ատեցին:

Ամերկայ և գերակատար:

Oderam, ատեի, և ատեալէի: oderas, ատեիք, և ատեալ
լէիք: և այլն ունի Legeram.

Հրամայականի ներկայ և ապառնի:

Oderis, ատեմ, և ատեսցիք: oderit, ատեցե, և ատեսցե:

Տոգսականապէս:

Oderimus, ատեցեմք: oderitis, ատեցեք, և ատեսցիք:
oderint, ատեցեն, և ատեսցեն:

Ըղչականի ներկայ և հատարեալ:

Vtinam oderim, երանի թէ ատեցեմ, և ատեալիցեմ:
oderis, ատեցես, և ատեալիցես, և այլն ունի Legerim.

Ամերկայ և գերակատար:

Vtinam odissem, երանի թէ ատեցէի, և ատեալիցէի:
odisses, ատեցէիր, և ատեալիցէիր: և այլն ունի Legissem.

Լիտորականի ներկայ և հատարեալ:

Si oderim, եթէ ատեցեմ, և ատեալիցեմ, և այլն ունի ի
զերոյ:

Si odero . եթէ ատենալեղէց : և այլն . ունի Legero .

Անհրեւոյթի ներկայ և կատարեալ :

Odisse . ատենալ և ատենալ գոյ :

Լծորդութի Բային պակասաւորի Cæpi . Եւսկայ :

Առհմանականի ժամանակ կատարեալ :

Cæpi , սկսեցի : cæpis , սկսեցեր : cæpic . սկսեաց :

Տոգնականապէս :

Cæpimus , սկսեցաք : cæpistis , սկսեցիք : cæperunt , կամ
cæpere , սկսեցին :

Դերականապէս :

Cæperam , սկսեալէի : cæperas . սկսեալէիր : և այլն ունի
Legeram .

Հրամայականի ներկայ և ապառնի .

Cæperis , սկսեա , և սկսեալիք : cæperit , սկսանիցէ , և սկսեցէ :

Տոգնականապէս :

Cæperimus , սկսեցեմք : cæperitis , սկսեալիք , և սկսեցէք :
cæperint . սկսեցեն , և սկսեցեն :

Ըղչականի կատարեալ :

Vtinam cæperim . երանի թէ սկսեալիցէմ : և այլն ունի Le-
gerim .

Դերականապէս :

Vtinam cæpisssem . երանի թէ սկսեալիցէի : և այլն , ունի
Legisssem .

Առորականականի ապառնի :

Si cæpero , եթէ սկսեալեղէց : cæperis , սկսեալեղիցին :
և այլն ունի Legero .

աշներե ոյթ ի ներկայ, և կատարեալ:

Cœpisse, սկսածել, սկսել, կամ անկախել: Գործ: Երեւոյն:

աշպառանի:

Cœpturum; am, um esse, սկսանելոց գործ: Երեւոյն:

Դերբայք:

Cœptum, առ ի սկսել: Երեւոյն:

Իսկ կրաւորականքս այսորիկ բայի հետեւին շաւղի այլոցն,
և անկերպին ի յընդունելութեց կատարելոց, որոցն Cœ-
ptus, cœpta, cœptum sum, կամ fui, քի սկսեցեալ եղէ: և այլն:

Եւ որդուծի բային պակասաւորի Inquam. քի արեմ:

Եւ համանականի ներկայ և եղական:

Inquam, ասեմ: inquis, ասես: inquit, արե:

Տողնականապէս:

Inquimus, ասեմք: inquiunt, ասեն:

աշկատար:

Inquiebat, կամ inquibat, ասէր:

Կատարեալ:

Inquisti, ասացեր: inquit, ասաց:

աշպառանի:

Inquies, ասացես: inquiet, ասացէ:

Հրամայականի ներկայ:

Inque, կամ inquito, ասա:

Ընդունելութի ներկայ:

Inquiens, ասող:

Լծարդու՞ն բային պակասաւորք Aio . քոդեմ :

Ասանականի ներկայ և եղական :

Aio , ոդեմ : ais , ոդես : ait : ոդէ :

Տոգնականապէս :

Aiunt , ասեն : կամ ոդեն :

Աշնիաապ :

Aiebam , ոդէի : aiebas , ոդէիք : aiebat , ոդէր :

Տոգնականապէս :

Aiebamus , ոդէաք : aiebatis , ոդէիք : aiebant . ոդենն :

Համայականի ներկայ :

Ai . ոդէ , ասա : կամ ոդեն :

Ըղականի ապականի , և ստորակցականի ներկայ :

Aias , ոդիցեն : aiat , ոդիցէ :

Ընդունելու՞ն ներկայ :

Aiens . ոդու :

Դոն և ուայլ ոմանք բայք պակասաւորք որպէսիք են :

Forem . քոդիցէի : fores , իցէիք : foret , քոդիցէր : forent , քո

իցէեն : fore . քո՛ ելոյ դու :

Faxo , արարից : faxis , արարցեն : faxit , արարցէ :

Quæso , աղաչեմ : quæsumus . աղաչեմք :

Aue , կամ aueto , ողջեր : auete , սղջերուք : auere . ողջեր :

Salue , իեցենա : saluete . իեցիք : ևայլն :

Faxim . քո արարցեն : կամ արարեալիցեն :

Aufim . քո համարչակիցիմ : aufis . համարչակիցիք :

Auxim , քո աճիցիմ : auxis . աճիցիք :

Duim , քո առցիմ : duis , առցեն : duit . առցէ :

Perduim, քի կորուսանցեմ : perduis, կորուսանցես :
perduit. կորուսանցէ :

Creduim, հաւատացեալիցեմ : creduis. հաւատացեալի-
ցես : creduam. հաւատացեմ :

Բայց զայսոսիկ կարե ոք դէրաւ ուստի ի բառից դրոյ
լաթնականաց : ուր կ. զայլս մնացեալս :

Գլուխ Երկուստասներորդ :

Տաղադս լծորդութեց բայից ոմանց դեմազրկից :

Լծորդութի բային դեմազրկի եւներդործակերպի Pœnitet.
քի զիղջէ ինչ. բեզ. նմա :

աշկատար :

Pœnitebat. քի զիղջէր ինչ. բեզ. նմա :

Լրատարեալ :

Pœnituit. քի զիղջէղէ ինչ. բեզ. նմա :

Գերակատար :

Pœnituerat. քի զիղջլեալէր ինչ. բեզ. նմա :

աշկատնի :

Pœnitebit. զիղջեղիցի ինչ. բեզ. նմա :

Հրամայականի :

Pœniteat. զիղջլիցի. բեզ. ինչ. նմա :

Ըղձականի ներկայ Էանկատար :

Vtinam pœniteret. Երանի Թէ զիղջիցէր, ինչ. բեզ. նմա :

Լրատարեալ :

Vtinam pœnituerit. Երանի Թէ զիղջլեալիցէ, ինչ. բեզ. նմա :

Գերակատար :

Vtinam pœnituiſſet. Երանի Թէ զիղջլեալիցէր ինչ. բեզ. նմա :

աշկատ

Առաջադրել :

Vtinam pœniteat . երանի թէ զիշխեցե , ինչ , բեզ , նմա :

Ասորակցականի ներկայ :

Si pœniteat . եթէ զիշխեցե , ինչ , բեզ , նմա : Ապա ուրիշ յըշխականում :

Առաջադրել :

Si pœnituerit . եթէ զիշխ լեալ եղիցի , ինչ , բեզ , նմա :

Անհրաժեշտի ներկայ և անհատար :

Pœnitere . զիշխ քո , կամ զիշխ լինել :

Էրաւարեալ և գերակատար :

Pœnituisse . զիշխ լեալ քո :

Բայանուանք :

Pœnitendi , զիշխ լինելոյ : pœnitendo , զիշխ լինելով : pœnitendum . 'ե զիշխ լինել : 'ե զիշխ քո :

Ընդունելութի ներկայ , և կատարեալ :

Pœnitens . զիշխ լինող : զիշխ եղող :

Ըստ այսմ ուրեմն ընդդէմ զբնական բայս դիմադրելիս , և ներդրածակերպոյս , պահելով սակայն միշտ զոմս չորեք ընդդէմ դուրեմն : զայսցանե բայից խոսնոցուք 'ի հոլովառութիս 'սոցնա յաճախապէս :

Ընդդէմութի բային դիմադրելի և կրաւորակերպի . Pugnat . զիշխի և մարտաւարանի ընդդէմադրի : կամ մարտի :

Առհմանականի ներկայ ժամանակ :

Pugnatur . զիշխ :

Անհատար :

Pugnabatur . զիշխ :

ՀԱ Բայեց :

Կատարեալ :

Pugnatum est, կամ fuit. զինեցեալ եղև :

Դերակատար :

Pugnatum erat, կամ fuerat. զինեցեալ էր :

աշտառնի :

Pugnabitur. զինեցի :

Հրամայական :

Pugnetur, զինեցի :

Ըղնականի ներկայ և անկատար ժամանակ :

Vtinam pugnaretur. Երանի Թէ զինեցիւր :

Կատարեալ :

Vtinam pugnatum sit, կամ fuerit. Երանի Թէ զինեցեալիցէ :

Դերակատար :

Vtinam pugnatum esset, կամ fuisset. Երանի Թէ զինեցեալիցէր :

աշտառնի :

Vtinam pugnetur. Երանի Թէ զինեցի :

Լատորակցականի ներկայ :

Si pugnetur. Եթէ զինեցի : և այլն ուրիշ զերոյ :

աշտառնի :

Si pugnatum erit, կամ fuerit. Եթէ զինեցեալ եղիցի :

աշտառնի :

Pugnari. զինել :

Կատարեալ :

Pugnatum esse, կամ fuisse. զինեցեալ գոյ :

աշտառնի :

Pugnatum iri, կամ pugnandum, am, um. զինելի գոյ :

Ըստ այսմ լծորդին համայնք բոլորից և կրաւորա կերպիւրսն լոգսական միշտ զոմս եւ ինչ լծորդութեցյալից

և Ի

Դրուի

Գլուխ Երեքասաներորդ :

Տաշադո ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵ՝

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՆ ԲԱՆԱԿԱՆԱՎԷՍ շԱՐԱԿՆԵՅՈՂ ԸՆԴ-
ԻՐ ԲԱՐՔԱՆԼԻՆՈՅ ԸՌԴՈՒՆԵԹԵՅՆ ԲՈՅԻՅ, ԲՈՅ ԿԵԺՄ
ՎԵՐԱԽԻՆ ԵՆԵՄԸ ԴՆՈՅՆՆ ՎՈՒՆ ԵՐՈՇԱՎԷՍ ԿՈՒՇԱՆԵԼ
ՂՎԵՐՋԱԼՈՐՈՒԹԻՆ ԼՂՎԱԾԱԾԱԴՈՒՆՆ ՆՈՐԻՆ :

ԼՂԻԿ՝ ԴԱՄԱՅԵ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՔ, ԿԱՄ ԵՂԵՐԻՆ Ի Ans, Լ՝
Ens. ԼՃՆԱՆԻՆ Ի ԲՆԱԼԻՅ ԽԵՍԱԿԱՅ ԲՈՅԻՅ, ԲՈՅ ԻՒՐԱԼՈՐԱ
ԿԱՆԱՅ, ՆՐԻԿՆ Amans. սԻՐՈՂ, Docens. ՈՒՍՈՒՇԱՆՈՂ, Le-
gens. ԸՆԹԵՅՈՂ, Audiens. լՍՈՂ, Serviens. ԺԱՌԱՅՈՂ, Com-
plectens. ԿԱՐԲԱԿՈՂ, Vtens. ՎԱՐՈՂ, ԿԱՄ ԻՒԿԻՐԱՐԿՈՂ :

ԼԿԱՄ ԵՂԵՐԻՆ, Ի Tus, Sus, Xus. ԼՃՆԱՆԻՆ Ի ԲՈՅԻՅ ԿՐՈՂ
ԼՈՐԱԿԱՆԱՅ, ԴԱՍԱՐԱԿԱՅ, ԼՂՂԱՅՆԱԿՐԱԿԱՆԱՅ, ՆՐԻԿՆ. Ama-
tus. սԻՐԵՅԵԱՂ, Doctus. ՈՒՍՈՒՇԵԱՂ, Lectus. ԸՆԹԵՆՈՒՆԵ
ՇԵԱՂ, Auditus. լՍԵՅԵԱՂ, Vfus. ՎԱՐԵՅԵԱՂ, ԿԱՄ ԻՒ ԿԻՐԱՐԿԵ
ՇԵԱՂ, Complexus. ԿԱՐԲԱԿԵՅԵԱՂ, ԴԱՄԱՆԻ ԼԱ ՄԻ ՈՏՆ ՍՐԵՂԵ,
ԻՒ Ի Vus. ՆՐԻԿՆ Mortuus. ՅԻ՝ ՄԵՆԵԱՂ :

ԼԷՆ ԿԱՄ ԵՂԵՐԻՆ Ի Rus. Լ Ի Dus. ՈՐՈՅ ՎԱՌՋԻՆ ԺՆԱՆԻ
Ի ԲՆԱԼԻՅ ԲՈՅԻՅ ԲՈՅ՝ Ի ԿՐԱԼՈՐԱԿԱՆԱՅ, ՆՐԻԿՆ. Amaturus.
սԻՐԵԼՈՅ, Docturus. ՈՒՍՈՒՇԱՆԵԼՈՅ, Lecturus. ԸՆԹԵՆՈՒՆԵԼՈՅ,
Auditurus. լՍԵԼՈՅ, Serviturus. ԺԱՌԱՅԵԼՈՅ, Amplexurus.
ԿՐԵԼՈՅ, Vfurus. ՎԱՐԵԼՈՅ, ԿԱՄ ԻՒԿԻՐԱՐԱՆԵԼՈՅ : ԼՂՆԵ ԵՐԿ
ՈՐԻՆ ԺՆԱՆԻ Ի ԲՈՅԻՅ ԿՐԱԼՈՐԱԿԱՆԱՅ, Լ ԴԱՍԱՐԱԿԱՅ, ՆՐԻԿՆ.
Amandus. ՅԻ՝ սԻՐԵԼԻ, Docendus. ՈՒՍՈՒՇԱՆԵԼԻ, Legendus.
ԸՆԹԵՆՈՒՆԵԼԻ, Audiendus. լՍԵԼԻ, Complectendus. ԿԱՐԲԱ
ԿԵԼԻ : ՊԱՍԾԱԾՈՒՆԸ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵ ԵՆ ՆՐԵ, ՅԻ ԺԱՄԱՆԱԿ.
ԼԻՒՆ. ԼԺ-ԻՆ, ԼՂՈՂՎ :

Եւամանալք Եւ երեք, Երեքերկայ, կատարեալ, Էւսպառնի:
 Բրք եղերին 'ի Ans. Է'ի Ens. Մնենեկայք: Բրք եղերին, 'ի
 Tus, Sus, Xus. Է կամ 'ի Vus, Էւ կատարեալք: Բոկ որք եղ
 Երին, 'ի Rus. Է'ի Dus. Էւ ուսպառնիք:

Էւեռքէն չորք, արականք, իգականք, չէզոքականք, Էւ հա
 սարալք: Բրք եղերին 'ի Ans. կամ 'ի Ens, Էւ հասարալք:
 Որդոն Amans. սիրող: Cadens. անկող: Legens. ընթերցող:
 Բրք եղերին 'ի Vs. Էւ արականք Որդոն. Amatus. սիրեցեալ:
 Casus. անկեալ: Lectus, ընթեռնանեցեալ: Amaturus. սի
 րելոյ, Amandus. սիրելի: Բրք եղերին 'ի A. Էւ իգականք, Որ
 դոն Amata. սիրեցեալ, Lecta. ընթեռնանեցեալ, Amatura.
 սիրելոյ: Amanda. սիրելի: Բոկ որք եղերին 'ի Vm. Էւ չէզո
 քականք, Որդոն Amatum. սիրեցեալ, Lectum. ընթեռնա
 նեցեալ, Amaturum. սիրելոյ, Amandum. սիրելի:

Թիւքէն երկու եղական Էւ յոգնական, եղական Որդոն Amans.
 Սիրող, Amatus. սիրեցեալ, Amaturus. սիրելոյ, Amandus.
 սիրելի: Բոկ յոգնական Որդոն. Amantes. կամ Amantia.
 սիրողք, Amati. սիրեցեալք, Amaturi. սիրելոյք, Amandi.
 սիրելիք:

Հարիւր ընդունելութիւն Էւ վեց ըստ անուան: Բայց որք
 եղերին 'ի Ans. կամ 'ի Ens. ստորանկէն երրորդի հոլովմանն,
 Որդոն, Amans, սիրող, amantis. սիրողի, Legens, ընթեր
 ցող, legentis. ընթերցողի: Էւ որք եղերին 'ի Vs. ստորանկէն
 երկրորդի հոլովմանն, Որդոն. Amatus. սիրեցեալ, Amati.
 սիրեցելոյ, Amaturus, սիրելոյ, amaturi. սիրելոյի, Aman
 dus, սիրելի. amandi. սիրելոյ: Բրք եղերին 'ի A. ստորան
 կէն առաջնոյ հոլովմանն, Որդոն Amata, սիրեցեալ, amatae.
 սիրեցելոյ, Amatura, սիրելոյ, amaturae. սիրելոյի, Aman
 da, սիրելի, amandae. սիրելոյ: Բոկ որք եղերին 'ի Vm. ստո

Պանկեն չէզոքականի գաղափարին էրկորդի Հոլովմանն , ո՞ր
դոն Amatum , սիրեցեալ , amati . սիրեցելոյ , Amaturum ,
սիրելոյ , amaturi . սիրելոյն , Amandum , սիրելի , amandi .
սիրելոյ :

Համայնք ընդունելութեց ներկայք ձևակերպին 'ի յառաջ
նոյ դիմէ անկապարի սահմանականին , փոխարկելով զվանկն
Bam , կամ Bar , 'ի Ns . ուրդոն , Amabam . սիրէի , Amans .
սիրող : Legebam . ընթեռնոյն , Legens . ընթերցող , Com-
plectebam . պարփակէի , Complectens . պարփակող :

Համայնք ընդունելութեց ապառնիք եղերեցեալք 'ի Dus .
ձևակերպին 'ի սեռականէ Հոլովէ ընդունելութեց ներկայից ,
փոխարկելով զվանկն Tis , 'ի Dus . ուրդոն Amans . սիրող ,
amantis . սիրողի , Amandus , a , um . սիրելի , Legens , ընթեր-
ցող , legentis . ընթերցողի , Legendus , a , um , ընթեռնելի ,
և այլն :

Համայնք ընդունելութեց կատարեալք ձևակերպին 'ի դեր-
բայէն յետնագունէ , առադրելով նմա զտառն S . ուրդոն Ama-
tu . առ 'ի սիրելի , Amatus . սիրեցեալ , Complexu . առ 'ի պար-
փակելի , Complexus . պարփակեցեալ : և այլն :

Համայնք ընդունելութեց ապառնիք եղերեցեալք 'ի Rus .
ձևակերպին 'ի յառաջնագունէ դերբայէ , փոխարկելով զտառն
M , 'ի Rus . ուրդոն Amatum , առ 'ի սիրելի , Amaturus . սիրե-
լոյ , Seruitum . առ 'ի ծառայելի , Seruiturus . ծառայելոյ ,
և այլն :

Բայք բանդի ոչ ամբ բայք ծանանին զընդունելութիս , և
մանաւանդ զկատարեալս , ուստի զայնցանէ մասամբ իւրի աստ-
ցաք 'ի վերոյ , և մասամբ իւրի ասելոցք եմբ 'ի Հոլովառութիս
բայից : Իսկ զմնացեալս Թողումք ուսումնասիրեաց առ 'ի որո-
նել զնոյն 'ի գիրս բառից լաթիականաց :

Գլուխ Չորեքտասաներորդ.

Տաղադս Լատիադրութի:

Լատիադրութեց ոմանք են բաղադրականք, և ոմանք
անբաղադրականք: Բաղադրականն որդոն. *Prækat*
millies mori. Յ՝ լաւէ հաղարկցն՝ մեռանիլ: Իսկ
անբաղադրականն որդոն. *Præ iracundia*. Յ՝ սակա
բարկացողութի: Զբաղադրականացն խօսեցաք՝ ի վերոյ: Իսկ
զանբաղադրականս շարադրեմք այժմ. որք և են ըստ երկցցե
ղից. քանզի ոմանք ինոցանէ խնդրեն՝ զհոլորմիս հայցականն,
որպիսիք են, *Ad*. առ, յ, ի, *Apud*. առ, առ ընթեր, մերձ,
հուպ, *Ante*. յառաջ, առաջի, *Versus*. հանդէպ, յանդիման,
դէպ, դէմ, *Aduersus*. ընդէմ, հակ, *Aduersum*. ընդէմ, հա
կառակ, *Cis*. յայսիոյս, *Citra*. յայնկոյս, *Circum*. շուրջ,
Circa. իշուրջ, շուրջ, *Contra*. ընդէմ, *Erga*. հանդէպ, դէպ,
յանդիման, *Extra*. արտաքոյ, *Inter*. իմեջ, *Intra*. ի միջի, ներ,
Infra. ստորեւ, ենթ, իներքոյ, *Iuxta*. հուպ, առ ընթեր, *Ob*.
սակա, *Pone*. մերձ, *Per*. վս, ընդ, ի ձեռն, *Prope*. մերձ,
հուպ, *Propter*. վս, սակա, յաղադս, *Secundum*. ըստ, *Post*.
յետոյ, զկնի, *Trans*. անդր, *Vltra*. բաց, իբացեալ, անդրու,
անդրեն, *Præter*. բաց, զառ, *Supra*. ի վերա, ի վերոյ, *Circi*.
ter. պարսպուռ, իբերեւ, դոնեայ, *Vsque*. մինչեւ, *Secus*. հուպ,
ի, յ, առ, *Penes*. առ ընթեր:

Իմանք խնդրեն զհոլորմիս բացառականն, որպիսիք են *A*, ի
Ab, յ, *Abs*. ի, *Cum*, ընդ, հետ, *Coram*, առաջի, *Clàm*.
դաշտ, *De*. ի, յ, զ, *E*. ի, յ, *Ex*. ի, յ, *Pro*, փոխանակ, վս
Præ, սակա, ի վերքան, դերքան, *Palam*. լուսիլու, յայտ, *Sine*.
առանց, Թարց, *Abſque*. բաց, Թարց, *Tenus*, ըստ, և եւթ:
և այլք:

Իսկ

Իսկ սմանք խնդրեն երբեմն զհայցականն, և երբեմն զբա-
 ցառականն, որպիսիք են. In. ն: ըն. ի. յ. ներ: Sub. Ենթ:
 ստորև, ինքերայ: Super. Ի վերայ, Ի վր: Subter. ստորև, ընդ,
 նոթ: և այլք:

Դուրս Հնկե տասաներորդ.

Յաղագս Ամկեմի:

Ամկեմիյ սմանք են ըղականք, նրդոն. Utinam.
 Երանի: O. օշ. կամ մարտան, կամ. ի: Si. Թէ, ահ:
 Բմանք են կոչականք, նրդոն, O'. ո՛վ: Heus. օ-
 կամ բա: Eho. էյ. ա:

Բմանք են հարցականք նրդոն. Cur? Էր. զմէ. հիմ: Qua-
 re? ընդ էր: զի էր: Quid? զի նչ: Quamobrem? զի էր: զի
 ոյր իրի:

Բմանք են պատասխանականք, նրդոն. Etiam. այո: Ita.
 այդպէս: Maximè. արդարև. Իրաւի: Quidni. հիմն: Ընդ էրոչ:

Բմանք են ստորասականք, նրդոն. Profe. Թ. արդարև:
 Sanè. ողջապէս, հաւաստապէս: Certè. չգրտապէս: Scili-
 cet. այսինքն:

Բմանք են բացասականք նրդոն, Non. ոչ: Nequaquam.
 ոչևեբ, ոչեբեբ: Minimè. չէ, չի բնաւ: Haud. բնաւ, Haud-
 quaquam. բնաւ երբեք:

Բմանք են տարակուսականք. նրդոն. Forfan. գուցէ: For-
 sitan. գուցէ արդեօք: Fortassis. գուցէ Թեւեւ: Fortasse. գու-
 ցէ: Թեւեւ: միթէ:

Բմանք են յորդորականք, նրդոն. Ea, աղէ: Age. հապա:
 Agedum. հապա ուրեմն: Agite. ահ:

Բմանք են ցուցականք, նրդոն. Ecce, ահաւասիկ:

Բմանք են ընտրականք, որդոն Potius, մանավանդ : Im-
mo. յաւետ : գէթ. փարձար :

Բմանք են բազդատականք, որդոն Magis. առնաւել՝. Mi-
nus. նուազ՝ : Fortius. կարի՝ :

Բմանք են ժողովականք, որդոն. Simul. իմիասին : Vnà.
մի, միանգամայն, Pariter. զուգապէս :

Բմանք են անջատականք, որդոն. Scorsum. առանձնապէս,
ուրոյն : Separatim. զատ զատ :

Բմանք են սաստկականք, որդոն. Acriter. սնաստիկ. Stu-
diosè. սուէպ : Vehementer. կարի. կարի յոյժ : սաստկապէս :

Բմանք են դանդաղականք, որդոն. Segniter. յամթապէս :
Remissè. Թուլապէս, մեղմապէս, Oscitanter. օրանջապէս :

Բմանք են ժամանականք, որդոն. Hodie. այսօր : Cras.
վաղի : Pridie. վաղու թէն : Perendie. վաղանգ. Hic. երէկ :

Nudius tertius. եռանդն : Nudius quartus. քառանդն : և այլք :

Բմանք են տեղականք, որդոն. Hic. աստ : Huc. այսր :

Hinc. աստուհտ : Hac. ընդայսր : Horsum. ընդ այս :

Բմանք են Թուականք, որդոն. Semel. միանգամ : Bis. եր-
կիցս : Ter. երեցս : Sæpè. բազմիցս : Centies. հարիւրիցս :
Millies. հազարիցս :

Բմանք են դասականք, որդոն. Primùm. նախ : Deindè.
մետոյ : Tùm. ապա : Postremò. հաւանապէս :

Բմանք են առիթականք, որդոն. Fortè. դիպակի՝, յարկա-
ծի՝ : Fortuito. բախտի՝. ըստ բախտի : բախտովին :

Բմանք են նմանականք, որդոն. Sicut. որպէս : Vt. որպէն :
Vti. ըստորում : Quemadmodum. զորօրինակի :

Բմանք են այլապականք, որդոն. Aliter. այլապէս : Secus.
տարապէս : այլասաբան :

Բմանք են որականք, որդոն. Prudenter. խոհեմապէս :
Peritè.

Peritè . Հմայակն : Eleganter . պերճապէս : Խոխապէս :

Մմանք են բանականք , որդոն . Parum . սակաւ : բնէ :
Multum . շատ : Nimum . հարի , յոյժ :

Մմանք են դեբերդմանկանք , որդոն . Hercule . օն և օն :
Herce . օն , տա : Mehercule . բաւ , օն : Medius . հաւասարապէս : Fidius : հաւատարմապէս : Ecce . Ի բաւժօրն : Meca-
stor . Ի բաւժօրն իմ : Adepol . Ի չափանկաւ : և շոքիւր օտ-
կայն վարիլն ոչ և պատենք բրնտանէից :

Մմանք են զատառականք , որդոն Solùm . միայն : Tantùm .
և և և : Tantum modo . և և և միայն : Vix . հազիւ , հազիւ երբէք :

Մմանք են մեկնողականք , որդոն . Nimirum . իբրև Թէ :
Եբբ : Nempè . այսինքն : Videlicet . որդոն , նրբար :

Մմանք են Թերաժարկականք , որդոն . Ferè . գոնեայ , Fer-
mè . Թերևս , Prope modum . հաշուեալ Թէ :

Բայց դիտելի է զի Թէպէտ աստ ըստ մեծ-ի մասին գրեցաք
զտեսակս մակբայից , բայց ոչ զայնոսիկ բնաւ , որք պարունա-
կին ընդ իւրաքանչիւրով տեսակաւ , բուն զի զայնոսիկ ուսու-
ցանեն բառդիրքը լաթնականք :

Գլուխ Անցատաննրորդ :

Տաղադս Անջարկութե :

Ինջարկութեց օմանք են երանականք կամ գովա-
կանք , որդոն , Euge . երանի , վաշ :

Մմանք են հրճուականք , որդոն , Vah . վահ , հայ-
Թէ :

Մմանք են խոգականք , որդոն , Euox . օհ հայ :

Մմանք են զայրացականք , կամ կշտամբականք որդոն ,
Hem . իշտ , իհ , էհ :

Մմանք են վշտացականք որդոն , Ah . ահ , ոհ , Heu . վախ ,
Hei . ափսոսա , Թուհ :

Մմանք են եղկականք , որդոն , Hoi . վայ :

Մմանք հառաչականք որդոն , Ah . ախ :

Մմանք են կոծականք որդոն , Oh , oh , oh , oh . հույհույ :

Մմանք են զարմացականք , որդոն , Papx . բաբէ : Vah . վահ :

Մմանք են հեղեղականք , որդոն , O . հօ , հօհ , հահ :

Մմանք են բացականչականք որդոն Proh . ոհ , ով , ո :

Մմանք են լռականք , որդոն St . սըս , սուհ , սուս :

Մմանք են երկնչականք որդոն , Hei . յէյ , յէյ :

Մմանք են զանգիտականք որդոն , At at . հահահ , հայհայ :

Մմանք են սպառնականք որդոն , Vx . վայ , եղուկ :

Մմանք են հերբականք որդոն , Apage . ծանդր : տար :
հիհ : տհ :

Մմանք են զղուականք որդոն , Nefas . անդէպ , Infandum .
մախիչ , անսպասեհ , քաւմի : Եւայլք բաղումք :

Գլուխ Եօթն Եւասաններորդ :

Տաղադո Շաղկապի :

Շաղկապից ոմանք են բաղկացականք որդոն , Ac . և
Atque , այլև , նաև : Et . և , Que . և , իսկ :

Մմանք են տրտնականք որդոն , Vel , կամ Ve . կամ
թէ : Siuè , կամ : Seù . կամ : Aut . կամ : Nec . ոչ :

Neque . ոչև : Ne . ոչ :

Մմանք են ընդիմականք որդոն , Etfi . Թէև : Tamenfi . այլ
Թէև , Բայց Թէև : Quamquam . Թէև , այլև Թէ : Quamuis .
Թէև : Attamen . Բայց սակայն , այլ սակայն : Verumtamen :
սակայն , այլ ապր :

Մմանք

ԲՆԱՆԵ ԵՆ ԵԶՐԱԿԱԳՈՒՅԱԿԱՆԵ ՈՐԳՈՆ, Ergo . ուրեմն : Igi-
tur . ապա ուրեմն : Quare . ուստի : զի որոյ : Quamobrem . զի
այսորիկ : Quocirca . յաղագս որոյ : Quapropter . սակս այսո-
րիկ : Itaque . և այսպէս, ըստայսմ ուրեմն :

ԲՆԱՆԵ ԵՆ ԿԱՌԱՃԱՆԱԿԱՆԵ ՈՐԳՈՆ, Nam . քանզի : Nam-
que . և քանզի : Siquidem . Թերեւս զի : Quandoquidem . որով
հետեւ : Quia . զի : Quoniam . զի զի : Enim . քան զի : Etenim .
և զի : և քանզի : Quod . որ : Propterea . զի այսորիկ :

ԲՆԱՆԵ ԵՆ ԹԷՎԿԱՆԵ ՈՐԳՈՆ Si . եթէ : Nisi . եթէ ոչ : Qui-
dem . Թերեւս : Modò . միայն : Dummodo . միայն Թէ :

ԲՆԱՆԵ ԵՆ ԿԱՌԱՐՆԱԿԱՆ ՈՐԳՈՆ Quidem երաւեթերեւի
Equidem . և Թերեւս :

ԲՆԱՆԵ ԵՆ ԿԱՌԱՐՆԱԿԱՆ ՈՐԳՈՆ Quidem երաւեթերեւի
Equidem . և Թերեւս :

ԲՆԱՆԵ ԵՆ ԿԱՌԱՐՆԱԿԱՆ ՈՐԳՈՆ Quidem երաւեթերեւի
Equidem . և Թերեւս :

ԲՆԱՆԵ ԵՆ ԿԱՌԱՐՆԱԿԱՆ ՈՐԳՈՆ Quidem երաւեթերեւի
Equidem . և Թերեւս :

ԲՆԱՆԵ ԵՆ ԿԱՌԱՐՆԱԿԱՆ ՈՐԳՈՆ Quidem երաւեթերեւի
Equidem . և Թերեւս :

ԲՆԱՆԵ ԵՆ ԿԱՌԱՐՆԱԿԱՆ ՈՐԳՈՆ Quidem երաւեթերեւի
Equidem . և Թերեւս :

ԲՆԱՆԵ ԵՆ ԿԱՌԱՐՆԱԿԱՆ ՈՐԳՈՆ Quidem երաւեթերեւի
Equidem . և Թերեւս :

ԲՆԱՆԵ ԵՆ ԿԱՌԱՐՆԱԿԱՆ ՈՐԳՈՆ Quidem երաւեթերեւի
Equidem . և Թերեւս :

ԲՆԱՆԵ ԵՆ ԿԱՌԱՐՆԱԿԱՆ ՈՐԳՈՆ Quidem երաւեթերեւի
Equidem . և Թերեւս :

ԲՆԱՆԵ ԵՆ ԿԱՌԱՐՆԱԿԱՆ ՈՐԳՈՆ Quidem երաւեթերեւի
Equidem . և Թերեւս :

ԲՆԱՆԵ ԵՆ ԿԱՌԱՐՆԱԿԱՆ ՈՐԳՈՆ Quidem երաւեթերեւի
Equidem . և Թերեւս :

ԲՆԱՆԵ ԵՆ ԿԱՌԱՐՆԱԿԱՆ ՈՐԳՈՆ Quidem երաւեթերեւի
Equidem . և Թերեւս :

ԲՆԱՆԵ ԵՆ ԿԱՌԱՐՆԱԿԱՆ ՈՐԳՈՆ Quidem երաւեթերեւի
Equidem . և Թերեւս :

ԲՆԱՆԵ ԵՆ ԿԱՌԱՐՆԱԿԱՆ ՈՐԳՈՆ Quidem երաւեթերեւի
Equidem . և Թերեւս :

ԲՆԱՆԵ ԵՆ ԿԱՌԱՐՆԱԿԱՆ ՈՐԳՈՆ Quidem երաւեթերեւի
Equidem . և Թերեւս :

ԲՆԱՆԵ ԵՆ ԿԱՌԱՐՆԱԿԱՆ ՈՐԳՈՆ Quidem երաւեթերեւի
Equidem . և Թերեւս :

ԲՆԱՆԵ ԵՆ ԿԱՌԱՐՆԱԿԱՆ ՈՐԳՈՆ Quidem երաւեթերեւի
Equidem . և Թերեւս :

ԲՆԱՆԵ ԵՆ ԿԱՌԱՐՆԱԿԱՆ ՈՐԳՈՆ Quidem երաւեթերեւի
Equidem . և Թերեւս :

ԲՆԱՆԵ ԵՆ ԿԱՌԱՐՆԱԿԱՆ ՈՐԳՈՆ Quidem երաւեթերեւի
Equidem . և Թերեւս :

Քերականութի Լաթնական :

Հայերէն Շարադրեցեալ :

Մասն Երկրորդ :

Տաղադո Շարամանութի :

Դրութիւն Առաջին :

Տաղադո Խրատուց սմանց ընթերցողականաց ,
Պատկանեցելոց առ Շարամանութին :

Ամենայն անուն անձական պարտի համաձայնիլ ընդ
իւրում քոյականսի սեռիւ , Թուով , Էհողովիւ , որ
դոն . Puer ingeniosus . մանուկ արեւի : Memoria
infirmus . յեղուութի տկար : Ingenium tardum .

արեւումութի յամր :

Ամենայն յարաբերական գերանուն պարտի համաձայնիլ
ընդ նախնութացին իւրում սեռիւ , Էթուով , որդոն . Non est
dicendus puer ingenuus , qui verecundiam non amat . Զ
Ոչէ ասելի որ մանուկ անուական , որոչ սիրէ զամբօթածու
թի : Accepi tuas literas , quæ mihi iucundissimæ fuerunt . Ըն
կալայ զդիւր քոյս , որք եղին ինչ հրճուագունեղք : Legi tuum
epigramma , quod mihi mirandum in modum placuit . Ըն
Թերցի զքոյդ տաղադրութի , որինչ զարմանալեալ Էրդիւ հա
նոյացաւ :

Որքանիցս երկու անունք քոյանք առ զանազանս իրս պատ
կանե

հանձնեալք դնեն իմել շարադրութե, մինն իննցանէ պարտե
դոյ սեռական, որդոն. Libertus Pompei. Եւ պղատուածուն
փոսկէտոս: Epistola Ciceronis. Կամակ Չեչերոսի: Carmen
Virgilij. տալ Լիբրիլիոսի:

Ամենայն բայ դիմաւոր և որոշական խնդրէ Կան բան
դնեն զուղղական հոլովն համաձայնեցեալ ինքեան Թուով, որ
դոն. Ego lugeo. Էսողբամ: Turides. Դու ծիծաղես:
Præceptor docet. զարդասպետն ուսուցանէ: Nos legimus.
մեք ընթեռնուսք: Vos scribitis. դուք գրէք: Aleatores vapu-
lant. խաղաղիւսքն ձաղեն:

Ամենայն բայ անորոշական պարտե ունել Կան բան զինքն
զհոլովն հայցական, որդոն. Gaudeo te bene valere. խնդամ,
դքեզ բարուք կեալ: Doleo Parentes tuos ægrotare. ցուեմ
քեզոց քոյս հիւանդանալ: Lætor fratrem tuum saluum, &
incolumem venisse. ուրախանամ, զեղբայրն քո առողջ և
անստան եկեալդով:

Բայք եականք ոչ միայն Կան բան զինքեանս, այլև զինն ին
քեանս խնդրեն զուղղական, որդոն. Partimonia est magnum
vedigal. Եւ Ժրատութի է' մեծ մաքս: Auus tuus fuit vir do-
ctus. պապն քո եղև այդ դիմուն: Verecundia est maximum
ornamentum pueritiæ. ամօթխածութիւն է' մեծագունեղ
ջարդ մանկութե:

Ամենայն բայ դիմաւոր և որոշական կարէ յետ և յառաջ
ունել զանաւանական հոլովն, պատկանեցեալ առ մի և նոյն ինն,
որդոն. Hic vocatur Paulus. Եւ սա կոչի Պողոս: Ille viuit mi-
ferrimus. Կա կեայ Բշտառապին: Boni moriuntur læti. Բա-
րիքն մեռանին ուրախք:

Ամենայն բայնեղգործական խնդրէ զինն ինքեան զհայցա-
կան հոլովն, որդոն. Pueri ingenui amant literas. Եւ ման
կունք

հուսը աղնու աղանը սերեն զգիրս: Frater tuus legit Ciceronem:
Եղբայր բռնթեռնու զՉիչերոնն:

Ամենայն բայ հրաւերական խնդրէ զհին ինքեան զբացաւայ
կան հոլովն հանդերձ նախադրութիւն: A. կամ Ab. որդոն
Literæ amantur à Pueris ingenuis. զիւր սերն 'ի մանկանց
աղնուոց: Cicero legitur à fratre tuo diligenter. Չիչերոնն
ընթեռնանի 'յեղբօրէն բուռն մտադրաբար:

Իւրաքանչիւրք բայ առնդունի զնախադրութիւն ընդ
հոլովից իւրեանց սեփականաց, որդոն. Fui in Templo. Եղէ
'ի տաճարին: Eo in Gymnasium. Երթամ 'ի ձեմարան: Se-
deo in scamno. նստիմ 'յաթուռի:

Համայնք բայք, և բաղումք 'յառուանց կարեն ունել զարա
կան հոլովն այսորիկ իրի որում ձևառ ինչ, կամ օգուտ իմն առ
ընձնաթի, որդոն. Laboras alijs, mihi soli es otiosus. Ծաշխա
տիս այլոց, ինձ միայնում ես պարապորդ: Catilina fuit perni-
ciosus Reipublicæ. Դամ իկնայն եղև ձևասակար իրին հա
սարակի: Senes non sibi, sed filijs aut nepotibus arbores se-
runt. Ծերք ոչ ինքեանց, այլ որդեանց կամ թոռանց զծառս
տնկեն:

Շարունակութիւն ժամանակաց 'ի կիրարկանին միշտ հայ
ցականաւ, կամ բացառականաւ հոլովիւ, որդոն. Pater tuus
vixit quinquaginta annos. Ծա հայր բռ եկեաց զամս յիսուուն,
կամ quinquaginta annis. Ծա 'յամս յիսուուն: Dedi operam
Diomedis tres annos. Ծա զգործ ետու ԼՄիոմէտեայ զամս
երես, կամ tribus annis. Երիւք ամօք: Scripsi duas ho-
ras. գրեցի զժամս երկուս, կամ duabus horis. 'յերկուս ժամս:

Իւրաքանչիւրումք բայի առադրել կարէ հոլովն բացառա
կան, նշանակել զմով, կամ գործւոյ, և կամ պատճառի, որդոն.
Emi librum decem denarijs. Ծա գնեցի զգիրդն տասամբք դե-

նարիւք:

Պարիւր : Vendidisti atramentarium tribus seltertijs . ծախեցեր զմեղանաւն երկոյ լումայեց : Scribo calamo . Ծր գրեմ գրելու : Percutio ferula . հարեմ ձաղանաւ : Seruus tuus interijit fame . Ժառայն քո մեռաւ սովու : Tabesco dolore . Թալկանամ ցաւով : Լայլն :

Բայանութանք , դերբայք , և ընդունելութիւն ին դրեն զհռչակ բայեցս յորոց ինքեանք ծագեցեալք են , հրդոն . Scribo literas . Ծր գրեմ զԹուղթս : Tempus est scribendi literas . Ժամանակ է գրելոյ զԹուղթս : Eo scriptum literas . գնամ առ ի գրել զԹուղթս : Sum scripturus literas . Էմ գրելոց զԹուղթս : Լայլն :

Էրրորդ Երկրորդ :

Տաղադս Համաձայնութիւնք :

Ամաձայնութիւնք են չորք , որոց առաջինն է բայի ընդանուն : Երկրորդն է անձականին ընդ գոյականին : Երրորդն է յորոքեականին ընդ նախնութեանին : Իսկ Չորրորդն է պատասխանութիւն ընդ հարցման :

Օրառալին համաձայնութիւնք ասացաք զոյ բայի ընդ անուն , զի ամ բայ դիմաւոր և որոշական ունի նախ ըսն զինքն զուղղական հրոջի , Թէ յայտնապէս , և Թէ ծածկապէս : որ ում և համաձայնի պարտի Թուով և դիմաւ : Տայտնապէս օրգոն . Ego credo . Ես հաւատամ : Tu credis , դու հաւատաս : Petrus credit . Պետրոսն հաւատայ : Nos credimus . մեք հաւատամք : Vos creditis . դուք հաւատայք : Petrus , & Paulus credunt . Պետրոսն և Պօղոսն հաւատան : իսկ ծածկապէս օրգոն . Si vales benè est . Ծր Եթէ կեանքարուրէ : Dicat quid velit . աւելցէ զինչ և կամիցի : Utinam venissent , երանի Թէ եկեալք էցէին : Լայլն :

Առաջի որոշական, զի բայց անորոշք ոչ զուղղականն, այլ
զհայցականն ունին, որդոն. Hunc quidem nimbum citò tran-
sisse lator. երաւի զփութորակս զայս փութութիւն անցանել ինդամ:
Timorem Domini initium sapientiæ esse dixit Propheta. զեր
կեւղտն սկիզբն իմաստութե քոչ ասաց մարգարէն: և այլն:

Համաձայնին ևս բայց ընդ անուանց ուղղականաց շաղկա-
պեցելոց ընդ միմեանս, որդոն. Hic nobiscum sunt Nicias, &
Valerius. քմ աստ ընդ մեզ են Նիկիաս, և Էլազերիոս: Petrus,
& Paulus prædicauerunt Euangelium Dei. Պետրոս, և Պո-
ղոս բարոզեցին զաւետարանն այ: Anima, & corpus homi-
nem componunt. Հոգի և մարմին բաղկացուցանեն զմարդն:

Էրանսին ևս երբեմն տարաձայնք Թուող, որդոն. Mens,
& ratio, & consilium in sensibus est. քմ միտ և բան, և խոր
հորդ ի յղգայութիւն: Իսկ երբեմն դնին անուանք ուղղականք
Թարց շաղկապի, որդոն. Frons, Oculi, Vultus persapè men-
tiuntur. քմ Քակատ, աչք, երես ցանկաւետասին: և այլն:

Բայց զեռելի ե զի բայք դիմաւորք և որոշականք հետեւին
մանաւանդ պատուականագունի դիմին. Եւ բան զի առաջին
դէմն է սրատուականագոյն բան զերկրորդն, և երկրորդն բան
զերրորդն: Եւստի ընդ որում և շարալծի դէմն առաջին, բայն
դնի ընդ դիմոջ առաջութ, որդոն: Ego, & tu scribemus. ևս և
դու գրեսցուք: Ego, & Paulus vidimus. ևս և Պողոսն տեսաք:

Այսպէս ևս մինչ դէմն երկրորդ շարալծի ընդ երրորդին բայն
դնի ընդ դիմոջ երկրորդութ, որդոն. Si tu, & Tullia lux nostra
valetis. Ego, & suauissimus Cicero valemus. Եւ է դու, և
Թուլլիա լոյսն մեր կեայք բարեպէս, ևս և բարեբազին Չի-
ցերոնն կեամք բարեք:

Չերկրորդ համաձայնութիւն ասացի քոչ անականի անու-
անն ընդ գոյականին, զի անանուն անական դրեալ իմէ շա-

բաղադրութեան զգոյական հմտ: Բէ յայտնապէս և Բէ ծածկապէս, որում և համաձայնի սկսել: Թուղ, և հորդիւ: Տայտնապէս որդոն: Erat hyems summa. Tempestas perfrigidata. Imber maximus. Յի էր ձմեռն ծայրագոյն, եղանակն կարեցութիւն, անձրեւն մեծագոռնեղ: Habebamus panem fuscum, Carnem foetidam, & Vinum acidum. Յի ունէաբ ըզհաց Թուխ, զմին հստած, և զգինի Թութ: Իսկ ծածկապէս որդոն. Qui tertiana laborant, non vescuntur Bubula. Յի որբ երրականաւ աշխատին, ոչ կերակրին պախրայնոջ: Էշտ երրականն, որէ ածական: ունի ծածկապէս ևն Թ. ինքեան, զգոյական անգուն Febris. Յի տեստ, նման պախրայնին որբ ածական, ունի ևն Թ. ինքեան զգոյական անունն Caro. Յի միտ:

Չորսն ոչ ածականաց անունաց ունին ևս դերանունք տալականք: և ընդունելութիւն համայնք: դերանունք որդոն. Meus Pater. Յի հայր իմ: Mea Mater: մայր իմ: Meum caput: գլուխ իմ: Tuus Frater, եղբայր բո: Tua Soror. բոյր բո: Cor tuum. սիրտ բո: և այլք:

Իսկ ընդունելութիւն զորդոն. Parua sepe scintilla contempta, magnam excitavit incendium. ցունկ սակաւ կայծն արհաժարհեցեալ, ելոյց զմեծ հրդեհութիւն: Virtus est assequenda. զորութիւն է հետազօտելի: Venit frater tuus scripturus lectionem: ևն եղբայրն բոյրեւոյ զընթերցութեան:

Համաձայնին ևս գոնեայ միշտ անունաբ ածականք ընդանունաց գոյականաց շաղկապեցելոյ ընդ միմեանս, որդոն. Hippocrates, & Epicles nati Carthagine, sed oriundi ab Syraculis. Հիպոկրատէս և Էպիկլէս ծնեցեալք ի քարթագինէ, բայց սերունդաւորեցեալք ի Սիրաքուզեցեաց:

Բայց գիտելի է նախ, զի երբեմն զինի բազմաց անունաց գոյականաց զնի ածականն յեղականում Թուղ, և յայնմամ հա

ճանայնի, ընդ յետնագունին գոյականի, սեռիւ, Թուով, և հոլովիւ, որդոն. Multorum arrogantia, multorum contumacia, multorum superbia, multorum odia, ac molestia perferenda est. Ի՞նչ բազմաց յանդգնութիւն, բազմաց փշագութիւն, բազմաց հպարտութիւն, բազմաց ատելութիւն և վշտանկութիւն ըմբերելի է:

Իսկ երբեմն զինի բազմաց անուանոց գոյականաց զանազանից սեռից, դնի ածականն՝ ըն յոգնականում Թուով, և յայնժամ Նամանայնի ընդ պատուականագունին սեռիւ: Եւ բան զի սեռն արական պատուականագոյն է բան զիգականն, և բան զչէ զըբականն: Եւստի ընդ որս և գտանելից արականն, անունն ածական հետեի նմին, որդոն. Quam pridem mihi Pater, & Mater mortui essent. Իբրեւ վաղուրեմն ինձ հայր և մայր մեռեալք իցէին: Domus, vxor, liberi, inuenti inuito Patre. Եւստի, ամուսինն, ազատքն, գտեցեալք Թաղց կամաց հօրն: Ex quo leges moreque constituti. Եորմէ հետէ օրէնք և վարք կացուցեալք:

Բայց յորժամ ոչ գոն արականք, այլ միայն իգականք, և չէզոքականք, յայնժամ անունն ածական հետեի չէզոքականին, և մանաւանդ մինչ խօսակցութիւն է զիրաց անկենդանեաց, որդոն. Diuitiæ, decus, gloria in oculis sita sunt. Ի՞նչ հարստութիւն, վայելչութիւն, և փառ, յաչս կացուցեալք են: Genus, ætas, eloquentia propè paria fuere. ազն, տի, շարտաբարխօսութիւն առ զոյգս եղեն:

Եւ իտեղի է երկրորդ, զի բազմոցս զինի անուանոց գոյականացն յանուկողաց զիրս անկենդանս գնին ածականք՝ ըն յոգնականում Թուով, չէզոքականաւ սեռիւ, Թեւ և գոյականքն իցեն արականք կամ իգականք, որդոն. Ira, & auaritiæ imperio potèntiora erant. Ի՞նչ բարկութիւն և ագահութիւն բան զկայսրութիւն

Հղորագոյնք չեն: Moderati habitus affectiones vniufque cor-
poris apta esse ad naturam videntur. Եւ բարեխառնութեան
նախութիւնք, եղծք, և ստորութիւնք մարմանց յարմարք զշնչաբանութեան
տեսանին:

Բազմիցս ևս զինի անուանց գոյականաց զանազանից սե-
ռից, դիտ անուանս ածականս սեռիւ և Թուով համաձայն վերջնա
դռնին, կամ մերձաւորագունի ինքեան, որոշոն. Video Patres
conscripti in me vestrum omnium ora, atque oculos esse con-
uersos. Ծմ տեսանեմ ով հարբ համագրեցեալք առ իս ձեր ամե-
նեցուն զբերանս, այլև զաչս գորշ ընդեցեալս: Tibi omnium sa-
lutem, liberos, famam, fortunas esse charissimas. Ծմ բեզ
ամենեցուն զկեցութիւն, զազատիւնս զհամբաւն, զբախտոս գոր-
շղէագունեցոս: p. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Ջերբորդ համալայնութիւն ասացի գոյ յարաբերականի
դերմանուանն ընդ ստիւրնեցին իւրում, դի յարաբերանք այս
քելի, Qui, quæ, quod : պարտին համալայնիչ միշտ սեռեւ
և Թռուղ ընդ ստիւրնեցին իւրեանց, որպէս. Nemo nos amat,
qui te non diligit . ոչ որ զվեզ սիրէ , որ զվեզ ոչ սիրեցէ : O te
ferreum, qui illius periculis non moueris . օ գուրկած եղէնդ
որ ստիւրն զստիւրնեւն ոչ շարժին : Vos qui secuti estis me ,
գուր քրք հետեւեցիք եւ : Querite diuitias, quæ non defi-
ciunt . խորեցէջ զհարթամակուն, որք ոչ պակասեն : semel
est : Օսպիս արդիտն յարաբերանքս ցոյցանին յիւրեանս եր-
բեմն դերմանուանք այնորելի Hic; Hæc; Hoc : Iste, Ista, Istud.
Ipse, Ipsa, Ipsum : Is, Ea, Id. Idem, Eadem, Idem, որ
գոն . Venit obuiam tuus puer, is mihi literas abs te reddit.
յի եկն իդէմ բոյդ պատանին, նա եկն զգիրս առ իբեւն հասոյց,
և այլն :

Օսկոն արդյո՞ք յարաբերանայք ցուցանին յիւրեանս եր
բեմն դերանուանք այսորեկ Hic, Hæc, Hæc. Iste, Ista, Istud.
Ipse, Ipsa, Ipsum. Is, Ea, Id. Idem, Eadem, Idem. Եւ
դու. , Venit obuiam tuus puer, is mihi literas abs te reddit.
Եւ եկն ի գէմբոյդ պատանին, Կա՛նէ՛ն չգերս առ ի բէն հասոյց,
Եւ այժմ:

Բայց գիտե՛լի ե զի՝ նրբեմն յարաբերականք այսորիկ
Qui,

Qui, Quæ, Quod. Նախադասին նախնութանց իւրեանց, եւ յայնքամեւս միայն սեռիւ եւ Թուով, այլ ի հոյզիւ համար ձայնն ընդհարան յայտ գեղեցկապէս, արգես. Quos cum Mario pueros miseram, epistolam mihi attulerunt. Ի՞նչ զորս ընդ մարեմնի յղեալէի զմանկանս, զտրախ ինչ առեւելին: Quas faciet de integro Comœdias, læctandæ, an exigendæ sunt. Ի՞նչ զորս տրախցէ ամբողջապէս զխաղարկութիւն սպասելիքն Թեւաշանջիւնք:

Իսկ երբեմն դին իմեջ երկուց անուանց, գոյականաց, եւ յայնքամ հարեն ընդ երկաքանչիւրոցն համաձայնիլ, Թեւ մինն կամ միւսն յատուկ էցէ, արգես: Est locus in carcere quod Tullianum appellatur. Ի՞նչ եւեղի՞նք քաննին որ Թուով լիական առասի: Darius ad eum locum, quem Amanicas Pylas vocant, peruenit: Ի՞նչ Եւրեկ առայն աւելին, զոր աշխարհիկեան փիլիսոփան, ժամանեաց եւայն:

Չարորդ համաձայնութիւն սասանի գոյ պատասխանեցն ընդ հարցման, զի նմ պատասխանի, որոք մասն եւեղէ բանի, արարտի համաձայնի հոյզիւ ընդ հարցման իւրում, արգես. Qui Præceptori dedisti operam? Ի՞նչ որում հրամանատարէ ետուր զորոք: Դիմ: Platonem. Ի՞նչ Դիաւանին: Cuius est hæc Oratio? Ի՞նչ որոյ է այս բան: Դիմ: Ciceronis. Ի՞նչ Չիւրոնի: Quem existimas fuisse Principem Oratorum? Ի՞նչ կարծես լիալ գոյիչ իսկն ճարտանանից: Դիմ: Demosthenem. Ի՞նչ զԼիմնութեան Quomorbo fuisti impeditus? Ի՞նչ որով ցաւագարութեւ եղեր արդեւեցեալ: Դիմ: Attilidua febricula. Ի՞նչ ստիպիւ ջերմաց: Եւայն:

Համաձայնի պարտի եւ սպասեցեալ Թեւանակութեւն, արգես: Quid est hoc? Ի՞նչ զինչ է այս: Դիմ: Homo. մարդ: Lapis. քար: Arbor. ծառ: Quale est hoc? Ի՞նչ որպիսի ինչ է այս: Դիմ:

Tale.

Tale : այսպիսի : Calidum : ջերմ : Longum : երկայն : Quantum est ? քի որչա՞ն է : Quam Tantum : ապաքան : Multum : շատ : Parum : քիչ : Vbi est ? քի ուր է : Quam : Hic : այստե : Istic : այդտե : Illic : անդր : Intus : իներքու : Foris : արտաքու : Alibi : այլուրեք : Quo pergit : քի յո՞վուր ա՞յ : Quam : Huc : այստե : Istuc : այդտե : Illuc : անդր : Intro : իներքու : Foras : յարտաքու : Alio : յայլուրեք : Aliquo : յայլուրեք : Vnde venit ? քի ուրուի՞ց ա՞յ : Quam : Hinc : այստե : Istinc : այդտե : Illinc : անտե : Aliunde : յայլուրեք : Undique : յամենուրեք : Qua transijt ? քի ընդ որե՞նց ա՞յ : Quam : Hac : ընդ այս : Istac : ընդ այդ : Illac : ընդ այն : Alia : ընդ այլ : Quavis : ընդ ամ ուրեք : Quorsum ijt ? քե՞ւ յո՞ղից ա՞յ : Quam : Horsum : քե՞ւ ապաք : Istorsum : քե՞ւ այդտե : Illorsum : քե՞ւ այնտե : Sursum : քե՞ւ ի՞նչ : Deorsum : քե՞ւ ի՞նչ : Quousque tetendit : քի մինչե՞ ցուր լարեաց : Quam : Huc usque : մինչե՞ ցայտ : Istuc usque : մինչե՞ ցայտ : Huc usque : մինչե՞ ցայտ : Hactenus : ցա՞տ եւ : Eousque : մինչե՞ ցայտ : Եւ այլն :

Գլուխ Երրորդ .

Տաղադոս Հորիֆառութեւ Էջուանց գոյականաց :

Էստ անց գոյականաց երկու , յշնամիկէք զանազանից իրաց , մինչ հանդիպին իմաստին իմէջ շարադրութեւ , մինն դնի ի սեռականսն և հորիֆոլ , որդոս . Mi-
rum me desiderium tenet Urbis : Երաշտական իմե
իզ՛ք բաղաբն . պատէ դիմ : Maximum ornamentum amicitiae
tollit , qui ex ea tollit verecundiam : Կենդանիակեղ զարդ . բն
բեկամութեւ բառայ , որ ի նմանէ բառայ զամօթխածութի :
Philosophia Aristotelis . փիլիսոփայութի Էլեթիստատէլի : Li-
ber Petri . դերք Պետրոսի : Եւ այլն :

Աշուտանք ածականք միտք գոյականապէս առնանի իմէլ
շարադրութիւն, վարին սոյ վերոգեցեալքն գոյականք, որդոն:
Tantum cibi, & potionis adhibendum, vt reficiantur vires.
այսքան կերակրոյ և ըմպելոյ առ ընձեռելի, զի վերականգնեն
կարողութիւնք: Quod aurī, quod argenti, quod ornamento-
rum in meis Urbibus, Aedibus, delubris fuit. Մերնք սոկոյ,
որ ինչ արծաթոյ, որ ինչ զարդուց: Իբաղաքս իմ և ի տունս,
և իմհեանս գոյր: Albano non plus animi erat, quàm fi-
dei. Աշխատսի ոչ առաւել ոգւոյ գոյր, քան հաւատոյ: Huc
illa spectant: Abdita rerum, Angusta viarum, Occulta sal-
tuum, Ardua Montium, Amœna Camporum. Իմ Աշտը
այնք սպասեն, գաղտնիք իրաց: անձուիք ճանապարհաց: Ժա-
ծուիք զառիվերից: Խորքիւք լերանց: ապահովք դաշտից:
և այլն:

Աշուտանք գոյականք պատկանք առգոծութիւնք: կամ առ
պարզաւ, խորքն զսեռականն կամ զբացառականն, որդոն.
Neque monere te audeo præstanti prudentia Virum. Իմ Եւ
ոչ ազդել բեղ իշխեմ զայդդ գերակայիւ խոհեմութիւնք: Neque
confirmare, maximi animi hominem, Virumque fortissi-
mum. Իմ Եւ ոչ հաստատել զմարդդ մեծագունեղի ոգւոյ,
և զայդդ հզօրագունեղ: Choramandarum gentem Cresias vo-
cat Tauron: sylvestrem, sine voce, stridoris horrendi, hi-
tis corporibus, oculis glaucis, dentibus caninis, Իմ քօռա-
մանտացւոց զազգն կոչէ: քռեղիաս ցոյլ վայրենի, Թարց ձայ-
նի, շնչման զարհուրելոյ, գիտութիւն մարմնովք: աչօք խա-
միւրք: աստամօք շնայնօք:

Տաղաղս հորվառութիւն անուանց տծականաց պահանջ
ըղաց զԱնուականն :

Անուանք անականք որք զգիտութիւն, զհաղորդութիւն,
զնորութիւն, և զսոցին հակառակննշանակեն : Ինչդրեն
զսեռակ հորվառ, որպիսիք են այսոցիկ Peritus. հմուտ
Imperitus . անհմուտ : Particeps . մասնակից : Ex-
pers . անմասն : Plenus . լի : Inanis . դատարկ : իրգոն, In Bru-
to Fabius Pictor, & Iuris, & Literarum, & Antiquitatis bene
peritus fuit . Ի՞նչ ի Պրուսթոն Գապիոս նկարիչն և իրաւան,
և գրոց, և հմութեց բարւոք հմուտ եղև : Adolescentulos,
imperitos rerum in fraudem illicis . Ի՞նչ զպատանեակս անհր
մուտս իրաց ի դաւառքարշես : Antonius omnis eruditio-
nis expers, atque ignarus fuit . Ի՞նչ անանիոս ամենայնի տե-
ղեկութե անմասն և տղեկ եղև : Omnium participes . ամե-
նից մասնակիցք : Studiorum plena sunt omnia . գիտութեք
լիք են ամենայնք : Inania verborum . աւնայնք բանից :

Ըստ այսոցիկ են ևս համայնք անուանք անակիք, որք եղերին
ի Ax, Ius, Idus, և Ofus . իրգոն Tenax recti . ըմբռնակ ուղ-
ղի : Culpaē conscius . խղճահար յանցութեանդ : Auidus virtutis
տարփուսակ զօրութեց : Studiosus literarum . ուսումնասէր
գրոց :

և շլիւ Memor . յիշեցող : Immemor . անյիշող : Securus
ապահով : Cupidus . ըղձուսակ : Ignarus . անգիտ : Callidus
դաւաճան : Rudis . անպիտ : Prudens . խոհմ : Imprudens .
անխոհմ : Sciens . գիտացող : Scius . գիտակ : Nescius . անգի-
տակ : Certus . հաւատար : Incertus , անհաւատար : Consors
զիւնակակից : Exors . անզիւնակ : Compos , համակար : Impos-
անկար : Potens . կարող : Impotens , անկար : Insons . անհունչ :

Insolens . անզղոր : Insuetus . անկիրձ : Refertus . բեղմնու-
 լոր : Diues , հարուստ : Opulentus . փարձամ : Pauper . աշ-
 քատ : Inops , չբաւոր : Egenus . պիտանաւոր : Indiguus . կա-
 րօտ : Vacuus . դատարկ : Nudus . մերկ : Largus . լայն : Libe-
 ralis . ազատական : Benignus . բարեբարոյ : Prodigus . անա-
 ռակ : Auarus . ագահ : Fertilis . բերուկ : Fœcundus . ատաղ-
 Sterilis . ամուլ : Præstans . գերակայ : իրդոն . Memor benefi-
 cij . յիշեցող բարերարութե : Immemor iniuriæ , անյիշող անի-
 րաւութե : և այլն :

Բայց Vacuus , և Nudus , բաղմիցս խնդրեն զբացառա-
 կանն , իրդոն Vacuus negotijs . դատարկ ինքնառութեց :
 Nudus capite , մերկ գլխով : և այլն :

Աշուտանք մտնատականք զսեռական յոգնականն պահան-
 ջն , իրդոն . Nulla belluarum . ոչսք անասնոց : Minus virium
 habeo , զսեռազոյնն ուժից սեւին : Vterque nostrum . Եկա-
 բանչիւք մեր : Macedonum omnes . Էականգոնացւոց ամենն
 բնա : Multi hominum . բազումք մարդկանց : Pauci amico-
 rum . սակաւք բարեկամաց : Nigræ lanarum . սեւաւքն ասերց :
 Præcipui eorum . մանաւանդականքն նոցին : Quis omnium
 doctior Aristotele . ով ամենից գիտնազոյն բնա զԷլքիստօտեք
 Vter nostrum . ո՞րնենք : և այլն :

Խնդրեն ևս զսեռականն անուանք Թուականք , իրդոն .
 Quaginta Macedonum . ութսունք մականգոնացւոց : Primus
 vestrum . առաջինն ձեր : Singuli militum . իւրաքանչիւքն
 զիստարոց : Viginti Virorum . բօանք արանց : և այլն :

Էլ երազողականք անուանք , մինչ զբազումս նոյնոյ սեռի
 համեմատեմք կամ բաղդատեմք իմիտին , զսեռականն յոգնա-
 կանն խնդրեն , իրդոն . Elegantissimus omnium Philosopho-
 rum . Խորատասնարդունեղն ամենից փիլիսոփայից : Eruditissi-

mus omnium Doctorum . հմտագունեղն ամենից վարդապետաց Summus Oratorum . վեհագունեղն ճարտասանից : և այլն :
Էրբազարականք երբեմն այլապէս առեցեալք զնուական
եղականն խնդրեն , որդոն Ornatiſſimi noſtræ Ciuitatis . պահանջ
գունեղնք քաղաքիս մերոյ : և այլն :

Տաղադոս հոյովառութիւն անուանց ածականաց պահանջ
ըղաց զհոյովն սեռական , կամ արական :

Անուանք ածականք որք զնմանութիւն կամ զանմանութիւն
նշմանակն , զսեռականն կամ զտրականն խնդրեն , որդոն Do-
mini ſimilis . տեառն տման : Patri ſimilis eſt filius : հօրնսման
է որդին : Satiavit ſe ſanguine diſſimiſſimorum ſui Ciuium .
յազեցոյց զինքն արեամբ անմանագունեղից իւրոց քաղաքակ
ցաց : Non eſt proprium ſenectutis vitium . ոչէ յատուելծե-
րութիւն մոլութիւն : Sed commune valetudinis : այլ հասարակ
առողջութիւն : Quid tam commune quàm ſpiritus viuus , terra
mortuis , Mare fluctuantibus , litus electis . զինչ անբաւ հա
սարակ , որքան է որդին կենդանեաց : երկերն մեռելոց : ծովն
ալկոծեցելոց : նաւահանգիստն ընտրելոց : Caſari proprium
& peculiare fuit . կեսարի յատուել և առանձնական եղև : և այլն :

Տաղադոս հոյովառութիւն անուանց ածականաց պահանջ
ըղաց զհոյովն արական :

Անուանք ածականք որք զգիւրութիւն , զփափկութիւն , զն
որհ , զայց , զհաւատարմութիւն , զհանգիստութիւն և զսոցին հա
կառական նշանակեն , խնդրեն զարականն , որդոն . Pernicioſus
Reipublicæ . քնասակար հրապիրական : Iucundus , vel mole-
ſtus Patriæ . վայելչութիւն , կամ աշխատառութիւն յայրենոյն : Gra-
tus . կամ Inuiſus propinquis . հաճոյ , կամ անտես մերձաւորաց :

Propitius, vel infectus Cuius . աշեղու , կամ վշտանկեշ
բաղաբացեաց : Fidas . կամ Infidus Imperio . հաւատարմի,
կամ անհաւատարմի կայսրութե : Par, vel impartanto one-
ri . զայդ , կամ անզորդ այսբանում բեռան : Salutare vtrique ,
ողջաբար երկաբանչիւրոյն : Gratas tuas mihi iucundasque li-
teras . հաճոյս զըոյս ինչ և հրճուելիս տրակս :

Ըստ այսոցիկ են ևս բայած-ականք որք եղերին 'ի Bilis' . ոք
դոն . Mihi optabilis . ինչ ըղչալի : Tibi amabilis . բեղ սիրելի :
Illi formidabilis , նմա զաբհուրելի : և այլն :

Էջլլե անուանք, որք բաղադրին 'ի նախադրութեւ . Cum .
որդոն . Mihi confcius sum . ինչ ըստգիտակեմ : Mors con-
fentanea vitæ , մահս համազգած-կենի : Confors tibi , համա-
վիճակ բեղ : Concolor lanæ . գունակեց տսեր : Confinis Antio-
chiæ . համասահման Էջնտեբայ : Conterminus Indis . եզրա-
կեց հսդ-կայ : Consonus Angelis . ձայնակեց հրեշտակաց :
և այլն :

Ըստ դրեն ևս զտրականն անուանք այսոցիկ : Supplex , կող
կողադին : Obuius . շաւղադեմ , կամ շաւղադեմակ : Peruius .
քահանայիկ , շաւղանցիկ : Obnoxius . տխտաւոր : Ֆուտահակ :
Absonus . տարալայն : և այլք , որդոն . Supplex Iudicibus .
կողկողադին դատաւորաց : Volant mihi obuiæ tuæ literæ .
Թռին ինչ շաւղադեմակք բոյքս տրակք : Periculis obnoxij su-
mus . վտանգեց ֆուտահակք եմք : և այլն :

Տաղադս հորվառութե անուանց անականաց պահանջո
ղաց . զտրականն , և կամ զհայցականն , հանգեք ձ նախադրու-
թեւ : Ad . ցն առ :

Էջնուանք այսոցիկ անականք : Accommodatus . ցարմա-
րեցեալ : Appositus . առադրեցեալ : Aptus , ցարմառ : Idoneus .

սլատկան աւորի Habilis . ընդունակ : Inhabilis . անընդունակ :
 Vtilis . օգտակար : Inutilis . անօգտակար : Pronus . հակումն
 առ : Natus , ծնած , որդին . Accommodatus huic rei , vel ad
 hanc rem . յարմարեցեալ այսմիկ երի , կամ առ այս եր : Aptus
 scientiæ , vel ad scientiam , իմ յարմար գիտութիւն , կամ առ
 գիտութիւն : և այլն :

Տաղապս հոլովառութիւնք անուանց ածականաց պահանջ
 ջողաց զհայցականն , կամ զբացառականն նշանակել բանա-
 կութիւնք ուրուք :

Անուանց այսորիկ : Altus : բարձր : Profundus . խոր : Lon-
 gus . երկայն : Latus . լայն : Crassus , հաստ : խորքն զհայցա-
 կանն , կամ զբացառականն , որդին . Trabem longam imponi-
 to latam pedes duos , crassam pede vno . իմ վերագրեալ զբե-
 ղան իմն երկայն : լայն երկուց ստից , և հաստ ոտամբ միով :
 Fossam sex cubitis altam , duodecim latam cum duxisset .
 զփոսն բարձր վեցից կանգնոց , և լայն երկոտասանից մինչ ա-
 ծեալ իցեր : և այլն :

Լրարեն ևս երբեմն վարել սեռականապէս , որդին . Longus
 pedum duorum , երկայն երկուց ոտից : և այլն :

Տաղապս հոլովառութիւնք անուանց ածականաց պահանջ ջո-
 րաց զբացառական հոլովն :

Անուանց այսորիկ Extorris . աքսորած , տարաւոր թիկ :
 Nudus . մերկ : Dignus . արժանի : Contentus . գոհունակ :
 Inanis : դատարկ , ունայն : Refertus : զեղուն : Inops . չբաւար
 Locuples . փարեամ : Alienus . այլային , այլանդակ : Onustus .
 բեռնաւոր : Immunis . ապահարկ : Plenus , լի . Cassus . նկուն
 Diues . հարուստ : Potens . կարող : Fretus . մտերիմ : Vacuus .

Կապարկ: Captus. բռնած: ստպիշար: Præditus. յռաւոյսպար: ատր: Orbus. զուրկ: Indignus. անարժան: Liber. ազատ: Viduus. ամուրի: ևայլք. խնդրեն զբացառական հողովն, որ դոն. Vir dignus honore. այս արժանի պատու: Alienus à veritate. այլանդակ ինչմարտութիւնք: Plenū Vino. լի գինւով. ևայլն:

Աշուեսն այս Opus. քի պետոյ բազմիցս է քոյական ևան հողովելի, և վարելով ըսդ բային հականի խնդրե զբացառական, որդոն. Gratia opus est nobis, tuaque auctoritate. քի շնորհ պետոյ է մեզ, բոյդ իսկ հեղինակութիւնք:

Իսկ բազմիցս եւեւ զածական համալձայնի ըսդ քոյականաց, բայց ոչ հողովի, որդոն. Dux nobis, & Auctor opus est: քի գուքս մեզ և հեղինակ պետոյ է: Dices nummos mihi opus esse. քի առասցես զդահեկանս ինձ պետոյ գող:

Աշուեսնք բազդատականք խնդրեն զբացառականն, և մանաւանդ. յայնժամ մինչ զբազումս իրս տարբեր ըսդ միմեանս համեմատեմք, որդոն. Luce clariora consilia. բանզլոյմս, պայծառագոյնք խորհուրդք: Posterior dies acerbior priore. քի յետնագոյն կծուագոյն բան զառաջնագոյնն: Argentum vilius est auro. արծաթն չնչագոյն է բանդրոկի Et aurum Virtutibus. ևսոկին բան զգորութիւնք:

Աշուեսնք անականք զգող, Կամ զպարտաւ. նշանակողք խնդրեն զբացառականն, որդոն. Insignis genere. նշանաւոր զարմիւ: Nobilis vitijs. պատառաւոր մոլորութիւնք: Haesitans lingua. քուտաւ լեզուաւ: Voce absoni. ճայնիւ տարաճնչոք: Pedibus ager, ոտիւ բակար: ևայլն:

Գլուխ Չորրորդ.

Տաղադս Հաղվառութեց բայից ներգործականաց :

Այս գիտելի է, զի ամ բայ ներգործական զկսի իս
բնան զհայցական հաղվառ ինքեք, որդոն . *Amaus tuus*
clarissimus Vir amavit vnice Patriam, & Ciues
suos . Եւ պատն բո այր պայծառագուհեղ, սիրեաց
մնանի զհայրենին և զքաղաքացիս իւրս :

Այսու կանոնիւ ենթանկատին բայք այսորիկ հետեւեցեալք :

Amo, սիրեմ: amas, սիրես: amaui, սիրեցի: amatum,
սիրեցեալ: amare, սիրել:

Capio, is, cepi, captum, capere, կանուլ:

Commendo, as, aui, atum, are, յանձնել: ներբողել:

Fastidio, dis, iui, itum, ire, զղուել: ցանկանալ:

Fero, fers, tuli, latum, ferre, տանիլ: կրել:

Legō, is, gi, lectum, legere, ընթերցուլ:

Verbero, as, aui, atum, are, ձաղել:

Vitupero, as, aui, atum, are, քամահել:

Apello, առասնմ: Cædo, հաղտոնմ: Occido, սպանա

նեմ: Celebro, հաշակեմ: Como, պահեմ: Cupio, բաղձամ:

Dilecto, բերկրեցուցանմ: Oblecto, հեշտացուցանմ: Di

ligo, լըճակեւտեմ: Fallo, պատրեմ: Iacio, ձգեմ: Iuuo, օգ

նեմ: Laudo, գովեմ: Metuo, երկնլիմ: Timeo, վախեմ: Præ

tereō, ոնցանմ: Scribo, գրեմ: Sperno, քամահեմ: Veho,

բարչել, տարել:

Բայց *Fastidio, երբեմն ընդարձակապէս իկերարկանի, որ*

դոն Manè verò quamquam fastidis, իսկ առաւօտուն Թէեւ

զղուեցուցանես: իսկ երբեմն վարի ընդ աներեւոյթի բայիք,

որդոն.

որդան. Idque fieri quia fastidiant præstare curam. զայն ինչ
նիլ, զի զընդունելն ընձեռել զհոգի:

Գիտելի է երկրորդ, զի բայց ներդրած ականք որք նշանկեն
զանբաստանութի, զարձակումն, զքատապարտութի, բայց
իհայցականեն հորդէ խնդրեն և ոչ սեռականն նշանակիչ կամ
հաւատարմոյ, և կամ անհաւատարմոյ, ձևասու, կամ պատժոյ:
որդան, Numquam tam amens Cælius fuisset, vt ambitus al-
terum accusaret. Ի՞նչ երբեք այսքան անմիտ լեարկցեր Չելիոս:
զի զըրջադայմանէ զմիւսն ամբաստանիցեր: Ընդ այսու կա-
նոնիւ ստորանկին բայց այսոքիկ հետեւ եցեալք:

Accuso, as, aui, atum, are, ամբաստանել:

Arguo, is, ui, utum, ere. յանդիմանել:

Infimulo, as, aui, atum, are. ներհամարել: ներջարկել:

Appello, as, aui, atum, are. բողոքել:

Defero, fors, tuli, latum, ere. դատարարել:

Postulo, as, aui, atum, are. պահանջել:

Absoluo, uis, ui, utum, ere. արձակել, բացարձակել:

Damno, as, aui, atum, are. դատապարտել:

Arcesso. կամ Accerso. առկոչել: Alligo. առկապել:

Astringo. պնդել: Coarguo. համանդիմանել: Condemno.

դատապարտել: Convinco. յողորմարել: Incuso. ներբա-
տել: Infamo. վատահամբաւել: Libero. ազատել: Redar-

guo. վերյանդիմանել:

Բայց գիտելի է, զի ոչ միշտ բայց ամբաստանելոյ, և արար-
աւորելոյ խնդրեն զսեռականն ձևասու, կամ պատժոյ, այլ
բաւական է երբեմն, զի սեռականն նշանակիցեն զմեղ ինչ:
կամ զօրոշումն ինչ միայն, և ըստ այսմ ոճի են բայց այսոքիկ:
Corripio. կշտամբել: Reprehendo. յանդիմանել: Vitupero.
արհամարհել: Culpo. մեղադրել: Castigo. խնդել: Incre-
po.

po: սաստանա: Obiurgo, նախատեսնա: Funio, նշանակում եմ: Rle-
cto, նուշանում: Mulcto, անուշանում: Traduco, փոխադրում
կենա: Noto, կրթում: Sugillo, հարուստանում: Taxo, սահմանում,
որդոն, Corripere alicuius arrogantiam, կշտամբել ուրու-
շյանդ քնուծելն:

Բայց քնելոյ, վաճառելոյ, օժեւանելոյ, և այլ բաց 'ի հայցոյ
կանէն խնդրեն և ն զայսորսնկ սեռականս: Tanti, այսքանոյ:
Quanti, որքանոյ: Pluris, շատի: Minoris, սակաւագունի:
Ergo, Emit gladium tanti, քնեաց զժուրն այսքանոյ, և զնդ-
այսուռնիւ ստորանկին բայց այսքանի, Emò, քնեմ: Emi
քնելոյ:

Vendo, is, idi, itum, ere, վաճառել:
Redimo, imis, emi, emptum, ere, վերադնել:
Loco, as, aui, atum, are, օժեւանել:
Conduco, is, xi, ctum, ere, վարչել:
Եւ այլ ոմանք:

Բայց վարչելոյ կամ արժեցունքանելոյ, բաց 'ի վերոգեցելոցն
սեռականաց խնդրեն և աղայսոսնկ: Magni, մեծ-ի: Parui, փո-
քու: Plurimi, բազմի: Maximi, մեծագունեղի: Minimi, փո-
քրագունեղի: Եւ զայս ոմանս: որդոն, Magni putare honores,
մեծ-ի վարկանել զպատանւս: Parui ducere pecuniam, փոքու
վարկել զըստակ: Ընդ այսուռնիւ և ն բայց այսքանի:

Aestimo, as, aui, atum, are, վարկել, համարել:
Duco, cis, xi, ctum, ere, քնատել, ստկել:
Facio, is, feci, factum, facere, արկել, վարկել:
Pendo, is, pependi, pensum, ere, կշռել, համարել:
Habeo, habes, bui, itum, ere, հեռմարկել, վարկել, աղ-
Տեղեցանել:
Puto, as, aui, atum, are, համարել, և այլ:

Բայց այսոքեկ Admoneo . առաջդեմ: Commoneo . համադրեմ: Commonefacio . աղդառնեմ, բաց ի հայցականէն խնդրեն երբեմն զսեռականն, իսկ երբեմն զբացառականն, որդոն. Qui admonerent eum fœderis . որք առաջդեցէին զնա զդաշանէ: De quo vos paulò ante inuitè admonui . զորմէ զձեզ դոյն ինչ ցտառականայ առաջդեցն: և այլն:

Եւ իսկ եւ երրորդ, զի բայց ներգործականք, որք նշանալին, զարուծի: զհատուցումն, զանձնառուծի, զխստուծոյ, զբացայայտուծի, զառաջագործի և զպաշտուծի, բաց ի հայցականէն հօրովէ, խնդրեն ևս զարականն, որդոն. Salutem tibi ijdem dare poterunt, qui mihi reddiderunt . զողջոյն բեզ տալ նոյնքն կարասցեն, որք ինձ վերադրեցին: Ընդ այսուհանդիս ստորանկին բայց այսոքեկ հետեւեցեալք:

Do, das, dedi, datum, dare . տալ:

Concedo, is, essi, essum, dere . շնորհել:

Tribuo, is, ui, utum, ere . ընձեռել:

Commodo, as, aui, atum, are . փոխադրել:

Debeo, es, ui, itum, ere . պարտել:

Exhibeo, es, bui, itum, ere . առաջդրել:

Fœnero, as, aui, atum, are . վաշխել:

Porrigo, is, exi, ectum, ere . հասկացել:

Præbeo, es, ui, itum, ere . նպաստել:

Sufficio, is, eci, ectum, ere . արտադրել:

Subministro, as, aui, atum, are . ձեռնել, ձեռնակալել:

✕ Suggesto . առաջդրեմ, ԲելաԲրեմ: Suppedito, փոխադրեմ: Ժմեմ: Reddo, վերադրեմ, հատուցանեմ: Refero . վերաբերեմ, ցետաբերեմ: Desero . լքեմ: Rependo . հատուցանեմ: Restituo, անդրադրեմ: անդրադարձեմ: Repono . վերադրեմ: Committo . առանդեմ: Mando . պատուիրեմ: Trado . յանձնեմ:

յանսնեմ: Credo. հաւատամ: Promitto. խոստանամ: Spon-
deo. խօստարեմ: Explico. մեկնեմ: Significo. նշանակեմ:
Aperio. բանամ: Declaro. բացայայտեմ: Demonstro. անա-
ցուցանեմ: Dico. ասեմ: Edifsero. մեկնաբանեմ: Explano.
արտայայտեմ: Expono. ցուցակեմ, ներցուցեմ: Nar-
ro. պատմեմ: Ostendo. ցուցանեմ: Prodo. մատնեմ: Ante-
fero. յառաջերեմ: Praefero. զերայարդեմ: դերբերեմ: Post-
pono. յետադրեմ: Antepono. յառաջադրեմ: Praepono.
դերադրեմ: և այլք:

Դիտելի է չորրդ, զի բայից ներգործականաց ոմանք խնդ-
րեն զերկուս հայցականս, որքոն. Docuit eum Grammaticam.
ուսողց նմա զերականութիւնս: ըստ այսու շուղիւ պարունակեմ:

Doceo, es, cui, ctum, ere. ուսուցանել:

Caelo, as, aui, atum, are. գաղել:

Flagito, as, aui, atum, are. խնդել:

Interrogo, as, aui, atum, are. հարցանել:

Moneo, es, ui, itum, ere. ազդել:

Rogo, as, aui, atum, are. աղաչեմ:

Posco, is, poposci, ere. հացել:

Reposco, is, repoposci, ere. զերահայցել:

Erudio, is, iui, itum, ire. ներմանացուցանել:

Ասի և սերբեմս, Erudio te de hac re. քի ներհմացուցա-
նեմ զքեզ զիտե այսմանէ:

Դիտելի է հինկեցորդ զի ոմանք ի բայից ներգործական-
աց բաց ի հայցականէն խնդրեն ևս զբացականս, և են
գոնեաւ այսոքիկ, որք նշանակեն զգրեհատարութեան, զլցութեան,
զբռնութեան, զազատութեան: զզրկութեան, և զսոցին հակառակս,
որքոն Oculos naturae membranis tenuissimis vestiuit, & fe-
pfit. քի զաջ բնութիւն մարդաշարժիւք նրբագունեղիւք զդե-

ցոյց, և ցանկեաց: ըստ այսու շուշե պարզականին բայք այսո
քիկ:

Induo, is, ui, utum, ere. հագուցանել:

Vestio, is, iui, itum, ire. զգեցուցանել:

Exuo, is, ui, utum, ere. մերկել:

Spolio, as, aui, atum, are. մերկացուցանել:

Amicio. պատմուճանեմ: Calceo. կոշիակորեմ: Succin-

go. դօտւորեմ: Conuestio. համագուցանեմ: Munio. ամ

բացուցանեմ: Orno. զարդարեմ: Sepio. ցանկեմ: Sterno.

սխեմ: Tego. ծածկեմ: Nudo. մերկեմ: Impleo. ընում:

Compleo. համալրեմ: Expleo. արտալրեմ: Repleo, զերա

շնում: Satio. յագեցուցանեմ: Saturo. կշտացուցանեմ: Au-

geo. յաւելում: Cumulo. կուտակեմ: Locupletor. ճոխ

ցուցանեմ: Farcio. կռեմ: Refarcio, զերակռեմ: Exhaurio.

սպառեմ: Onero. բեռնեմ: Opprimo. սեղմեմ: Exonero.

տարաբեռնեմ: Leuo. Թեթեացուցանեմ: Obruo. տապա

լեմ: Premo. սեղմեմ: Deonero, բացաբեռնեմ: Expedio:

աւարտեմ: Soluo. արձակեմ: Illaqueo. որոգայեմ: Im-

pedio. արգելեմ: Implico. ներծալեմ: Irretio. ցանցեմ:

Այլև Absoluo, արձակեմ, բացարձակեմ: Libero. ազատեմ:

Alligo. առկապեմ: Mulcto. տուգանեմ: Եւայլք զորս զեր

գրեցաք:

Եւտեղի է վէց երորդ զի բայք ներդործականք որք նշանա

լին զհայցումն, զբացբարձումն, զբացշարժումն, զհրաժա

րումն, զառումն, և զայլս ոմանս, բաց ի հայցականն հոլովի

խոդին և ս զբացառականն ընդ նախադրութեն: A, կամ Ab.

որդոք. A te opem petimus. իբէն զնպաստութի հայցեմք:

Flagitas abs te filium. Ժանս իբէն զորդի: ընդ այսու կանա

նիւ պարգեականն բայք հեռուեցնալք:

Peto, is, iui, itum, ere. հայցել:

Quæro, is, fivi, situm, ere. խնդրել:

Contendo, is, di, tum, ere. պահանջել:

Exigo. պահանջեմ: Flagito. խեմ: Efflagito. արտահայ
ցեմ: Postulo. հայցեմ: Posco. հայցեմ: Repeto. վերահայ
ցեմ: Aufero. իբացառեմ:

Abduco, is, xi, ctum, ere. բացածել:

Abstraho, is, xi, ctum, ere. բացբարձել:

Abripio, is, ui, eptum, ere. յափշտակել:

Eripio, is, ui, eptum, ere. ապրեցուցանել:

Subripio, is, ui, reptum, ere. դաշտապոռել:

Auello. արտասկեմ, Auoco. տարկեմ, Abrado, բաց
դերեմ, Abalieno. այլանդակեմ, օտարացուցանեմ:

Remoueo, es, ui, otum, ere. բացջարժեմ:

Arceo, es, ui. խտրել:

Repello, is, yli, ulsum, ere. բացհերքեմ:

Absterreo, es, ui, itum, ere. զաքհուրեցուցանել:

Deterreo, es, ui, itum, ere. երկեցուցանել:

Auerto. դարձուցանեմ, Amoueo. բացջարժեմ, Abigo.
վանել, Pello. վարել, Defendo. ջատագովել, Prohibeo. ար
դելու, Abstineo. զդուշմանալ, Contineo. ժուժեմ, Refre-

no. սանձել, Cohibeo. Ինչել, Accipio. առնուլ, Audio.
լսել, Disco. ուսանել, Capió. հախուլ, Colligo. ժողովել,

Conduco. օթել, Emo. ցնել, Redimo. վերադնել, Haurio,
յուզել, Exhaurio. սպառել, արտայուզել, Reporto. վերա

բերել, Sumo. առնուլ. և այլք:

X Գլուխ Հնկերորդ:

Տաղադս Հոլովառութեց բայից կրաւորականաց:

ԱՆՔ կրաւորականք խնդրեն զբացատրականն հանդերձ նախադրութիւն A. կամ Ab. զկնի ինքեանց, և զանուանականն նախ բան զինքեանս, որքոն. Liber tuus, & lectus est, & legitur à me. Գիրքն քո ընթեռնանեցաւ, և ընթեռնանի յինէն: Ընդ այսու կտանիւ պաշտնակին համայնք կրաւորականք, որպիսիք են:

Amor, aris, atus sum. սիրել:

Diligor, geris, ctus sum. սիրել:

Legor, eris, ctus sum. ընթեռնանիլ:

Accusor, aris, atus sum. ամբաստանիլ:

Absoluo, eris, utus sum. բացարձակիլ:

Damnor, aris, atus sum. պարտաւորիլ:

Adhibeo, ris, itus sum. առաւորիլ:

Tribuo, eris, utus sum. ընձեռիլ:

Concedo, eris, effus sum. շնորհիլ:

Doceo, ris, ctus sum. ուսուցանիլ:

Flagitor, aris, atus sum. խաբիլ:

Moneo, eris, itus sum. ազդիլ:

Exuo, eris, utus sum, մերկիլ, մերկացուցանիլ:

Induo, eris, tus sum. ագուցանիլ:

Priuo, aris, atus sum. զրկիլ:

Audior, ris, tus sum. լսիլ:

Emor, eris, ptus sum. Գնիլ:

Quoror, eris, situs sum, խնդրիլ, և այլք:

ԳԼՈՒԽ ԱԵՑԵՐՈՐԴ :

Տաղարս Հորդանան ԲԵ Բայից Չէղբականաց :

Այն գիտելի է , ամենայն բայք չէղբականք և մա-
նաւանդ էականն և ընդարձակս յետուստ և յառա-
ջուստ զանուանականս խնդրեն , մինչ Երկաբանչիւն
առնոյն ինչ պատկանին , որդոն . Senectus ipsa est
morbis . Եւրո՞ւթն ինչն է խօթութի . Ego viuo miserrimus .
Ես կեամ Թշուառագունեղ . Ընդ այսու կանոնիւ և ո՞րն պա-
րուսակին :

Sum , es , fui . Ել , գոլ :

Viuo , is , xi , ſum . կեամ :

Venio , is , i , tum . գամ :

Eo , is , iui , itum . գնամ :

Ambulo , as , ſui , atum . շրջիմ :

Curro , is , cucurri , curſum . արշաւեմ :

Incedo , is , eſſi , eſſum . քեմեմ :

Iaceo , es , ui , tum . պառկեմ , և այլք :

Երկրորդ գիտելի է , զի ոմանք ՚ի Բայից չէղբականաց խնդ-
րեն զսեռականն , որդոն . Egeo conſilij . կարօտիմ խորհրդոյ :
Hoc bellum indiget celeritatis . պատերազմս այսն երկարօտի
արագութե , ընդ այսու ո՞րն էն բայքս :

Egeo , es , ui . կարօտիմ :

Indigeo , es , ui . ներկարօտիմ , պիտաւորիմ :

Memini , iſti . յիշեցի :

Satago , is , egi . բաւառեմ , բաւանեմ , բաւականառնեմ :

Երրորդ գիտելի է , զի բայք չէղբականք ոչանակիչք օգնութե ,
ՔԵ , գիւրգութե , անդորրութե , անանդորրութե , այցելու-
թե ,

Թէ, ուսման, հպատակութե, հաղանդութե, հլութե, և
 ընդ-իմարտութե, զարականն խնդրեն զինի ինքեանց, որպէս .
 Non parebo dolori meo . ոչ հպատակեցայց ցաւոյ իմուս :
 Non iracundiæ feruiam . ոչ բարկութե ծառայեցից : ընդ
 այսու ոչիւ ևս բայց այսորիկ :

Adsum, ades, adfui . առգում, մերձեմ :

Affurgo, is, rexi, rectum . կանգնեմ, յառնեմ :

Consulo, is, ui, tum . նախահոգամ : տեղեկանամ :

Debeo, es, ui, itum . պարտիմ :

Fauco, ues, ui, fautum . այցառնեմ :

Immineo, es, ui . վերակայիմ, վերայառնեմ :

Impendeo, es, di, ensum . վերահակեմ :

Incommodo, as, aui, atum . խուռել, զզուռել, վշտանկել :

Indulgeo, es, si, tum . ներեմ :

Obfisto, is, steti, ընդ-իմակայիմ :

Obsto, as, eti, atum : ընդ-իմակայիմ, հակակայիմ :

Obedio, is, iui, tum . հստղանդիմ :

Obtempero, as, aui, atum . հպատակիմ :

Pareo, es, ui . հլութեանմ, հպատակեմ :

Seruió, is, iui, itum . ծառայեմ :

Studeo, es, ui . ուսանիմ :

Subuenio, is, ni, entum . նպաստեմ, սպասարեմ :

Succurro, is, ri, rsim . իժեկուսն հասանեմ :

Absum . բացեմ, իբացեալեմ : Desum . պակասեմ, Accla-

mo . առաղաղակեմ, Accubo . առպառկեմ, Accumbo . առ-

բազմեմ, Accresco . առաճիմ, Accedo . մատչեմ, Assentior .

հաւանեմ, Acquiesco . առհանգեմ, Adhæreo . առյեղնում :

Լայլ բաղումք :

Հորհրդդ գիտելի է զի բայց ոմանք չէզոքականք զհայցա-

կանն

Կանն խնդրեն, որդոս. Aro terram. հերկեմ զերկեր: Puto Vineam. յատեմ զայգին: Ընդ այսու ոչիւ պարունակին բայց այսորեկ:

Aro, as, aui, atum. հերկեմ, վարեմ:

Puto, as, aui, atum. յատեմ:

Rigo, as, aui, atum. առորեմ:

Sero, is, eui, atum. տնկեմ: սերմանեմ:

Ablaqueo. տաքախշեմ: Colo. դործեմ: հերկեմ: Fodio. փորեմ: Meto. հնձեմ: Occo. տափեմ: Pastino. բահեմ: և այլք:

Calleo, es, ui. վարժեմ: վարժդոս:

Exhalo, as, aui, atum. շորբեմ, գոլոշեմ:

Oleo, es, lui, itum. բուրեմ:

Redoleo, es, ui, itum. վերաբուրեմ:

Horreo. սարտափեմ: Exhorreo. առտասարեմ: և այլք:

Հինկեցորդ. դիտելի է զի ոմանք 'ե բայից չէ դոքականաց խնդրեն զկնի ինքեանց զբացառական, որդոս. Oportet praeceptis, institutisque Philosophiae: պիտոյք են հրամանք, և ներկացուցմունք փիլիսոփայութիւն: Laete, & carne viuunt, կամբ և մսով ապրեն ընդ այսու ոչիւ են բայք հետեւեցեալք:

Abundo, as, aui, atum. առատանամ:

Careo, es, ui, itum. նուազիմ, վրեպիմ:

Dolco, es, ui, itum. ցոււիմ:

Egeo, es, ui. կարօտիմ, պիտաւորեմ:

Indigeo, es, ui. պիտանաւորեմ:

Gaudeo, es, ifus sum: խնդամ:

Mæreo, es. տխրիմ:

Vaco, as, aui, atum, պարապիմ:

Viuo, is, xi, etum. կեամ:

Sum, es, fui. եմ :

Adhibeo. առաւարեմ : Consto, բաղկանամ : Ardeo. այրեմ :
Flagro. վառեմ : Laboro. աշխատեմ : Roro. ցօղեմ : Scateo.
արտազեղեմ : Sono. հնչեմ : Sudo. քրտնեմ : Superfedeo :
վերահասեմ : Stupeo. ափշեմ : Mano. ծորեմ : Fluo. հոսեմ,
հեղում : Affluo. առհեղում : և այլք :

Ահեցերորդ գիտելի է, զի ոմանք իբայց չէզոքականաց,
կրաւորակերպից խնդրեն զբացառականն հանդերձ նախա
դրութիւն, որդոն. Ita testis in reum rogatur, an ab eo fusti-
bus vapulasset. և յայէս վկայն իդատապարան հարցաբննի,
մի՞թէ ինձանէ բոք ձաղեցեալիցէ : Fabritius respondit à Ciue
se spoliari malle, quàm ab hoste venire. Ֆապրիցիոսն պա
տասխանեաց իբաղաբացւոյն զինքն մակամիլ կեղեքիլ, քան թէ
ի՞նչամաւոյն ծախիլ : Ընդ այսու ոճիւ պարունակին բայք այս
որեկ :

Vapulo, as, aui, atum. ձաղեմ :

Væneo, is, iui. ծախեմ, վաճառեմ :

Fio, fis, factus sum. եղանեմ : և այլք :

Եղլուխ Եօթներորդ :

Յաղագս Հոլովառութե բայց հասարակաց :

և յբ հաստիակբ մինչ վարին ներգործականապէս
խնդրեն զհոլովս ներգործականաց : Իսկ մինչ վարին
կրաւորականապէս խնդրեն զբացառականն, որդոն.
Cum agros maximos, ac feracissimos depopula-
retur. մինչ զանդատաւան մեծագուննդ, և ամենաբերս կո
ղապոնքեր : Omnis ora maritima ab Achæis depopulata erat.
ամ ծովեզր ի յաւելեաց եոք կողապոնցեալ էր : Ընդ այսու ոճիւ

Depopulor, aris, atus sum. Կողոպտեմ, և կողոպտիմ:

Aggredior, eris, effus sum. Ետնեմ, դիմեմ:

Hortor, aris, atus sum. Երդարեմ, և երդարիմ:

Aspernor, aris, atus sum. Բամահեմ, և բամահիմ:

Dimetior, iris, natus sum. Զափեմ, և Զափիմ:

Dignor, aris, atus sum. Թաժանացուցանեմ, և Թաժանա

ցուցանիմ:

Amplector, eris, xus sum. Փարեմ:

Criminor, aris, atus sum. Մեղադրեմ, և մեղադրիմ:

Interpretor, aris, atus sum. Թարգմանեմ, և Թարգմանիմ:

Եւս և ս այլ սմանք հասարակ վարկեցեալք ի հնոց, բայց

այժմ ոչ են ընդ սովորութիւնք:

Երևես Բեթորդ:

Տաղապս Հոլովառութիւնք բայից ճախարականաց:

Վերտեղի է, զի սմանք ի բայից ճախարականաց,

խնդրեն զկոնի իրեանց զհոլովս սեռական: Երդոս:

Qui misereri mei debent, non desinunt invidere:

որք ինչ ողորմիլ պարտին, ոչ դադարին ի յզնաբերոյ:

Huius meriti in me recordor: զսորին արդիւնն ի յիս վերա

յիշեմ: Ընդ այսու ոչիւ պարտանակին:

Misereor, eris, ertus sum. Ողորմիմ:

Obliviscor, eris, itus sum. Մոռանամ:

Recordor, aris, atus sum. Եիշեմ:

Reminiscor, ceris. Վերայիշեմ:

Potior, ris, itus sum. Խիստեմ, և այլք:

Երկերդ: Երտեղի է, զի սմանք ի բայից ճախարականաց,

խնդրեն զօրական հոլովս զկնի ինքեանց, և են դոնեայն Նշանա-
կիչք շողջործութե, և օգնութե, որդոն . Ego verò quibus
ornamentis aduersor tuis . իսկ ես որոց հակառակիմ քոյոց
զարդութիւնք ընդ այսու ոճիւ պարունակին :

Aduersor ; aris , atus sum . հակառակիմ , ընդիմանամ :

Adulor , aris , atus sum . շողջործեմ ,

Assentor , aris , atus sum . մարդկութեմ , համոյանամ :

Assentior , iris , nsus sum . առհաւանիմ :

Auxilior , aris , atus sum . օգնեմ :

Blandior , iris , itus sum . շողջործեմ , հրապուրեմ , գգուեմ :

Gratificor , aris , atus sum . շնորհուկ լինիմ , հաճեմ :

Ancillor . աղախնեմ , աղախնանամ : Famulor . ծառայեմ ,

պաշտեմ : Illacrymor . արտասուեմ , Innitor . ջանամ : Irascor .

բարկանամ : Medeor . բժշկեմ : Moderor . բարեխառնեմ , կեր

պաւորեմ : Morigeror . վարդոյակցիմ , հպարտակիմ : Obsequor .

սպասաւորեմ , հլուանամ : Præstolor . կաթոցնիմ , սպասեմ :

Suffragor . օժանդակեմ և այլք :

Երբորդ գիտելի է զի ոմանք ՚ի բայից ձայնակրականաց խնդ-

րեն զհայցականն զկնի ինքեանց, որդոն . Hi quidem mera sce-

lera loquuntur . սոքին Թերևս զզուստս յառութիւն խօսին :

Deus terram tuetur . maria moderatur . ամ զերկիր խնամե ,

և զծովս բարեխառնէ , ընդ այսու ոճիւ են :

Abominor , aris , atus sum . լքեմ , մերժեմ :

Adipiscor , eris , eptus sum . առորտամ , առստանամ :

Adorior , iris , ortus sum . առծագեմ :

Admiror , aris , atus sum . զարմանամ :

Alloquor , eris , utus sum . առխօսիմ :

Assequor , eris , utus sum . առհետեւիմ :

Imitor , aris , atus sum . համահետեւիմ , ներհետեւիմ :

Loquor, eris, utus sum. Խօսիմ:

Liceor, eris, itus sum. ատենալարկել, արժայայտել:

Licitor, aris, atus sum. գնահատեմ:

Meteor, eris, itus sum. արդենաւորեմ:

Vlciscor, eris, vltus sum. վրեժախնդրեմ:

Adulor. շողորորԹեմ: Auerfor. դառնամ: Calumnior.

դրսարտեմ: Comitior. ուղեկցիմ, ուղղեւորեմ: Consolor.

մխիթարեմ: Conspicior. նշմարեմ: Contemplor. նկատեմ:

Criminor. փտասապարտեմ: Demolior. յատակեմ, քանդեմ,

քանտեմ: Deprecor. աղերսեմ: Եայլք բաղուեմ:

Չորրորդ գիտելի է, զի ոմանք Իթայից Հայսակրականաց
խնդրեն զտրականն զկնի հայցականն, որքոն Græcia tendit
dexteram Italiae, suumque ei præsidium pollicetur. յունաս
տանն ձկտի յաջկողմն իտալիոյ և զամբոյս իւր նմին խոստա
յայ: Ei voce maxima victoriam gratulatur. նմա Հայսիւ
մեծագունեղիւ զաղԹուԹին շնորհաւորէ: Ընդ այսու ոմիւ
պարտենակին:

Gratulor, aris, atus sum. շնորհաւորեմ:

Largior, iris, itus sum. առատաձեռնեմ:

Minor, aris, atus sum. սպառնամ:

Polliceor, eris, itus sum. խոստանամ:

Confiteor. խոստովանիմ: Fœneror. փոխատրեմ: Furor.

դողանամ: Imprecor, անիծանել, աչաղել: Inficior. ապուսեմ:

Interpreter. Թարգմանեմ: Partior, մասնատեմ: Impertior.

մասնաւորեմ:

Հինկերորդ գիտելի է, զի ոմանք Իթայից Հայսակրականաց
խնդրեն զբացաւականն զկնի հայցականն, որքոն. Vt possem
te remunerari quàm simillimo munere. զի կարեցէի զբեղ
նութեաւրբել իբրեւ նմանագունեղիւ նութրել: Ընդ այսու ոմիւ

Եւ բայց այսոքիկ հետեւեցեալք :

Dignor, aris, atus sum . արժանաւորեմ :

Profecutor, eris, utus sum . առ ընկերեմ :

Muneror, aris, atus sum . նուիրաւորել :

Remuneror, aris, atus sum . վերնուիրատրել, տրատրել :

ԼԸ Երրորդ գիտելի է, զի ոմանք 'ի բայից ձայնակրականաց բաց 'ի հայցականէն խնդրեն և ս զբացառականն հանդերձ առ խադրութիւն : Որդոն . Cum Theophrastus percontaretur ex anicula quadam, quanti illud venderet. մինչ Թէոփրաստոսն տեղեկանայր 'ի պառականէ ումեմնէ, Թէ որքանոյ զայն վաճառեցեր : Ըսդ այսու ոճիւ են :

Mercor, aris, atus sum . գնեմ :

Nundinor, aris, atus sum . առ ուժախտեմ, վաճառադրեմ :

Mutuo, aris, atus sum . փոխառեմ, փոխառողեմ :

Percontor, aris, atus sum . տեղեկանամ, հարցադնեմ :

Sciscitor, aris, atus sum . տեղեկանամ, հարցադնեմ,

հարցադիտեմ : և այլք :

Գիտելի է եօթներորդ, զի ոմանք 'ի բայից ձայնակրականաց խնդրեն զբացառականն միայն, որդոն . Commoda, quibus utimur, lucem, qua fruimur . զօգտութիւն, որովք վաճառեմք : զլոյս, որով զմայլեմք : Ըսդ այսու ոճիւ են :

Vtor, eris, vsus sum . վարեմ, 'ի կիրարկեմ :

Abutor, eris, usus sum . ապավարեմ, անգոհնեմ :

Fruor, eris, itus sum . զմայլեմ :

Nitor, eris, sus, կամ xus sum . յենում :

Oblector, aris, atus sum . հեշտանում :

Potior, iris, itus sum . տիրապիտեմ, տիրեմ :

Vescor, eris . կերակրեմ :

Fungor . վաճեմ, պաշտօնեմ, պաշտօնատարեմ :

Perfungor. պաշտօնատարեմ, բարեկարգեմ:

Defungor. փրծեմ, մաղապրծեմ:

Delector. հրճուեմ:

Glorior. պարծեմ: և այլ:

Գլուխ խննդորդ:

Տաղադոս Հռոմեացիք բայից դիմադրկից:

Այլ դիմադրկից են կրկին, զի ոմանք ինոցանէ են
ներգործակերպք, որդոն. Fulgurat. փայլատակէ:

Grandinat. կարկռէ, և այլ: և ասին ներգործա-
կերպք զի հետեւին շաւղացն երգործականաց բայից:

Իսկ ոմանք են կրաւորակերպք, որդոն. Tacetur. լռի: Cur-
ritur. արշաւի: և այլ. և ասին կրաւորակերպք, զի հետեւին
շաւղաց կրաւորականաց:

Այլ դիմադրկիցն ներգործակերպից ոմանք դնին ընդար-
ձակապէս Թարոյս անք հռոմի, որդոն. Tonat. քն որոտայ, և
ըստ այսմ ոճի են հետեւեցեալքս բայք.

Fulget, ebat, lfit. փայլել:

Fulgurat, bat, auit. փայլատակել:

Grandinat, bat, auit. կարկռել:

Ningit, ebat, ninxit. ձիւնել:

Pluit, ebat, it. անձրեւել:

Tonat, bat, uit. որոտալ:

Իմանք խնդրեն նախաւ զինքեանս զանուանականն, կամ
զմասն ինչ բանի, և կամ զաներեւոյթ բայն, իսկ զինի ինքեանս
զսեռականն, որդոն. Hoc vehementer inter est Reipublicæ
այս ուժգնապէս փոյլէ հրապիրին: Vtriusque nostrum ma-
gni interest, prius vt te conueniam quàm decedas. Երկա-
բանս

բան չհարցս մեր մեծ փոյԹէ, զի նախագոյն, զբեղ համագտա
նիցեմքան Թէ չուիցես: Interest omnium rectè facere: փոյ
Թէ ամենեցուն գողցապէս առնել: Լեւնդ այսու ոճիւ պարու
նակին բայք այսորիկ:

Est, erat, fuit. է:

Interest, erat, fuit. փոյԹէ, բոյԹէ:

Refert, ebat, tulit. վերբերէ, փոյԹէ, բոյԹէ:

Դմանք որք զդիպուած, կամ զպատեհուԹի նշանակեն,
խնդրեն նախքան զխնդրեանս զանաւանական ուր ի վերոյ, իսկ
զինի խնդրեն զարականս, որդոն. Facite quod vobis lubet:
արարէք որինչ ձեզ ըմբոնէ: Mihi placet, vt te Leucadem de-
portares. ինձ հաճոյ է, զի զբեղ'ի Լեւքատէն տանիցես: Pecca-
re nemini licet. մեղանչելն ոչումեք ձահէ: Ընդ այսու ոճիւ են
բայք այսորիկ:

Accidit, ebat, dit. պատահիլ, պատահի:

Contingit, ebat, igit, դիպիլ, առդիպիլ, դիպի:

Euenit, ebat, enit. առգալ, դիպիլ, առգայ:

Licet, bat, cuit. ձահգող, ձահէ:

Libet, ebat, buit. ըմբոն գող, ըմբոն է:

Placet, ebat, cuit. հաճոյ գող, հաճոյ է:

Vacat, abat, auit. պարապ գող, պարապ է:

Beneuertit. իբարին դարձաւ: իբարին դարձոյ: Maleuer-
tit. ի չարնդարձոյ: Cadit. անկանի: Conducit. համածէ:
առաջնորդէ: Confert. համաբերի: Constat. բաղկանայ:
Competit. պատկանի, համոհայցի: Conuenit. պատշանի:
Displicet. անհաճոյ է: տհաճելի է: Dolet. ցուի: Expedit.
ձահէ: Incessit. փութայ, ձեպէ: Incidit. ներդիպի: Liquet.
ըմբոնէ, դեպէ: Obtingit. առդիպի: Obuenit. հանդիպի:
Patet. յայտի, բացայայտի: Præstat. յարաձեռնէ, շնորհէ,

բաւէ:

բաւէ : Restat . Տեսայ : Succedit . յաջորդէ , աջորդի : Superest . մնակէ , մնայ : Sufficit . բաւէ , բաւական է : և այլք բազումք :

Դժմայք խնդրեն նախքան զինքեանս զանուանականն կամ
սոյ ի վերայ , իսկ զինքն զհայցականն , որքոն . Decet hoc illum
nescio quomodo . վայելէ այս նմա ոչ գիտեմ որով կերպիւ :
Te esse hilari animo valdè me iuuat . բոյս գոյս զուարճիւ
որովոյ յոյժ ինձ օգնէ : In quibus neque abesse . quidquam de-
cet , neque redundare . 'նորս ոչ նուազին երի իմիք վայելէ ,
և ոչ յորդանոսին և ընդ այսու ոճիւ պարուսականն բայք այսու
քիչ հետեւ եցեալք .

Decet , bat , uit . վայելէ :
Dedecet , bat , uit . անվայելէ :
Delectat , bat , auit . բերկրեցուցանէ :

Iuuat , bat , iuuat . օգտէ : և այլք :
Դժմայք խնդրեն զհայցականն հանդերձ նախադրութիւն
Ad . որքոն . Ad rem pertinet . առ իրն պատկանի : ընդ այսու
ոճիւ են բայքս հետեւեցեալք :

Attinet , ebat , nuit . պատշաճի :
Pertinet , ebat , uit . պատկանի :
Spectat , bat , uit . սպասէ , պատշաճի :
Իսկ ոմայք խնդրեն նախքան զինքեանս զանուանականն , կամ
զման ինչ բանի , և զինքն ինքեանց զհայցականն , որքոն . Misce-
ret aliorum , tui te nec miseret nec pudet . ողորմէ այլոց , բէշ
ոչ ողորմէ և ոչ ամօթ է : ընդ այսու ոճիւ են .

Miseret , bat , tum est . ողորմէ , ողորմի :
Piget , bat , guit . ձանձիրէ , ծանրէ , յուշութիւն :
Pœnitet , bat , uit . զեղջէ :
Pudet , bat , uit . ամօթէ :
Tædet , bat , pertæsum est . ձանձիրէ , յուշութիւն :

Տաղաքս դիմազրկից Բայից կրաւորակերպից

Հորդառութիւն:

Բայք դիմազուրկէ և կրաւորակերպէ ինկն ըստ միծիմա
սին՝ ի չէզոքականաց եզերեցելոց՝ ԵՕ. պարզապէս առեցելոց,
և խոդրեն նախքան զիսքեանս զբացառեանս հանդերձ նախա
դրութիւն A. կամ Ab. Թե ծածկապէս, և Թէ յայտնապէս,
ծածկապէս, որդոն. Egetur. պիտոյանայ: նոյնե Թէ, ասիցի:
Egetur à me. Ի՞նչ պիտոյանայ յիսէն: յայտնապէս որդոն.
A Consulibus pugnatum est. Ի՞նչ ի վերադիմաց մարտու
ցեալ է: ընդ այսու ոմիւ էն: Statur. կացուցանի, կայանայ:
Viuitur. ապրի, ապրեցուցանի: Curritur. ընթանի, արշաւի:
Itur գնացուի: Ventum est. Եկած է: Ignotum est. անծա
նի է: Reclamatum est. աղաղակուած է: և այլք բազումք:
Դարեն ևս Հեակերպիլ ի ներդոռծականաց, որդոն. Fle
tur. լացուի: Amatur. սիրի: Scitur. գիտի: և այլք քան թէ

Գլուխ Ամաներորդ:

Տաղաքս կիրառութիւն Հորդոն ներդոյականի,
կամ ներտեղականի:

Uրուանաւք յատուկը շինից, դիւղից, բաղաբաց, և
գիւղաբաղաբաց, պատկանեցելոց առ առաջին և եր
կորդ, Հորդոն, մինչ վարին ներդոյականապէս
շարագրին ընսեականում. Հորդոն, որդոն. Igna
tius Romae est. Եղիմատիոս ի Հռոմ է: Petrus Lugduni com
moratur. Պետրոսն ագի ի Լուկանոն:

Անուանք յատուկը երրորդի Հորդոմանն մինչ վարին ներ
դոյականապէս, շարագրին ըն բացառականում. Հորդոն Թարց

նա

Տախագրութե քորդն . Alexander Babylone mortuus est .
 Էշքեանդր Ի Բարթիննմուա : Fui Carthagine . Էշ Ի Բար
 Թակն :

Ըստ այսոցիկ են ևս անուանք , որք յոգնականապէս միայն
 հոլովն , որդն . Marcus negotiatur Venetijs : Կարկոս գոր
 ծաւարի Ի Կէկէտի . Ioannes studet Pisis . Տահանմէս ու
 սանն Ի Պիզա : Ըստ Եւստակիոսի . Եւստակիոս . Եւստակի
 Ըստ անք կղզեաց , գաւառաց , հասանցից և այլոց տեղեաց
 մինչ վարին ներդրականապէս շարադրն . Ըն Բացառականութե
 հոլովով , հանդերձ ստեղծութե In . Եւ Ի . կամ Ե . որդն .
 Reliqui in Italia . Թողի Ի տալիս : Habitat in Gallia . Բնակի
 Ի կալիս : Bellum est in Creta . կատերազմ Ի Իկրետէ :

Ըստ այսոցիկ են ևս համայնք անուանք հաւորակք , որդն .
 In Ecclesia . յեկեղեցւոյ : In Caelo . յերկնի : In Terra . յերկրի :
 In Vrbe . Ի քաղաքի , և այլք :

Բացառոցն սակայն Ի սոցոյնց անուանք այսոցիկ . չորե
 բնք : Humus . հող : Bellum . պատերազմ : Militia . զինուորու
 Թի : Domus . տուն : որք մինչ վարին ներդրականապէս , շա
 րադրն Ի սեռականութե հոլովով ըստ շաւղն անուանք յատ
 կեց , որդն . Theodori quidem nihil interest homi , ne an su
 blime putescat . Ի՞նչ տարբերութե կը կու գայ Ի հոլով , ար
 դեօք Թէ Ըն գերականով հոտեցի : Quibuscumque rebus . vel
 belli , vel domi poterunt rem publicam augeant . որպէ և
 կարիցեն իրօք Թէ Ի տան , և Թէ Ըն պատերազմաւ , զհարի
 րակն առեցուցանիցեն : Salubriora credunt militia quam do
 mi Iuuenium corpora esse . առողջաբերադրոյս վարկէն զվար
 միսս մանկանց քոլ Ի զինուորութե քան Թէ Ի տան :

Բացառոցն ևս անունս այս Rus . Եւ Ի Եւրոպայ Ի Եւրաս
 սակէ զհոլովն ներտեղական , շարագրի երբեմն Ըն տրականութե

հոլովոյն և երբեմն ըն բացառականսւմ Թարց նախադրութե, որդոն. Si illi sunt virgæ ruri. Իմ եթէ գոն նմին մահակե՛ն գեղը: Morientem rure. զմեռեալն ՚ի գեղն:

Տաղադս կիրառութե հոլովոյն առտեղականի:

Աշտունք յատուկե իւրաքանչիւրոց հոլովմանց՝ շինից, գիւղից, քաղաքաց, և գիւղաքաղաքաց՝ մինչ վարին առտեղականապէս, շարագրին՝ ըն հայցականսւմ հոլովոյն Թարց ումեք նախադրութե, որդոն. Epistolas Catinam, Taurominum, Syracusas commodiùs mittere potero. զնամակս ՚ի քաթիւնա, ՚ի Թաւրոմեն, և ՚ի սիրակուզ գիւրագոսնապէս յղել կարացից: Ըստ այսոցիկ են ևս Rus, և Domus. որդոն. Rus ibo. ՚ի գիւղն դնացից: Domum reuertor. դառնամ ՚ի տուն:

Իսկ անուանք կղզեաց, դաւառաց, և նահանգից առ ՚ի նշանակել զհոլովն առտեղական գնին Թեպէտ ՚ի հայցականսւմ հոլովոյն, սակայն խնդրեն զնախադրութին In. կամ Ad. ուն և այլք անուանք հասարակք, որդոն. Cùm in Africam venissem. իբրեւ ՚ի աշտիւրեայ եկեալիցէի: և այլն:

Տաղադս կիրառութե հոլովոյն ՚ի տեղւոյն:

Աշտունք յատուկե շինից, գիւղից, քաղաքաց, և գիւղաքաղաքաց մինչ նշանակեն զշարժումն ՚ի տեղւոյն, գնին ՚ի բացառականսւմ հոլովոյն, Թարց ումեք նախադրութե, որդոն. Accepi literam Roma. Իմ ընկալայ զգիրն ՚ի Հռոմայ: Venio Lugduno. դամ ՚ի Լուկսոունոյ:

Ըստ այսոցիկ են ևս Rus. և Domus. որդոն. Video rure redeuntem senem. Իմ տեսանեմ ՚ի գեղլէ դարձեալ զծերն: Adest Legatus domo missus, հուպէ հրաւիրակն ՚ի տանէ յղեցեալ:

Իսկ անուանք կղզեաց գաւառաց Ենահանգից դնին Թէ
պէտ ևս 'ի բացառականութեամբս խնդրեն զնախագրութիւն
Ex . 57 'ի . Որդոն . Venio ex Sicilia . գամ 'ի . Լիկիկիոյ :

Գլուխ Լեռնասաներորդ .

Տաղապս կիրառութի բայանուանք :

Այանուանն եղերեցելոյ 'ի Di . առադրին Երբեմն
գոյականք այսորիկ Amor . սէր : Causa . պատճառ :
Copia . առատութի : Cupiditas . տափումն : Cura .
հոգ : Facultas . կարողութի : Finis . վերջ , կամ վախ
ճան : Mos . վար , բար : Ratio . փաստ : Studium . ուսումն :
Tempus . ժամանակ , և այլք ոմանք : Որդոն . Amor discendi .
սէր ուսանելոյ : Finis deplorandi , վախճան լալոյ : և այլն :

Իսկ երբեմն ածականք այսորիկ : Cupidus . ըղձուհակ :
Auidus . ախորժուհակ : Studiosus . ուսումնական : Consue-
tus . համասովոր : Infuetus . ներսովոր : Insolens . անսովոր :
Peritus . հիմուտ : Imperitus . անհիմուտ : Gnarus . գէտ : Igna-
rus . անգէտ : Doctus . գիտուն : Sciens . գիտացող : Nescius .
անգէտ : Certus . չգորհա : Timidus . երկչոտ : Որդոն : Cupi-
dus addiscendi . ըղձուհակ առուսանելոյ : Timidus moriendi .
երկչոտ մեռանելոյ : և այլն :

Բայանուանն եղերեցելոյ 'ի Dum . առադրին այսորիկ հա-
խագրութի : Ad . առ : Ob . առ , կամ վն : Inter . ներ , և երբեմն ,
Ante . նախ , յառաջ , հանդերձ ածականք այսորեւք , Facilis .
դիւրին : Difficilis . դժուարին : Paratus . պատրաստ : Prom-
ptus . յօժար : Expeditus . յարմար : Idoneus . պատկան , ընդ
ուսակ : Aptus . ընդուսակ : Segnis . պղէբդ : Vehemens . սաս-
տիկ , և այլք բազումք : Որդոն . Neque me segniorem ad ref-
pon-

pondendum reddidi . և ոչ զիս յամրագոյս առ 'ի նպատակս
խանել արարի, կամ արտագործելի : Hic locus ad agendum
amplissimus , ad dicendum ornatissimus est visus . այս տեղն
առ 'ի գործել լայնագուննդ : առ 'ի ասել զարդարագուննդ տե-
սաւ : Facile ad discendum . գիւրին առ 'ի Բուսանիլ : Diffi-
cile ad tollendum , դժուարին առ 'ի բառնալ , և այլն :

Իսկ երբեմն վարին Թարց ածականաց , որդոն . Ob absol-
uendum officium . Վն վճարելոյ զպաշտօնն : Inter scriben-
dum . 'իմէլ գրելոյ : Ante domandum . յառաջան զճշեշն :
Ad emendum . առ 'ի գնել , և այլն :

Բայանունն եղերեցեալ 'ի Do . երբեմն վարի Թարց նա-
խադրութիւն ընդարձակապէս , որդոն . Inuidendo . զչարա-
նալով : Scribendo . գրելով : Transendo . անցանելով : Իսկ
երբեմն վարի հանդերձ նախադրութիւնք այսորեւ . A . Ab .
In . De . որդոն . Ab inuidendo . 'ի զչարանալով : In scribendo .
ներգրելում : De transendo . զանցանելոյ : և այլն :

Էլ ապա գրին ևս երբեմն նախադրութիւնք այսորեւ . Pro .
սակս : Cùm . ըսդ : E . 'ի . Ex . 'ի . 'յ : որդոն . Pro vapulando .
սակս ձաղելոյ : Cùm loquendo . ըսդ խօսելոյ : Ex assentando ,
& largiendo , 'ի հաճելոյ , և 'ի յառաատաձրելոյ :

Դուռն Երկոտասաներորդ .

Տաղաքս Կիրառութիւնք դերբայի :

Երբայն եղերեցեալ , 'ի Vm . խնդրէ միշտ զբայս
նշանակօղս շարժմանց , որդոն . Percontatum ibo .
առ 'ի հարցաբննել գնացից : Abi deambulatum . գնա
'ի շրջագայել : Exulatum abiit . առ 'ի աքսորել գնացի :

և այլն :

Բայց գիտելի է , զի դերբայս այս մինչ խնդրէ զհորովս , խնդրէ միայն զայնոսիկ , զսրս խնդրեն բայքն յորոց ինքն է յառաջեկեալ , որդոն . Legatos ad Casarem mittant rogatum auxilium . զհրաւիրակս առկայսր յղիցեն , առ ի հայցել զօրնուԹի : Me vltro accusatum aduenit զիս յօժարապէս եկս առ ի ամբաստանել : և այլն :

Դերբայն եղերեցեալ ի V . որ քոնեայ միշտ վարն կրաւ զրախանապէս , ոչ խնդրէ զհորովս , այլ առ յենու անուանց ամա կանաց , որդոն . Quod optatum factu videbitur facies . որինչ ըղձալի առ ի առնիլ երեւոյցի , արասցես : O rem non modo visu sciam , sed etiam auditu . ոչ զիքն ոչ միայն դաժանառ ի տեսանիլ , և այլև առ ի լսիլ :

Եւոր դերբայն եղերեցեալ ի V . յաճախապէս առակցի ընդ այսպիսեաց անականաց , Absurdum . անտեղի : Acerbum . դառն : Arduum . խրժին : Asperum . խիստ : Credibile . հաւատալի : Crudele . դժեւայ : Difficile . դժուարին : Dignum . արժանի : Dulce . բաղչր : Durum . պինտ , խիստ : Facile . դիւրին : Fædum . զազիր : Graue , ծանր : Horrendum . զարհուրելի : Incredibile . անհաւատալի : Indignum , անարժան : Infandum . անասելի : Inutile . անօգուտ : Lucundum . վայելուչ : Lepidum . հրճուական : Leue . Թեթեւ : Memorabile . յիշատակելի : Mirabile . զարմանալի : Mobile . շարժուն : Mirandum . զարմանալի : Mirum . հրաշական , Modestum . համեստ : Necessarium . հարկաւոր : Nefarium , մատիղ : Obscœnum . աշտեղի , զազիր : Optimum . բարեգունեղ : Pessimum . չարագունեղ : Pulchrum . գեղեցիկ : Rarum . տարաղ : Speciosum . տեսուն : Suaue . համեղ : Terribile , զարհուրելի : Turpe . վատ : Vtile . օգտակար , և այլք :

Եւ առդրի և սերբին ընդ այսոցիկ գոյականաց , Fas . ըմ

ԲոնուՅի, համ ընբոն: Nefas: անպատեհութի համ անպատեհ: Opus . պիտոյութի, համ պիտոյ:

Գլուխ Երեւոտաներորդ.

Տաշագո զանազանից ձևացմանց կատարելոց ժամանակացն բայից, և դերբայից, որովք այլքն քանաչին բնաւք:

X

Abfcondo, is, di, itum . Թաքուցանեմ:

Adipiscor, eris, adeptus sum . առստանամ:

Adolesco, is, cui, ultum . զարգանամ:

Affligo, is, xi, ctum . վշտագնել, վշտանկել:

Ago, is, egi, actum . առնեմ, ձեռնեմ:

Alo, is, alui, itum, & altum . պաշարեմ:

Algeo, es, si . մբռիմ, սառիմ:

Allicio, is, exi, ectum . համոզեմ:

Allido, is, si, sum . հարեմ, զարկեմ, առհարեմ:

Amicio, is, iui, iectum . պատմութեմ, զդեցուցանեմ:

Ango, is, xi . անհկացուցանել, նեղացուցանել:

Abnuo, is, ui . ապակնել, ապուռնել:

Annuo, is, ui . ակնել, յուռնել, ակառնել:

Alceo, es, ui . խտրել, զսպել:

Aperio, is, rui, ertum . բանալ:

Arguo, is, ui, utum . յանդիմանել:

Augeo, es, xi, ctum . յաւելուլ:

Bibo, is, bi, itum . ըմպել:

Cado, is, cecidi, casum . անկանիլ:

Cano, is, cecini, cantum . երգել:

Capio, is, cepi, captum . հաշուլ:

Carpo, is, si, ptum. արիւն, քանկել:
 Caueo, es, ui, cautum. զգուշանալ:
 Cædo, is, cidi, cæsum, հաղթանել, կտրել, կտրորել:
 Credo, is, idi, itum. հաւատալ:
 Cedo, is, cessi, cessum. զիջանել, զտեղիորալ:
 Circumdo, as, edi, atum. շրջապատել:
 Claudio, is, si, sum. փակել, կուպղել:
 Coalesco, is, alui, alitum. միաւորել, համալսել:
 Coerceo, es, ui, itum. համախտել, քնշել:
 Colo, is, ui, cultum. պաշտել:
 Collido, is, si, sum. ընդդիմահարել, բախել:
 Compesco, is, cui. ստացահարել, համարտել:
 Comminiscor, eris, entus sum. համայնել:
 Como, is, pti, prum. պահել, պահուսնել:
 Compingo, is, pegi, pactum. կոտորել, կազմել:
 Comperio, is, ri, tum. համադատանել:
 Condio, is, iui, itum. կազմել, կանաւորել:
 Condo, is, idi, itum. զերադրել, զերահեծալ:
 Concreasco, is, ui, tum. մածել:
 Congruo, is, grui, արմատել:
 Consumo, is, pti, ptum. աւարտել:
 Contingo, is, tigi, tactum. համադիպել, շօշափել:
 Coquo, is, xi, ctum. եփել:
 Crepo, as, ui, itum. քայքայել, քշտել:
 Cresco, is, ui, tum. աճել:
 Cubo, as, bui, bitum. պառկել:
 Cudo, is, di, cusum. դռնալ, տպել:
 Cupio, is, iui, itum. տափալ:
 Curro, is, cucurri, cursum. արշաւել:

Decerno, is, creui, cretum. զճռել, զհնել:
 Deferuesco, is, bui. գաղջանամ, ցրտանամ, եռաթափել:
 Deleo, es, eui, etum. քոջել:
 Demo, is, psi, ptum. իբացհատել, կտրել:
 Desino, is, fini, համ ij, situm. դադարիմ, լռեմ:
 Desisto, is, destiti, tum. իբացկալ, յանկել, յետկալ:
 Dirimo, is, emi, emptum. անջատել, տարանջատել:
 Diripio, is, pui, eptum. կողոպտել, խլել, յափշտակել:
 Diruo, is, ui, tum. քայքայել:
 Diligo, is, exi, ectum. ըղձակերտել, բարեկամել:
 Domo, as, mui, itum. քնշել, տերել:
 Duco, is, xi, tum. ածել:
 Edo, is, edi, esum, համ esum. ուտել:
 Elicio, is, cui, itum. ելուզանել:
 Elido, is, si, sum. զդետնել, համ զքրմել:
 Eligo, is, legi, ectum. ընտրել:
 Eluceo, es, xi. զերափայլել:
 Emungo, gis, xi, ctum. խնչել:
 Eneco, as, cui, ectum. խեղդարկել, սոսանանել:
 Eruo, is, ui, tum. փրծուցանել, զերծել:
 Excello, is, ui. գերտկայել, զհեանալ, ծայրանալ:
 Exero, is, rui, tum. արտելալ, արտանանել:
 Exilio, is, lui, համ liui. արտաթռիլ, արտացայթել:
 Expergiscor, ris, rectus sum. սթափիմ, զարթնում:
 Explodo, is, si, sum. արամբախել, հիթել իդուրս:
 Exprimo, is, essi, esum. ջամել, սեղմել:
 Farcio, is, si, sum. կռել:
 Fallo, is, fefelli, falsum. սխտրել:
 Fateor, ris, fassus sum. խոստովանել, ստորանել:

Fido, is, sus sum. Բաւատայ: Բաւատայ, Բաւատայ:

Figo, is, xi, xum. Բիւնել: Զուլել, Զուլել:

Findo, is, di, sum. Բիւնել: Զուլել, Զուլել:

Fingo, is, nxi, ctum. Կեղծել, պարուտել:

Flecto, is, xi, xum. Կեռացուցանել, կորացուցանել:

Fluo, is, xi, xum. Կեղում: Զուլել, Զուլել:

Fodio, is, di, sum. Բրել:

Foueo, es, ui, tum. Թափել, Կրուել:

Frango, is, egi, actum. Կտրուել, կտրատել, Բեկել:

Fremo, is, mui, itum. Կսկալ, վախել:

Frico, as, cui, ctum. Զիւնել:

Frigo, is, xi, xum, կամ ctum. Թափանել:

Fulcio, is, si, tum. Կեցիւնել:

Fulgeo, es, si. Կերտալանել:

Fundo, as, fudi, sum. Կըղուել:

Fugio, is, gi, itum. Գիւնել:

Gemo, is, ui, itum. Կեծել, Կեծել:

Gero, is, fli, sum. Կընել, Կարնել:

Gigno, is, genui, genitum. Կեռնել, Կընել:

Grador, deris, gressus sum. Կընել:

Hæreo, es, si, sum. Կընել:

Haurio, is, si, sum. Կընել:

Ico, icis, ici, ctum. Կընել:

Indulgeo, es, si, tum. Կընել:

Ingruo, gruis, grui. Կընել:

Iubeo, es, fli, sum. Կընել:

Iuuo, is, ui, adiutum. Կընել:

Incido, is, idi, ifum. Կընել:

Incido, is, idi. Կընել:

Intueor, eris, itus sum . զեբրադիտել, ներդիտել :
 Irraucesco, scis, irraucui . կերկերել :
 Labor, eris, psus sum . աշխատել :
 Lambo, is, bi . լղել, լնել :
 Languco, es, gui . խոթանալ, ցաւադարել :
 Lateo, es, tui . գաղել :
 Lauo, as, ui, lotum, lautum . լուանալ :
 Lædo, is, si, sum . փաւել, ըստահարել :
 Linô, is, ni, liui, leui, litum . բռնել :
 Lingo, is, xi, ctum . լիկել, լղկել :
 Lingo, is, liqui, lictum . լիկել, լղկել :
 Luceo, es, xi . լուսել, լուսաւորել :
 Ludo, is, si, sum . խաղալ :
 Lugeo, es, xi . կեծնել :
 Maneo, es, si, sum . մնալ :
 Metior, iris, nsus sum . մեղմալ :
 Metuo, is, tui . մեղմել :
 Meio, is, minxi, mixtum . մեղմել, լնել :
 Mitto, is, si, sum . մղել :
 Meto, is, ssi, sum . մեղմել, լնել :
 Mergo, is, si, sum . մտնել :
 Misceo, es, cui, stum . խառնել :
 Molo, is, lui, itum . աղալ :
 Mordeo, es, momordi, morsum . խոծանել, կծել :
 Mouco, es, moui, tum . շարժել :
 Mulceo, es, si, sum . ածնել, կակղացնել :
 Mulgeo, es, si . կծել :
 Nanciscor, eris, nactus sum . հանդիպել, առդիպել :
 Neco, as, cui, autum . սպանանել, սատանել :

Negligo , is , exi , ctum . Խտուսկանել , բամահել :

Nitor , eris , sus , կամ xus sum . Ջանալ , յենուել :

Noceo , es , ui , itum . Շնասել :

Occulo , is , ui , tum . Ծածկել , Թադուցանել :

Obsideo , es , fedi , fessum . պատնշել , պաշարել :

Oleo , es , lui , itum . Բուրել :

Operio , is , ui , tum . Ծածկել , փակել :

Ordior , iris , orsus sum . սկսանել , սկսել :

Pacifcor , eris , pepigi , կամ pactus sum . դաճադրել :

Pando , is , di , sum . տարածել :

Pango , is , panxi , pactum . ցցել , տնկել :

Parco , is , peperci , կամ parsi , sum . ախայել :

Pareo , es , ui . հպատակել :

Pario , is , peperi , partum . Ծնանել :

Pasco , is , aui , altum . արտել :

Pateo , es , ui , sum . բանիմ , կամ բացախայիմ :

Pecto , is , xui , xum . սանտրել :

Pelliceo , is , exi , exum . ներմուծել :

Pello , is , pepuli , pulsum . վարել , կամ վռնտել :

Pendeo , es , pependi , pensum . կախել :

Pendo , is , pependi , pensum . կախել , կամ կշռել , կամ վարել :

Percello , is , perculi , perculsum . Թաղել , կամ ընդ գետնել :

Percrebescio , is , bui . առոցել , կամ դռդռալ :

Peto , is , iui , կամ tij , itum . հայցել :

Pinfo , is , sui , pistum . լղտել :

Pingo , is , xi , ctum . նկարել , կամ ստորանկարել :

Placeo , es , cui , itum . հոճոյանալ :

Plaudo , is , si , sum . Ծափահարել :

- Plecto, is, Տալմէ: mulctavi, mulctatum. պատժել:
 Plico, as, cui, itum. ծալել:
 Polleo, es. մարԹել:
 Polluo, is, ui, utum. պղծել, կամ աղաղակել:
 Pono, is, sui, situm. դնել:
 Posco, is, poposci. հայցել, կամ խնդրել:
 Potior, iris, itus sum. տիրապետել:
 Poto, as, aui, potum, կամ potus sum. ըմպել, կամ արբել:
 Præsto, as, iti, itum, կամ statum. ընձեռել:
 Premo, is, ssi, ssum. ընդ-րանել, կամ ողորկել:
 Prandeo, es, di, կամ nsus sum. ճաշել:
 Promo, is, pfi, ptum. ելուցել, և արտաբերել:
 Psallo is, psalli. երգել, կամ սաղմոսել:
 Pungo, is, pupugi, punctum. խայԹել, կցմԹել:
 Quatio, is, ssiui, ssum. ջախջախել:
 Quæro, is, fui, situm. խնդրել, կամ որոնել:
 Quæror, eris, stus sum. կաղել, կամ վիճել, կամ Թախանձել:
 Radio, is, si, sum. գերծել, սափրել:
 Recido, is, idi, asum. վերանկիլել:
 Recido, is, cidi, cisum. վերահասել:
 Rapio, is, pui, ptum. յախշտակել, կողոպտել, կեղեքել:
 Refello, is, li. արտահերքել:
 Rego, is, xi, ctum. ուղղել:
 Reor, reris, ratus sum. խոհալ, կամ մտախոհել:
 Reperio, is, eri, repertum. վերադառնել:
 Repo, is, pfi, ptum. սողալ, կամ զեռալ:
 Resisto, is, restiti, restitum. վերահալ:
 Respondeo, es, di, sum. պատասխանել:
 Respuo, is, pui. արտաբերել, կամ արտահերքել:

Retundo , is , di , usum . հարձել :
 Reuerto , is , rti , rsum . վերադառնալ :
 Rideo , es , si , sum . ծիծաղել :
 Rigeo , es , gui . պաղել :
 Redo , is , si , sum . կռծել :
 Rumpo , is , rupi , ptum . կտրել :
 Ruo , is , rui , ruitum . զլորել , փլիլ :
 Salio , is , liui , կամ ij , saltum . ջաթքել :
 Salio , is , li , falsum . աղել :
 Sancio , is , xi , կամ iui , itum . սրբադործել :
 Sapiō , is , pui , կամ pij . համեղասալ , համաւորել :
 Sarcio , is , si , sarcum . յարգել , արմեցունել :
 Scindo , is , di , ssum . ծռել , չղել , պատռել :
 Seco , as , cui , ctum . սղոցել , խնդարել :
 Sedeo , es , di , ssum . նստել :
 Senesco , scis , senui . ծերանալ :
 Sentio , is , si , sum . զգալ :
 Sepio , is , pfi , ptum . ցանկել :
 Sepelio , is , iui , ultum . Թաղել :
 Sero , is , seui , satum . սերմանել , տնկել :
 Serpo , is , pfi . տերել , սողալ :
 Sido , is , յայլմէ : fedi , sessu . զիջել , դադարել :
 Singultio , is , iui , um . հեծկտալ :
 Sino , is , siui , situm . լքել , Թողալ :
 Sistō , is , յայլմէ , stiti , statum . ընծայել , յառաջադրել :
 Soluo , is , ui , solutum . արձակել , լուծել , զճարել :
 Soleo , es , solitus sum . սովորել :
 Sorbeo , es , pfi , կամ bui , ptum . կլանել :
 Spondeo , es , sponendi , sponsum . խոստանալ :

Sterno, is, stravi, stratum. սփռել, փռել:

Sto, stas, steti, statum: կալ:

Strepo, is, pui. շշնջալ, դղրդալ, շշնջել:

Strideo, es, di. կրճել, կրճտել:

Stringo, inxi, strictum. սեղմել, սխմել:

Struo, is, xi, ctum. կարգադրել, յարմարել, շինել:

Suadeo, es, si, sum. համոզել, հաւանեցուցանել:

Sugo, is, xi. ծծել:

Surgo, is, rexi, rectum. յառնել:

Sumo, is, pfi, mptum. առնուլ:

Supplicio, as, aui, atum. ժտել, մաշԾել, դերնկցել:

Supplodo, is, si, sum. դաբրել, դաբր հարուլ:

Taceo, es, cui, itum. լռել:

Tango, is, tetigi, tactum. շօշափել:

Tego, tegis, xi, ctum. ծածկել:

Temno, is, mpsi. քամահել:

Tendo, dis, terendi, nsum. լարել, չգկել:

Teneo, es, nui, tentum. կալուլ, քմբռնել:

Tergeo, es, si, sum. սրբել, մաքրել:

Tergo, is, si, sum. զտել, մաքրել:

Tero, is, triui, tritum. մաշել, ծախել:

Texo, is, xui, xtum. ստափել, ստափստիլ:

Timeo, es, ui. երկնչել:

Tollo, is, sustuli, sublatum. բառնալ:

Tondeo, es, totondi, tonsum. սափրել, խուղել:

Tono, as, tonui. որստալ:

Torreo, es, rui, tostum. խանձել:

Torqueo, es, si, tortum. ոլորել:

Tremo, is, tremui. դողալ, սարսափել:

Tra.

Trudo, is, si, sum. ունցել, խրհալ :

Traho, his, xi, ctum. քարել :

Tueor, eris, tuitus sum. պաշտպանել :

Tundo, is, tundi, tufum. ըսել :

Turgeo, es. տկուիլ :

Valco, es, lui. զօրանալ, առողջանալ :

Væneo, is, nij, num. վաճառիլ :

Veho, is, xi, ctum. տարիլ :

Vello, is, lli, vulsum. փետել, խոշորել :

Venio, is, ni, tum. դալ :

Verro, is, rri, ևամ si, sum. աւելել :

Verto, is, ti, sum. դարձուցանել, շրջել :

Velcor, ris. փերակրել :

Veto, as, tui, itum. խտրել, խտրոցել :

Video, es, di, sum. տեսանել :

Vinco, is, ci, ctum. յաղթել :

Vincio, is, xi, nctum. կապել :

Viso, is, si, sum. տեսոցել :

Viuo, is, xi, ctum. կեալ :

Vlcifcor, eris, vltus sum. վրիժել, վրիժառել :

Volo, vis, volui. կամիլ :

Voluo, uis, ui, vultum. շրջել, պատատել :

Vomo, is, mui, itum. փսիւել :

Voueo, es, ui, tum. ուխտել :

Vngo, is, xi, vnctum. օծել :

Vro, is, ffi, vltum. կիզել :

Vtor, eris, vltus sum. վարել, փկորակել :

Առդդ զկնի բայից այսոցիկ գիտելի է նոսա, զի կատարեալք
ժամանակիւ և գերբայք բայից Բաղդարեցելոց պահեն զձեա-

կերպուԹիս իւրոց Բայիցն պարզից , զորոն . Fero, tuli, latumi. Perfero, pertuli, perlatum . 'իկանոնէ յայսմանէ Բացառոցին սակաւք զորս տեայես ' ըն հետեւեալս :

Է-իտեղի է երկրորդ . զի Բայք Բաղադրեցեալք ոչ ինչ կերպու առին 'իմամանակս իւրեանց կատարեալս , Թէ և պարզէն ' յորոց ինքեանք են Բաղադրեցեալք առիցին վստկիւ իւրի ' ինոյնս Ժամանակս , զորոն . Tundo, tutudi . Contundo, contudi . այլոչ Contutudi . այսպէս : Pello, pepuli . Compello, compuli . այլոչ Conpepuli . Բացառոցին սակայն 'իկանոնէ յայսմանէ Բայք այսորիկ չորք : Do . Sto . Posco . Disco . որոց ԲաղադրուԹիքն առին որք ինքեանք : զորոն : Dedi . Circundedi . Steti . Constiti . Poposci . Depoposci . Didici . Edidici . այսպէս Repupugi . Præcucurri . Decucurri . և այլք :

Է-իտեղի է երրորդ , զի ոչ որ դերբայ ըստունի զառուճն , Թէ և Բայքն ' յորոց ինքեանք ծնանին առիցին , զորոն . Pello, pepuli, pulsum , այլոչ pupulsum . այսպէս : Curro, cucurri, cursum, այլոչ cucursum .

Է-իտեղի է չորրորդ , զի Բաղադրեցեալքն 'իպարզէն Cano, ' ըն կատարելում լինին : nui, և ' ըն դերբայում : entum . զորոն . Occino, occinui, occentum . Concino, concinui, concentum . այսպէս Accino . Recino . Succino . և այլք :

Բաղադրեցեալքն 'ի պարզէն Cubo, as, լինին ' ըն կատարելում : cubaui, և ' ըն դերբայում : cubatum . զորոն . Accubo, accubaui, accubatum . նմանապէս : Excubo . Incubo .

Բաղադրեցեալքն 'ի պարզէն , Cumbo, is, ' ըն կատարելում լինին : cubui, և ' ըն դերբայում : cubitum . զորոն . Incumbo, incubui, incubitum . նմանապէս : Discumbo . Procumbo . և այլք :

Բաղադրեցեալք երկու 'ի պարզէն Lego, լինին ' ըն կատարելում

լուս : Lexi . Որդոն . Diligo , dilexi . աշտակտ : Intellego .

Բաղադրեցեալք երկու 'ի սլարզէն : Nosco . լինին 'ըն դեր
բայում : Itum . Որդոն : Cognosco , cognitum . նմանապէս :
Agnosco .

Բաղադրեցեալք 'ի պարզէն Oleo , 'ըն կատարելում լինին :
lui , և 'ըն դերբայում : litum . Որդոն . Oboleo , obolui , oboli-
tum . նմանապէս : Suboleo . Redoleo . ևայլք :

Բաղադրեցեալք 'ի պարզէն : Plico . լինին 'ըն կատարելում :
aui . և 'ըն դերբայում : atum . Որդոն . Duplico , duplicaui ,
duplicatum . նմանապէս : Complico . Supplico . Բացառ-
ցին սակայն : Applico . Explico . Implico , որք լինին : cui ,
'ըն կատարելում , և citum . 'ըն դերբայում :

Բաղադրեցեալքն 'ի պարզէն Quatio , լինին 'ըն կատարելում :
Cussi , և 'ըն դերբայում : Cussum . Որդոն . Incutio , incussi ,
incussum . նմանապէս : Executio . Percutio . ևայլք :

Բաղադրեցեալքն 'ի պարզէն : Cudo . լինին : Cudis , cussum .
Որդոն . Excudo , excussi , excussum . նմանապէս : Recudo .
Procudo . ևայլք :

Բաղադրեցեալքն 'ի բայէն : Salio , լինին : liui , lij , ulsum .
Որդոն . Infilio , infilij , insulsum . նմանապէս : Desilio . Pro-
filio . Refilio . ևայլք :

Բաղադրեցեալքն 'ի բայէն : Sero , լինին : seui , situm . Որդոն
Infero , inseui , insitum . նմանապէս : Consero . Obsero . Բայց
եթէ ոչ պատկանիցին առիքս դռնհականս , լինին : Rui , ertum .
Որդոն . Inferui , insertum .

Բաղադրեցեալքն 'ի բայէն Sto , լինին : stiti , stitum . Որդոն
Obsto , obstiti , obstitum . նմանապէս : Resto . Præsto .
ևայլք :

Բաղադրեցեալքն 'ի բայէն : Tego , լինին : texi , tectum .

որդոն . Contego, contexi, contectum . նմանապէս : Detego . Protego . և այլք :

Գլուխ Չորեքտասաներորդ :

Տաղաքս վարոյականաց մասնկանց ամսոց , և անուանակոչութեց նոցին ըստ հնոց գծադրողացն լաթինականաց :

Ոգոտութի էր հնոցն , անուանակոչել զաւուրս առաջինս իւրաքանչիւրոց ամսոց Calendis . քի կաշանտաց : Եւ զհինկերորդ օրն Տուվարի : Փետրվարի : Վարիլի : Տունիսի : Աւետեմբերի : Նոյեմբերի , և Դեկտեմբերի , առասել Nonis . քի Նոնայից : տալ ևս զսոյն անուանակոչութի , եօթերորդի աւուրն Արարի : Ասյիսի : Տուլիսի , և Հոկտեմբերի : Իսկ և յորջրջել զերեք տասաներորդ օրն վերաբեցելոց եօթանց ամսոցն : Idibus . քի Ինդոսաց : ընկեալ ևս զսոյն անուանակոչութի , հնդեւտասաներորդի աւուրն Արարի , Ասյիսի : Տունիսի , և Հոկտեմբերի :

Բայց այլոց աւուրցն ներմաղելոց ոչ աւետեղծանելով զյառուկս առաստեթին , յարանուանէին զաւուրս վերջինս իւրաքանչիւրոց ամսոց Pridie Calendas . քի առաջօր կաշանտաց , յիշելով ևս ըսդ նմին զանդէն հետեւեցելոյ ամսոյն : և Վյալէս զմերձաւորագոյն օրն ինդոսաց յարանուանէին Pridie Idus . քի առաջօր ինդոսաց : Իսկ զմերձաւորագոյն օրն Նոնայից յարանուանէին : Pridie Nonas . քի առաջօր նոնայից , և զայս առնէին յաղաքս համառօտախօսութե , և յաստիացուցման մասին ամսոյն նորում լեալ գոյր իրակութիւն :

և զոր ըստ այսմ սոգորութե , սկսեալք ի վերջնոց աւուրցն ,

ամուսն, շվերքին օրն կոչեն: Pridie Calendas. Երկ ասացաք:
և միշտ յեստ ընկերելով զերկուրդ օրն կոչեն: Tertio Calen-
das. զերկուրդ օրն կոչեն: Quarto Calendas. շարորդ օրն
կոչեն: Quinto Calendas. և այլն:

Էջայպէս զմերձաւորագոյն օրն ինդոսաց կոչէին : Pridie
 Idus. Բայ ասացաք, և յետս ընկերելով ի վերկոյս, զերկորդ օրն
 կոչէին : Tertio Idus. զերրորդ օրն կոչէին : Quarto Idus.
 և այլն : Եւմանայպէս զմերձաւորագոյն օրն նոնայից կոչէին :
 Pridie Nonas. Բայ ասացաք, և ՚ի վերկոյս յետս ընկերելով
 զերկորդ օրն կոչէին : Tertio Nonas. զերրորդ օրն կոչէին :
 Quarto Nonas. զորօրէնաւ, զերեսուսն և միերորդ. օրն յուս
 վարի ամսոյն որ է օր վերջին, կոչէին : Pridie Calendas Fe-
 bruarij. 30. օրն. Tertio Calendas Februarij. 29. օրն,
 Quarto Calendas Februarij. 28. օրն. Quinto Calendas Fe-
 bruarij. 27. Sexto Calendas Februarij. 26. օրն. Septimo
 Calendas Februarij. 25. Octauo Calendas Februarij. 24.
 Nono Calendas Febr. 23. Decimo Calendas Febr. 22.
 Vndecimo Calendas Febr. 21. Duodecimo Calendas Fe-
 bruarij. 20. Decimo tertio Calendas Febr. 19. Decimo
 quarto Calendas Febr. 18. Decimo quinto Calendas Fe-
 br. 17. Decimo sexto Calendas Febr. 16. Decimo septimo
 Calendas Febr. 15. Decimo octauo Calendas Februar. 14.
 Decimo nono Calendas Febr. 13. Idibus Ianuarij. 12.
 Pridie Idus Ianuarij. 11. Tertio Idus Ianuarij. 10. Quarto
 Idus Ianuarij. 9. Quinto Idus Ianuarij. 8. Sexto Idus Ianua-
 rij. 7. Septimo Idus Ianuarij. 6. Octauo Idus Ianuarij. 5.
 Nonis Ianuarij. 4. Pridie Nonas Ianuarij. 3. Tertio No-
 nas Ianuarij. 2. Quarto Nonas Ianuarij. 1. Calendis Ia-
 nuarij. այսպէս և շաղկ ամիսս Թուէին :

Բայց ըն փետրվարի տմասըն՝ ինտհանքի ամին, զքսան և չորս
երորդ. օրն, և զքսան և հինկ երորդ. օրն համանուանելով կամ
անուանակցելով ասեին : Sexto Calendas Martij.

Ըստորի և ամն նահանջական վերընկալաւ զս

նուս այս Bissextilis. քի՛ երկվեցեան, կրկին

անգամ յամին նահանքի ասեին : Sex-

to Calendas Martij. իսկ յամին

հասարակի միանգամ

միայն ասեին

շնորհն :

VA
1509973

Յանկ Պրակայ կամ Էդլիտց

և յսորիկ գործառնութե .

Յաղագս գրից և արտաբերութեց նոցին :	3
Յաղագս և նուան .	10
Յաղագս Աեռից և նուանց .	16
Յաղագս Հորովմանց և նուանց .	30
Յաղագս Հորովմանց և նուանց և ծականաց .	40
Յաղագս Դերանուանցն Հորովմանց .	49
Յաղագս Բայի .	64
Յաղագս Լծորդութեց Բայից կանոնաւորաց .	68
Յաղագս Լծորդութե Բային ձայնակրականի . Vti .	113
Յաղագս Լծորդութե Բայից և նկանոնից .	121
Յաղագս Լծորդութեց Բայից ոմանց պակասաւորաց .	140
Յաղագս Լծորդութեց Բայից ոմանց գիմազրկից .	147
Յաղագս Ընդունելութե .	149
Յաղագս Նախադրութե .	152
Յաղագս Աակբայի .	153
Յաղագս Աիջարկութե .	155
Յաղագս Շաղկապի .	156
Յաղագս խրատուց ոմանց ընդհանրականաց , շարամա նութե .	158
Յաղագս Համաձայնութե .	161
Յաղագս Հորովառութե անուանց դոյականաց .	167
Յաղագս Հորովառութե անուանց և ծականաց .	169
Յաղագս Հորովառութե Բայից ներգործականաց .	175

Յա

Յաղագս Հոլովառութե քայից կրասորականաց .	182
Յաղագս Հոլովառութե քայից չեղորականաց .	183
Յաղագս Հոլովառութե քայից հասարակաց .	186
Յաղագս Հոլովառութե քայից լայնակրականաց .	187
Յաղագս Հոլովառութե քայից դիմազրկից .	191
Յաղագս կիրառութե Հոլովոյն ներգոյականի .	194
Յաղագս կիրառութե բայանուանց .	197
Յաղագս կիրառութե դերբայից .	198
Յաղագս զանազանից ձևակերպմանց կատարելոյ ժամանակին .	200
Յաղագս վերջոյականաց մասնականց բանոց .	212

Վ Ե Ր Զ .

108

F

7

